

UNIVERZITA KARLOVA

Právnická fakulta

Daniel Chaloupecký

**Judikatura SDEU a českých soudů
k užití děl na Internetu**

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Zuzana Císařová

Katedra: Centrum práva duševního vlastnictví

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): 30. dubna 2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou práci vypracoval samostatně, že všechny použité zdroje byly řádně uvedeny a že práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Dále prohlašuji, že vlastní text této práce včetně poznámek pod čarou má 237 754 znaků včetně mezer.

Daniel Chaloupecký

V Praze dne 30. dubna 2023

Poděkování

Rád bych poděkoval JUDr. Zuzaně Císařové za vedení diplomové práce a rady, které mi v souvislosti s jejím zpracováním poskytla. Děkuji také mým nejbližším za podporu, trpělivost a shovívavost v průběhu celého studia.

Obsah

Úvod.....	6
1 Autorské dílo.....	8
1.1 Definice autorského díla.....	8
1.2 Druhy autorského díla.....	12
1.3 Autorství.....	13
1.4 Výluka z ochrany ve veřejném zájmu.....	14
1.5 Volné dílo.....	15
2 Užití autorského díla.....	19
2.1 Pojem užití autorského díla.....	19
2.2 Rozmnožování.....	22
2.3 Sdělování díla veřejnosti.....	24
2.4 Smluvní užití.....	28
2.4.1 Veřejné licence.....	30
2.5 Mimosmluvní užití.....	33
2.5.1 Volné užití.....	34
2.5.2 Zákonné licence.....	36
3 Užití autorského díla na internetu.....	37
3.1 Internet.....	37
3.2 Specifika užití díla na internetu.....	40
3.3 Browsing.....	41
3.3.1 C-360/13 PRCA vs. NLA.....	43
3.4 Uploading.....	45
3.4.1 C-360/10 SABAM vs. Netlog.....	48
3.4.2 C-161/17 Land Nordrhein-Westfalen vs. Dirk Renckhoff.....	51
3.4.3 C-682/18 a C-683/18 YouTube/Cyando.....	52
3.4.4 C-433/20 Austro-Mechana vs. Strato AG.....	55
3.4.5 5 Tdo 234/2009 Rozmnoženina pro osobní potřebu z neoprávněného zdroje.....	58
3.4.6 5 Tdo 196/2014 Alois Nebel.....	60
3.4.7 23 Cdo 2793/2020 Hellshare.....	62
3.5 Downloading.....	64
3.5.1 C-435/12 ACI Adam.....	65
3.5.2 23 Cdo 1840/2021-557 DILIA vs. Ulož.to.....	67
3.6 Hyperlinking.....	70
3.6.1 Prosté odkazování.....	70
3.6.1.1 C-466/12 Nils Svensson.....	71
3.6.1.2 C-160/15 GS Media BV.....	73
3.6.1.3 C-527/15 Filmspeler.....	76
3.6.2 Embedding.....	78
3.6.2.1 C-348/13 BestWater International.....	79
3.6.2.2 8 Tdo 137/2013 Liberecký pirát.....	80
3.6.2.3 5 Tdo 271/2013 Kinotip.....	82
3.6.2.4 5 Tdo 1136/2014 a I. ÚS 578/15 Serialycesky.cz.....	83
3.6.2.5 33 T 54/2016 Sledujuserialy.cz.....	85
3.6.2.6 5 Tdo 178/2020 Topserialy.to.....	87

3.6.3 Framing.....	88
3.6.3.1 C-392/19 VG Bild-Kunst vs. Stiftung Preußischer Kulturbesitz	89
3.6.3.2 Stručná reflexe postojů SDEU k hyperlinkingu.....	92
3.7 Streaming.....	94
3.7.1 Webcasting.....	96
3.7.1.1 C-607/11 ITV Broadcasting vs. TVCatchup.....	98
3.7.1.2 C-279/13 C More Entertainment AB vs. Linus Sandberg...100	
3.8 P2P.....	102
3.8.1 C-610/15 Stichting Brein vs. Ziggo BV a další — The Pirate Bay	106
3.8.2 C-70/10 Scarlet Extended vs. SABAM.....	108
3.8.3 C-597/19 M.I.C.M. Limited vs. Telenet BVBA.....	110
3.9 DSMS.....	111
3.9.1 C-401/19 Polská republika proti Evropskému parlamentu a Radě EU.....	114
Závěr.....	117
Seznam zkratk.....	119
Seznam použitých zdrojů.....	121
Seznam příloh.....	133
Příloha č. 1.....	134

Úvod

Současný globalizovaný a propojený svět si již lze jen těžko představit bez existence internetu. Při jeho používání se uživatelé po celém světě denně různými způsoby setkávají s chráněnými výtvary duševní lidské činnosti. Stejně tak je nezbytným předpokladem fungování světové ekonomiky; narazit na segment lidské činnosti, který by byl zcela tzv. offline, je stále vzácnější. Možnosti internetu téměř neznají hranic, takřka veškerý technologický pokrok a výzkum je na internetu závislý. Klasická paradigmatu autorského práva je tak třeba aplikovat ve světle specifického prostředí internetu.

Všudypřítomnost internetu je manifestována i množstvím zařízení různých velikostí a různých účelů, ze kterých se lze ke světové síti připojit, od automobilů po ruční hodinky, přičemž jednotlivá jsou nyní dostupnější než kdy dříve. Dávno se již nejedná jen o stolní počítače vybraných výzkumných a akademických institucí. Dynamický nárůst počtu uživatelů internetu s sebou pochopitelně nese zvýšení rizika neoprávněných zásahů do zájmů nositelů autorských práv, byť v důsledku např. rozšiřování některých uživatelsky přívětivých technologií jako je streaming nebo naopak ochranných technik typu DRM se doby největšího rozmachu tzv. pirátství zdají býti minulostí. Dochází každopádně k značnému odpoutání se od vtělení autorských děl do hmotných nosičů a příklonu k legálnímu užití díla na internetu.

S překotností technologického vývoje kontrastuje pozvolnější reagování objektivního práva, které s rychlým rozvojem typicky nedokáže držet krok. Jak trefně poznamenal profesor obchodní práva Kohl: *„Právo je jako koala, letargické zvíře, které se pohybuje lenivě pomalu, i když se okolní svět řítí kolem.“*¹ Autorské právo je nuceno se neustále vyvíjet, přičemž v našich podmínkách zásadní roli, v rámci snah Evropské unie o podporu technologického vývoje či digitalizace, hrají právní předpisy evropského práva

¹ KOHL, Uta. *Jurisdiction and the Internet: A Study of Regulatory Competence over Online Activity*. Cambridge: Cambridge University Press, 2007. ISBN 978-0-521-84380-5.

a jejich transpozice, případně adaptace do práva vnitrostátního. Evropské předpisy však v některých případech postrádají definice a ponechávají výklad klíčových pojmů, jako je v případě této práce např. výraz „sdělování veřejnosti“, na judikatuře.

Vhodná a vyvážená úprava jednotlivých institutů je esenciální pro spravedlivé vybalancování práv a povinností mezi veřejností a nositeli autorských práv. Přílišně uvolněná právní úprava může vést k neochotě autorů digitálně zveřejňovat svá díla, naopak regulace vychýlená nadměrně ve prospěch nositelů autorských práv může konzumenty od chráněného obsahu odrazovat a v důsledku paradoxně vést ke zvýšené míře ohrožování a porušování autorských práv. I v prostředí internetu se tak projevuje klasický autorskopravní problém spočívající ve snaze dosáhnout rovnovážnosti mezi zájmy nositelů autorských práv na straně jedné a svobodou projevu a právem na informace na straně druhé; oba protipóly jsou chráněny v lidskoprávní rovině na ústavní úrovni.

Hlavním cílem této práce je představit jednotlivé zvláštní způsoby užití díla na internetu, jejich interpretaci, a nejvýznamnější rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie, jeho soudcovskou doktrínu a postoje českých soudů. Předmětem zájmu autora práce je především užití díla sdělováním veřejnosti a rozmnožováním.

Užití autorského díla na internetu a související judikatura představuje velmi aktuální a živé téma. Lze přitom předpokládat, že dosavadní judikatura položila jen jakési fundamenty problematiky a mnoha dalších sporů a odpovědí na interpretační nejistoty nových předpisů bude odborná veřejnost teprve svědkem.

1 Autorské dílo

Autorské dílo a autor jsou klíčovými základními pojmy, jimž je třeba pro účely této práce věnovat náležitou pozornost, neboť představují základní východiska pro samotné téma práce, tj. užití díla na internetu.

1.1 Definice autorského díla

Definice autora a autorského díla je úvodní a ústřední partií zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „AutZ“). Již z ustanovení § 1 písm. a) AutZ vyplývá, že hlavním předmětem AutZ jsou práva autora k jeho autorskému dílu.

Aby byl výsledek činnosti autora považován za autorské dílo a byl autorskoprávně chráněn, je nutné naplnit objektivní znaky stanovené zákonem. Smluvní určení, že jde o autorské dílo, je vyloučeno; o této otázce může rozhodnout pouze soud na základě určovací žaloby.²

Autorské dílo není věcí v právním smyslu a je považováno, coby projev osobní povahy, za kategorii sui generis, tj. entitu vedle osob a věcí; doktrína je chápána jako nehmotný ideální statek.³

Pojmové objektivní znaky autorského díla stanoví AutZ v kogentním ustanovení § 2 odst. 1, tzv. generální klauzuli, takto:

„Předmětem práva autorského je dílo literární a jiné dílo umělecké a dílo vědecké, které je jedinečným výsledkem tvůrčí činnosti autora a je vyjádřeno v jakékoli objektivně vnímatelné podobě včetně podoby elektronické, trvale

² SRSTKA, Jiří, Jan BARTÁK, Tomáš DOBŘICHOVSKÝ, Pavel KOUKAL, Rudolf LEŠKA, Pavel MATES, Petr PRCHAL, František PÚRY, Petra SKŘEJPKOVÁ, Vladimír SMEJKAL, Ivo TELEČEK, František VYSKOČIL a Petra ŽIKOVSKÁ. *Autorské právo a práva související*. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2019, s. 56. ISBN 978-80-7502-386-5.

³ Ibidem, s. 56.

nebo dočasně, bez ohledu na jeho rozsah, účel nebo význam (dále jen ‚dílo‘). Dílem je zejména dílo slovesné vyjádřené řečí nebo písmem, dílo hudební, dílo dramatické a dílo hudebně dramatické, dílo choreografické a dílo pantomimické, dílo fotografické a dílo vyjádřené postupem podobným fotografii, dílo audiovizuální, jako je dílo kinematografické, dílo výtvarné, jako je dílo malířské, grafické a sochařské, dílo architektonické včetně díla urbanistického, dílo užitého umění a dílo kartografické.“⁴

Uvedené ustanovení tedy pozitivně konstruuje tři pojmové znaky autorského díla, které musí všechna díla, mají-li být autorskoprávně chráněna, kumulativně naplňovat. Jde o následující znaky:

- musí jít o dílo literární, jiné dílo umělecké či vědecké, a to takové, aby bylo takto objektivně vnímatelné (tj. jako literatura, umění či věda).⁵ Podstatou tohoto znaku je forma díla, která záleží v posouzení uměnovědnými obory, nikoliv právními. Vyčlenění díla literárního lze za využití gramatického výkladu chápat tak, že nejde o dílo umělecké, což jistě nebylo záměrem zákonodárce, a jde tak spíše důsledek kontinuity s historickým zněním generální klauzule;⁶ jistá míra archaičnosti se ostatně projevuje i na dalších místech AutZ⁷
- musí jít o dílo, jež je jako takové jedinečným výsledkem tvůrčí činnosti autora, a to duševní činnosti člověka (fyzické osoby), přičemž se posuzují kritéria jako originalita a neopakovatelnost. Důsledkem tohoto znaku je mj. nemožnost existence dvou totožných autorských děl, jak plyne z teoretické koncepce jedinečnosti díla⁸

4 Ustanovení § 2 odst. 1 AutZ.

5 HOLCOVÁ, Irena. § 2 Autorské dílo. K odst. 1. I. Pojem autorské dílo a generální klauzule - úvodní výklad. 1. Pojem autorské dílo. In: HOLCOVÁ, Irena, Veronika KŘEŠŤANOVÁ, Tomáš DOBŘIČOVSKÝ, Adéla FALADOVÁ, Zuzana CÍSAŘOVÁ, Petra ŽIKOVSKÁ, Alexandra WÜNSCHOVÁ PUJMANOVÁ a Jan KRÍŽ. Autorský zákon: Komentář [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-2-24]. ASPI_ID KO121_2000CZ. Dostupné v Systému ASPI. ISSN: 2336-517X.

6 SRSTKA, J. et al. *Op. cit.*, s. 72.

7 Např. hned v příkladném výčtu děl v témže ustanovení, větě druhé.

8 HOLCOVÁ, I. § 2 Autorské dílo. K odst. 1. I. Pojem autorské dílo a generální klauzule - úvodní výklad. 1. Pojem autorské dílo. In: HOLCOVÁ, I. et al. *Op. cit.*

- musí být vyjádřeno v jakékoliv objektivně vnímatelné podobě, tj. v podobě vnímatelné lidskými smysly, ergo nemusí být vázané na hmotný substrát. Připouští se podoba elektronická, trvalá, dočasná či vnímatelná toliko částí veřejnosti. Postačuje přitom i potenciální vnímatelnost, není tedy nutno, aby dílo bylo skutečně někým vnímáno.

Naopak nikdy se v otázce posouzení toho, zda jde o autorské dílo, nepřihlíží k vlastnostem jako je účel,⁹ kvalita, namáhavost či společenský význam,¹⁰ na druhou stranu určitou zcela minimální hodnotu by dílo dle autorskoprávní doktríny mít mělo.¹¹

Druhá věta analyzovaného ustanovení § 2 odst. 1 AutZ pak předkládá demonstrativní výčet děl, jehož účelem je předejít pochybám a také vymezit druhy děl pro potřeby oprávnění k výkonu kolektivní správy.¹²

Ustanovení § 2 odst. 2 AutZ zvláště upravuje tři typy autorských děl, pro které zákonodárce nezvolil výše zmiňovanou koncepci jedinečnosti díla, nýbrž koncepci původnosti. Tato díla nenaplnňují kumulativně požadavky generální klauzule, přesto zákon finguje, že o autorská díla jde, resp. zavádí institut quasiděl, a to z důvodu souladu s normami práva mezinárodního a práva Evropské unie.¹³ Zároveň nedochází k opuštění tradiční koncepce jedinečnosti díla. Kritérium původnosti díla je splněno již tehdy, jde-li o autorův duševní výtvor, nevyžaduje se tedy přísnější požadavek neopakovatelnosti a jedinečnosti. Díly podléhajícímu tomu režimu jsou počítačové programy, databáze a fotografie. Fotografie umělecké ovšem podléhají přísnější koncepci původnosti, naopak fotografie řemeslné lze považovat za nedílo.¹⁴

9 Totiž pro potřeby definice autorského díla, naproti tomu v otázce licenční smlouvy se s účelem díla operuje jak v ustanoveních AutZ, tak i civilního kodexu.

10 Na rozdíl od pojetí autorského zákona č. 35/1965 Sb., který operoval s hodnotou díla a společenským významem pro potřeby výše autorské odměny.

11 SRSTKA, J. et al. *Op. cit.*, s. 67.

12 *Ibidem*, s. 67.

13 HOLCOVÁ, I. § 2 *Autorské dílo. K odst. 2. II. Quasidíla (fiktivní díla). 1. Pojmové znaky quasiděl.* In: HOLCOVÁ, I. et al. *Op. cit.*

14 SRSTKA, J. et al. *Op. cit.*, s. 78.

Institut quasiděl, zejména v podobě fotografií, má v dnešní době sdílení obsahu na různých sociálních sítích ohromný význam právě v prostředí internetu. Díky zmíněné fikci je autorskoprávně chráněna každá jednotlivá fotografie, např. včetně fotografie objektu, který je fotografován zcela běžně (typicky architektonická památka) a ve skutečnosti se toto quasidílo téměř neliší od děl jiných autorů.

Vhodné je také připomenout, jak ostatně normují následující odstavce téhož paragrafu, že ochrana je poskytována nejen dílu dokončenému, ale i jednotlivým vývojovým částem a fázím, a také překladu díla do jiného jazyka. Ochrana je ale poskytována také názvu autorského díla či jménům postav.

AutZ obsahuje také negativní vymezení autorského díla. Ustanovení § 2 odst. 6 AutZ opět demonstrativně stanoví, co autorským dílem není. Tzv. nedílem, které není chráněno autorskoprávně, ale může být chráněno předpisy z jiné oblasti práva duševního vlastnictví, např. některým z práv průmyslových, jsou kupř. námět díla, myšlenka, princip, postup, metoda, matematický a obdobný vzorec, graf atp.

V praxi může docházet k případům, kdy hranice mezi autorským dílem a nedílem bude nezřetelná. Tehdy je třeba daný obsah v prostředí internetu za autorské dílo spíše považovat, než naopak. Proto lze obecně konstatovat, že v prostředí internetu jsou v zásadě veškeré dokumenty autorským dílem.¹⁵

Naplnění definice autorského díla je samozřejmě nezbytným předpokladem ochrany díla objektivním právem; pokud by tato podmínky koncepce jedinečnosti nebo původnosti nebyly naplněny, jednalo by se o plagiát, případně nedílo, které autorskoprávní ochrany nepožívá.

¹⁵ ČERMÁK, Jiří. *Internet a autorské právo*. 2. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Linde Praha, a.s., 2003, s. 26. ISBN 80-7201-423-4.

1.2 Druhy autorského díla

Autorská díla lze, vedle nastíněných dvou zákonných režimů a příkladného výčtu jednotlivých druhů, dělit z hlediska formálního na díla vzniklá adaptací, tj. zpracováním jiného díla včetně zmíněného překladu do jiného jazyka, dále díla souborná a dílo spoluautorské. Podle jiných kritérií pak lze rozlišovat např. dílo zaměstnanecké, školní, osiřelé či volné.

Adaptace díla, čili dílo odvozené nebo derivativní, může nabývat v praxi mnoha podob a téměř vždy lze o tomto druhu díla hovořit jen u zpracování díla již existujícího, přičemž nemůže jít např. jen o mírnou úpravu tohoto díla a autor odvozeného díla je povinen získat souhlas autora díla původního (tj. *„není dotčeno právo autora zpracovaného nebo přeloženého díla“*¹⁶).

Dílo souborné upravené v ustanovení § 2 odst. 5 je dílem, které splňuje pojmové znaky autorského díla a zároveň není databází,¹⁷ AutZ uvádí demonstrativní výčet, který zahrnuje encyklopedii, časopis, antologii (autorem je obvykle odpovědný redaktor), ale i výstavu (autorem je typicky kurátor výstavy). Není přitom vůbec podstatné, zda takové dílo sestává z jednotlivých autorských děl nebo pouze neděl, eventuálně jejich z kombinace.¹⁸

Dílo spoluautorské se pak vyznačuje tím, že vzniklo *„společnou tvůrčí činností dvou nebo více autorů do doby dokončení díla jako dílo jediné“*.¹⁹ Tato společná tvůrčí činnost musí být prováděna v rámci jedné profese, resp. jednoho druhu díla. Spoluautorství dvou autorů např. textu písně je tak odděleno od autorství hudební složky písně, tj. díla hudebního, a až ve spojení s ní můžeme hovořit o jediném dílu, tzv. dílu spojeném. Autorské právo k dílu spoluautorskému přísluší všem autorům společně, nerozdílně a jednomyslně.²⁰ Pro autorská díla v prostředí internetu je typická zřetelnost principu nezávislosti díla na hmotném nosiči, která je dána jejich digitální povahou

16 Ustanovení § 2 odst. 4 AutZ, věta druhá.

17 Ta je jakožto zvláštní druh souborného díla upravena v ustanovení § 2 odst. 2 AutZ.

18 SRSTKA, J. et al. *Op. cit.*, s. 79.

19 Ustanovení § 8 odst. 1 AutZ.

20 SRSTKA, J. et al. *Op. cit.*, s. 76.

a povahou internetu jako takového. Mezi druhy autorských děl běžně se objevující na internetu můžeme zařadit díla slovesná vyjádřená písmem v podobě textových dokumentů či e-knih, případně vyjádřená slovem např. ve formě audioknih, dále díla hudební a audiovizuální (zvláštní užití díla downloadem či streamingem), fotografická (sociální sítě, fotobanky, webové stránky), počítačové programy, databáze, samotné webové stránky včetně redakčních systémů²¹ atp.

1.3 Autorství

Otázka autorství k dílu vychází z principu pravdivosti: pouze autor je dle zásady materiální pravdy nadán schopností výsledkem činnosti vytvořit a při tvorbě navíc nelze využít institut zastoupení, tj. autor musí dílo vytvořit osobně.

Již bylo zmíněno, že autorem díla může být pouze fyzická osoba. Stát se jím může i osoba omezená ve svéprávnosti či osoba nezletilá nikoliv plně svéprávná, neboť proces tvorby díla, záležející v duševní činnosti, vůbec není právním jednáním. Nevyžaduje se tedy vůbec způsobilost k právnímu jednání. Takový autor sice dílo sám vytvořil, nakládat s dílem, tedy např. uzavřít licenční smlouvu, ovšem sám oprávněn není.

Zákonný předpoklad autora jakožto fyzické osoby v současné právní úpravě²² jednoznačně vylučuje autorství jak stroje, počítačového programu a umělé inteligence (ať již ve formě AI, tj. artificial intelligence, či např. překladače), zvířete, tak i právnické osoby (absence schopnosti tvorby vlastní duševní činností) či jiné osoby odlišné od autora.²³

AutZ autorovi garantuje práva tradičně označovaná jako osobnostní a majetková. Pro účely této práce postačí podotknout, že osobnostní práva

21 Redakční systémy čili CMS jsou chráněny stejně jako počítačový program, srov. HOLCOVÁ, I. *Sdělování veřejnosti. § 18. Obecná ustanovení. K § 18. K odst. 2. VIII. Internet. 2. Internetové (webové) stránky.* In: HOLCOVÁ, I. et al. *Op. cit.*

22 Vzhledem k bouřlivému rozvoji modelů umělé inteligence je tato otázka velkou výzvou autorského práva vůbec a lze de lege ferenda očekávat minimálně debaty o změně přístupu, např. v případech tzv. computer generated works.

23 HOLCOVÁ, I. § 5 *Autor. K § 5. II. Autor.* In: HOLCOVÁ, I. et al. *Op. cit.*

zahrnují právo rozhodnout o zveřejnění svého díla, osobovat si autorství, právo na nedotknutelnost svého díla obsahující především právo udělit svolení ke změně nebo zásahu do díla; osobnostních práv se nelze vzdát a jsou nepřevoditelná. Majetková práva autorská pak sestávají z práva díla užít, jež představuje středobod této práce a bude mu věnována pozornost v druhé a následujících, a z jednotlivých práv na tzv. náhradní odměny (např. právo na přiměřený podíl z příjmů vydavatele tiskové publikace, o němž bude krátce pojednáno v podkapitole 3.9 o DSMS, či právo na odměnu při opětném prodeji originálu uměleckého díla).

1.4 Výluka z ochrany ve veřejném zájmu

Určitá autorská díla podléhající režimu ustanovení § 3 AutZ jsou ex lege z ochrany vyloučena. Autorovi, resp. jinému nositeli práv, v těchto případech vůbec subjektivní autorské právo nevznikne a k užití předmětných děl tedy není třeba svolení a není poskytována ani odměna. Ustanovení je transpozicí čl. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001, o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti (dále jen „InfoSoc“) a zavádí výjimku z ochrany z důvodu veřejného zájmu na volném šíření a přístupu k dílům, které jsou výslovně vyňaty, opět za využití demonstrativního výčtu.

Konkrétně se výluka z ochrany ve veřejném zájmu vztahuje zejména na úřední díla z kategorie právních předpisů, rozhodnutí, opatření obecné povahy, veřejné listiny a veřejně přístupné rejstříky, návrhy úředních děl a jejich překlady, obecní kroniky, některé státní a jiné symboly. Vzhledem k příkladné povaze výčtu lze obecně za díla úřední považovat i jakékoli jiné dílo, u něhož existuje veřejný zájem na vyloučení z ochrany (např. územně plánovací podklady, technické normy²⁴ a podle některých názorů²⁵ i peníze ve formě bankovek a mincí). S díly vyňatými z autorskoprávní ochrany se v prostředí internetu setkáme nejčastěji v podobě judikátů a právních předpisů.

24 Byť v oblasti technických norem byla situace v praxi dlouhodobě nejednoznačná, změnu přinesl nově zavedený institut tzv. sponzorovaného přístupu.

25 HOLCOVÁ, I. § 3 *Výjimky z ochrany podle práva autorského ve veřejném zájmu. K § 3. III. Úřední díla. 3. Typická úřední díla.* In: HOLCOVÁ, I. et al. *Op. cit.*

Je nutno odlišovat díla podléhající výluce z ochrany ve veřejném zájmu a díla sice chráněná autorským právem, avšak v konkrétních případech z důvodu veřejného (úředního) zájmu v jejich ochraně omezená za využití institutu úřední či zpravodajské licence. O této problematice bude stručně pojednáno v bodě 2.5.2 Zákonné licence.

Kromě děl úředních částečně postrádají autorskoprávní ochranu také tzv. folklorní díla, tj. výtvořky tradiční lidové kultury, u nichž není známo jméno autora a zároveň nejde o dílo anonymní nebo pseudonymní. V případě folklorních děl je ovšem ochrana přiznána alespoň ve formě práva na užití díla způsobem nesnižujícím hodnotu.

1.5 Volné dílo

Svébytnou kategorii děl představují již výše zmíněná volná díla. Pro jejich specifickou a důsledky pro jejich užití (nejen) na internetu je vhodné se jim alespoň ve stručnosti věnovat.

Třebaže majetková práva autorská jsou obdobná právu vlastnickému, doba jejich trvání není neomezená, a to hned z několika důvodů, které přináší právní praxe a přírodní zákonitosti běhu času. Jedním z těchto důvodů je fakt, že plynutí času obvykle z logiky věci snižuje frekvenci jednotlivých užívání díla, takže jsou v čase konzumována čím dál méně, a slábne tak potřeba jejich ochrany objektivním právem. Jako další argument pro omezení trvání těchto práv lze uvést zvyšující se obtížnost až objektivní nemožnost vyhledání oprávněných dědiců autorů, nehledě na zvyšující se míru potenciálních potíží v otázce projevu vůle k nakládání s dílem mezi všemi dědici.²⁶

Majetková práva trvají dle ustanovení § 27 odst. 1 AutZ zásadně po dobu autorova života a dále sedmdesát let po jeho smrti, zákon výslovně normuje okolnosti rozhodné pro počátek běhu doby a další podrobnosti. Výjimky ze „zásady sedmdesáti let“ nalezneme u děl osiřelých, nezveřejněných volných,

²⁶ SRSTKA, J. et al. *Op. cit.*, s. 117.

anonymních či pseudonymních. Po uplynutí doby trvání majetkových práv se dílo stává dílem volným.

To má velmi důležitou konsekvenci spočívající v tom, že k jeho užití a jakémukoliv dalšímu nakládání již není třeba souhlas, a to kohokoliv.²⁷ Nikdo si ale nesmí osobovat autorství volného díla, užitím se nesmí snižovat jeho hodnota a při užití musí být autor uveden. Vedle toho je však stále třeba brát v potaz postmortální ochranu osobnostních práv jakožto výjimku ze zániku osobnostních autorských práv smrtí autora. Není-li autorových dědiců, doba trvání majetkových práv se nezkracuje, a místo toho je stanovena zvláštní konstrukce výkonu těchto práv Státním fondem kultury nebo Státního fondu kinematografie, s výjimkou zůstavení majetkových práv státu závětí.

Trvání majetkových práv autorských je nezávislé na právech souvisejících s právem autorským. Ty jsou upraveny odlišně a relativně komplikovaně (trvají po jinou dobu a ta je počítána jinak, totiž od prvního zveřejnění výkonu, záznamu²⁸ atp.). Určitý paradox lze spatřovat v delší době ochrany zvukového záznamu (např. soundtrack k filmu) v porovnání s kratší dobou ochrany zvukově-obrazového záznamu (např. předmětný film). Nezávislost obou skupin subjektivních práv má navíc v praxi za následek značnou nejistotu a složitost v určování, zda již jde o dílo volné, či nikoliv [alespoň pro osobu průměrného rozumu ve smyslu ustanovení § 4 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ObčZ“)]. Ačkoliv tak již došlo k vypršení ochrany samotných majetkových práv autorských, stále se k danému dílu, např. k videozáznamu či audionahrávce koncertního vystoupení, mohou vztahovat práva související s právem autorským. Tuto nejistotu lze prakticky vyloučit jen u děl, k nimž si osobuje práva jen jeden subjekt, typicky díla literární, sochařská či výtvarná.²⁹

27 Ibidem, s. 118.

28 Tak je počítána např. v USA i doba trvání majetkových práv autorských.

29 JANSÁ, Lukáš, Petr OTEVŘEL, Jiří ČERMÁK, Petr MALÍŠ, Petr HOSTAŠ, Michal MATĚJKA a Ján MATEJKA. Internetové právo. Brno: Computer Press, 2016, s. 326. ISBN 978-80-251-4664-4.

Na internetu lze konzumovat volná díla především literární, slovesná, vědecká i audiovizuální patrně nejjednodušeji a nejčastěji pomocí tzv. digitálních knihoven (digital libraries). Historicky nejstarší z nich je Project Gutenberg založený na principech dobrovolnictví, svobodě, digitalizace a archivování volných děl, volného šíření myšlenek a ideálů a jeho posláním je podporovat tvorbu a distribuci e-knih.³⁰ Za jeho zrodem a za existencí e-knih vůbec³¹ stál americký spisovatel Michael S. Hart, který v roce 1971 jako první příspěvek do knihovny zveřejnil Deklaraci nezávislosti Spojených států amerických. Project Gutenberg podléhá právnímu rádu USA, je tedy třeba posuzovat, zda o volné dílo skutečně jde, optikou tamní právní úpravy, neboť regulace volných děl čili tzv. public domain se napříč právními rády liší.³² Z hlediska způsobu užití díla hyperlinkingem není k užití třeba žádného souhlasu, deep linking přímo na cílový soubor s e-knihou pak není umožněn z technických důvodů. V současné době digitální knihovna Project Gutenberg čítá přes 60 000 dokumentů³³ zejména v anglickém jazyce, a to v plain textu³⁴ a ve formátech jako *.html, *.pdf, *.epub a *.mobi.

Mezi dalšími významnými digitálními knihovnami zaujímá významné postavení Wikisource (česky Wikizdroje) provozovaná Wikimedia Foundation, nadací spravující škálu projektů včetně Wikipedie. Cílem této knihovny je shromažďování textových dokumentů a jejich překladů, a to jak volných děl, tak děl zveřejněných pod svobodnou licencí, kupř. Creative Commons typu CC BY-SA 3.0 (blíže viz bod 2.4.1 Veřejné licence). Wikisource v současné době obsahuje přes pět milionů dokumentů v 72 jazycích.³⁵

30 HART, Michael S. *The Project Gutenberg Mission Statement, by Michael Hart*. [online]. [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: https://www.gutenberg.org/about/background/mission_statement.html.

31 *About Project Gutenberg*. [online]. [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: <https://gutenberg.org/about>.

32 *Project Gutenberg Permissions, Licensing and other Common Requests*. [online]. [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: <https://gutenberg.org/policy/permission.html>

33 *Welcome to Project Gutenberg*. [online]. [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: <https://gutenberg.org>.

34 Tj. jako prostý text bez formátování, který je mnohem vhodnější k archivování právě proto, že není vázán na v průběhu vývoje měnící se specifikace jednotlivých, často proprietárních, formátů.

35 Wikisource. In: *Wikipedia: the free encyclopedia*. [online]. [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: <https://en.wikipedia.org/wiki/Wikisource>.

Specifickou a největší digitální knihovnou, která původně od roku 1996 fungovala pouze jako archiv webových stránek, je Internet Archive. Jeden z jejích archivů, onen původní Wayback Machine uchovávající s trochou nadsázky řečeno historii internetu, v současné době zahrnuje 735 000 000 000 uložených webových stránek,³⁶ zatímco ostatní sekce Internet Archive nabízí volně 41 000 000 knih a textů, téměř 15 000 000 audionahrávek, přes 8 000 000 videí, přes 4 000 000 obrázků a také přibližně 900 000 počítačových programů či 25 000 000 vědeckých publikací v rámci tzv. open access modelu vědecké komunikace.³⁷

36 Jednotlivé položky jsou uloženy k určitému časovému okamžiku, takže jedna webová stránka může být uložena nesčetněkrát jakožto samostatné záznamy. Prakticky každý navíc může o archivaci libovolného webu kdykoliv zdarma požádat.

37 *About the Internet Archive*. [online]. [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: <https://archive.org/about>.

2 Užití autorského díla

Po první kapitole věnované základním autorskoprávními pojmům a druhům autorských děl nyní přejdeme k užití autorského díla obecně.

2.1 Pojem užití autorského díla

V podkapitole 1.3 Autorství již byla letmo zmíněna dualistická koncepce osobnostních a majetkových práv autorských. Smyslem objektivních výlučných majetkových práv, která jsou upravená zejména v oddílu třetím AutZ,³⁸ je poskytnout autorovi subjektivní právo naplňovat v souvislosti s autorským dílem a ve vztahu k veřejnosti své ekonomické a jiné zájmy, v praxi zpravidla svolením k užití děl licencí dle ObčZ, jejíž podstatnou náležitostí je odměna, případně na základě licence zákonné. Typickými znaky majetkových autorských práv jsou nepřevoditelnost (u závazku licence lze hovořit o tzv. konstitutivním převodu, který ale není převodem majetkového práva autora), nepostihnutelnost výkonem rozhodnutí (na rozdíl od pohledávek z nich vzniklých), nemožnost se jich vzdát, neocenitelnost (i v případě dědictví)³⁹ a trvání i po smrti autora jakožto předmět pozůstalosti. AutZ neomezuje veškeré nakládání s dílem (a nechrání tak autora, případně jinou oprávněnou osobu, např. vykonavatele majetkových práv autorských), nýbrž pouze některé způsoby nakládání, které označuje za užití.

Majetková práva autorská jsou upravená pochopitelně i na mezinárodní úrovni, uvedme např. tradiční autorskoprávní Bernskou úmluvu o ochraně literárních a uměleckých děl z roku 1886 (ve znění poslední pařížské revize z roku 1971). V rámci unijního práva se pak autorskými majetkovými právy zabývá množství směrnic, za všechny lze jmenovat např. v práci dále zmiňované InfoSoc či poměrně recentní směrnice Evropského parlamentu

38 Různé aspekty majetkových autorských práv jsou ovšem upraveny napříč AutZ a také např. v ustanoveních ObčZ upravujících závazek licence.

39 HOLCOVÁ, I. § 12. K § 12. I. *Výlučná práva majetková - úvodní výklad. 1. Základní znaky majetkových práv.* In: HOLCOVÁ, I. et al. *Op. cit.*

a Rady (EU) 2019/790 ze dne 17. dubna 2019, o autorském právu a právech s ním souvisejících na jednotném digitálním trhu a o změně směrnic 96/9/ES a 2001/29/ES (dále jen „DSMS“).

Autorská majetková práva lze klasifikovat dle několika různých kritérií. Na prvním místě je to již výše uvedené a v systematice AutZ se v podobě samostatných pododdílů objevující dělení na právo dílo užit na jedné straně a právo na tzv. náhradní (kompenzační) odměny⁴⁰, slovy zákona jiná majetková práva, na straně druhé. Dále lze majetková práva rozlišovat v závislosti na tom, zda jsou vykonávána přímo samotným autorem, nebo jinou osobou, tj. nabyvatelem licence. Jiné dělení pak spočívá v použití či nepoužití institutu kolektivní správy, ať už hovoříme o kolektivní správě povinné ze zákona, tzv. rozšířené či dobrovolné (tj. smluvní).⁴¹

Pro účely této diplomové práce je důležité rozlišit užití díla v soukromé sféře a ve sféře veřejné. Užití ve sféře veřejné lze souhrnně pojmenovat také jako zpřístupňování děl veřejnosti. To se může dít jak materiální podobě, totiž u děl spojených s hmotným nosičem, tak, a to pro naše potřeby především, imateriálně, mj. prostřednictvím internetu. Na tomto místě je dlužno uvést, že ke způsobu užití díla v imateriální podobě se váže pojem sdělování díla veřejnosti, kterému bude detailní pozornost věnována v dalších pasážích práce, zejména z pohledu judikatury Soudního dvora Evropské unie (dále jen „SDEU“).

Majetková práva autorská, resp. jednotlivé druhy užití autorského díla, jsou demonstrativně vyjmenována v ustanovení § 12 odst. 4 AutZ, resp. dále upravena a definována v ustanoveních paragrafů 12–23 AutZ. Jedná se o jednotlivé druhy užití autorských děl; AutZ naproti tomu používá pojem „užití díla“ i pro vyjádření majetkového práva autora dílo užit v původní či jinak změněné podobě, jak vyplývá z ustanovení § 12 odst. 1, věty první AutZ.

40 Včetně tzv. bestsellerového paragrafu, ustanovení § 2374 odst. 1 ObčZ.

41 SRSTKA, J. et al. *Op. cit.*, s. 96.

Tato určitá dichotomie v používání a chápání pojmu však v praxi problematická není.⁴²

Legální definici pojmu užití díla nikde nenalezneme, což by mohlo potenciálně v praxi činit poměrně velké výkladové problémy, neboť teoreticky lze užití díla způsobem ve výčtu neuvedeným, v praxi se však projevuje přínosný význam definic jednotlivých užití.⁴³ Oproti dřívější právní úpravě je tak nyní v AutZ obsažen princip formální perfekce, tj. přesné formální vymezení jednotlivých příkladmo uvedených druhů užití, důsledkem něhož se v běžném právním životě v licenčních smlouvách standardně sjednává vícero druhů užití díla.

Kromě samotného stěžejního pojmu užití díla není v zákoně, mimo jiných,⁴⁴ definován ani pojem užití „díla pro osobní potřebu“ či „veřejnost“, což lze považovat za nedostatek zákonné úpravy. Neexistence definice prvního zmíněného pojmu způsobuje časté interpretační potíže, protože mnohdy není jednoduché určit, zda se v konkrétním případě jedná již o užití díla pro osobní potřebu, nebo ještě o prostou konzumaci v právním smyslu. V ilustračním příkladu stažení díla z internetu a následném rozmnožování výhradně pro osobní účely uživatele či konzumenta, bez poskytnutí komukoliv jinému, by šlo o hraniční situaci mezi konzumací a užitím. Tak či onak by se ale aplikovalo na dané užití ustanovení o rozmnožování díla. Pojem veřejnost pak byl vícekrát významným předmětem zkoumání a výkladu SDEU, blíže vizte příslušná rozhodnutí v kapitole třetí.

Zákonný příkladný výčet druhů užití díla zní následovně:

„Právem dílo užit je zejména

- a) právo na rozmnožování díla (§ 13),*
- b) právo na rozšiřování originálu nebo rozmnoženiny díla (§ 14),*
- c) právo na pronájem originálu nebo rozmnoženiny díla (§ 15),*
- d) právo na půjčování originálu nebo rozmnoženiny díla (§ 16),*

⁴² Ibidem, s. 96.

⁴³ JANSA, L. et al. *Op. cit.*, s. 324.

⁴⁴ Např. pojmy uživatel, konzument či interní potřeba právnické osoby.

e) právo na vystavování originálu nebo rozmnoženiny díla (§ 17),

f) právo na sdělování díla veřejnosti (§ 18), zejména

1. právo na provozování díla živě nebo ze záznamu a právo na přenos provozování díla (§ 19 a 20),
2. právo na vysílání díla rozhlasem či televizí (§ 21),
3. právo na přenos rozhlasového či televizního vysílání díla (§ 22),
4. právo na provozování rozhlasového či televizního vysílání díla (§ 23).“⁴⁵

Pro potřeby zaměření této práce můžeme naši pozornost omezit pouze na právo na rozmnožování díla a sdělování díla veřejnosti, jelikož zbylé, materiální, druhy užití dle ustanovení paragrafů 14–17 AutZ nenacházejí reálně uplatnění v prostředí internetu; jak již bylo předesláno, rozšiřování, pronájem, půjčování a vystavování jsou totiž vázané na hmotnou podobu díla, a při jeho absenci, charakteristické pro prostředí internetu, tudíž nelze k takovému užití přistoupit.

2.2 Rozmnožování

AutZ podává takovouto definici rozmnožování díla: „Rozmnožováním díla se rozumí zhotovování dočasných nebo trvalých, přímých nebo nepřímých rozmnoženin díla nebo jeho části, a to jakýmkoli prostředky a v jakékoli formě.“⁴⁶ V ustanovení § 13 odst. 2 se pak normuje demonstrativní výčet forem, kterými může být dílo rozmnožováno. Jde především o rozmnoženiny⁴⁷ tiskové, fotografické, zvukové, obrazové nebo zvukově obrazové, stavbu architektonického díla nebo ve formě jiné trojrozměrné rozmnoženiny anebo ve formě elektronické zahrnující vyjádření analogové i digitální. Jak vidno, užití díla rozmnožováním lze dle české zákonné úpravy jednak v souvislosti s hmotným nosičem (např. rozmnoženina tisková, stavba architektonického díla nebo jiná trojrozměrná rozmnoženina), jednak výslovně bez hmotného substrátu (forma elektronická, a to jednak analogová, tak digitální). Právě poslední formou zákon pamatuje na užití děl na internetu, půjde např. o

⁴⁵ Ustanovení § 12 odst. 4 AutZ.

⁴⁶ Ustanovení § 13 odst. 1 AutZ.

⁴⁷ V kruzích technických se častěji než s pojmem rozmnoženina lze setkat s termínem kopie.

vytvoření duplikátu webové stránky, digitalizované fotografie, počítačového programu, často technikou uploadingu (či jakéhokoliv kopírování bez uploadu na server).⁴⁸ Rozmnožování je historicky nejstarším majetkovým právem autorským vůbec, je v zásadě předpokladem všech dalších druhů užití díla a v minulosti bylo neodmyslitelně spjato s hmotným substrátem.⁴⁹

Naše zákonná úprava transponuje ustanovení čl. 2 InfoSoc, které výslovně zmiňuje rozmnoženiny dočasné nebo trvalé, přímé nebo nepřímé nebo rozmnoženiny části díla, a to jakýmikoli prostředky a v jakékoli formě. Toto pojetí odráží jak analyzované AutZ, najdeme je ale i v rámci úpravy závazku licence v ustanovení § 2376 odst. 4 ObčZ. Právní úprava rozmnožování díla se tak vztahuje i na rozmnoženiny efemérní, tj. dočasné (např. obraz vytvořený pomocí laseru). Pro potřeby internetového prostředí se naopak v případě dočasných rozmnoženin často využije speciální ustanovení jedné ze zákonných licencí, a to té pro dočasné rozmnoženiny. K jejich vzniku velmi často dochází právě při užití děl na internetu a jsou zmíněny v bodě 2.5.2 Zákonné licence. V případě nepřímých rozmnoženin způsobuje rozdílné pojetí právní a technické určitou dichotomii. Nepřímou rozmnoženinou se totiž rozumí tzv. neidentická kopie, která technickým prizmatem kopií rozhodně není, neboť lapidárně řečeno zkrátka není identickou,⁵⁰ avšak z pohledu práva je tento fakt irelevantní; posuzuje se shoda rozmnožovaného díla a rozmnoženiny vnímáním lidskými smysly.⁵¹ Jako příklad vzniku nepřímé rozmnoženiny lze uvést konverzi počítačového souboru do jiného formátu či kontejneru (např. audiovizuální soubor kontejneru MP4 do kontejneru Matroska čili MKV či data ve formátu kódování videa HEVC do v současné době teprve nastupujícího formátu AV1, a to beze změny kontejneru či formátu souboru).

V rámci rozmnožování se sluší poznamenat několik noticek k tradičnímu autorskoprávnímu pojmu vyčerpání práva. Ten se dle úpravy AutZ vztahuje k užití díla rozšiřováním, ačkoliv může v tomto smyslu souviset i s rozmnožováním (resp. s rozmnoženinou originálu), a ke sdělování díla

48 JANSA, L. et al. *Op. cit.*, s. 328.

49 SRSTKA, J. et al. *Op. cit.*, s. 102.

50 Přesněji: taková kopie nemá shodný checksum (kontrolní součet), tj. jde o jiný soubor dat.

51 JANSA, L. et al. *Op. cit.*, s. 328.

veřejnosti (viz dále). Jeho podstata v intencích rozmnožování spočívá v tom, že po prvním prodeji nebo jiném prvním převodu vlastnického práva k originálu nebo rozmnoženině na území EU nebo Evropského hospodářského prostoru zaniká právo autora na rozšiřování tohoto originálu nebo rozmnoženiny, tj. v souladu se zásadami jednotného trhu EU. Jedná se ale vždy o případy užití díla spjatého s hmotným substrátem, čímž je vyloučeno užití na internetu, nadto zákon hovoří o převodu vlastnického práva k rozmnoženině, což je také na internetu neuskutečnitelné. Výjimku z tohoto pravidla tvoří případ rozšiřování nehmotných rozmnoženin počítačových programů online dle směrnice o právní ochraně počítačových programů,⁵² potvrzený judikaturou SDEU v rozhodnutí ve věci C-128/11 Usedsoft.⁵³

Užití díla rozmnožováním na internetu bude dále předmětem především podkapitoly 3.5 Downloading, ale i dalších rozebíraných způsobů užití na internetu.

2.3 Sdělování díla veřejnosti

Stěžejní druh užití autorského díla, obzvláště pro prostředí internetu, představuje mnohovrstevnatý institut sdělování díla veřejnosti. Díky technologickému rozvoji a existenci internetu se i dle statistických čísel⁵⁴ sdělování díla veřejnosti stává primárním druhem užití autorských děl a upozaduje tak v praxi tradičnější druhy užití jako rozšiřování, právo na pronájem či půjčování. Vzhledem k tomu, že je klíčovým druhem užití autorského díla na internetu vůbec, pročež v rámci užití na internetu hojně byl

52 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/24/ES ze dne 23. dubna 2009 o právní ochraně počítačových programů.

53 HOLCOVÁ, I. § 14 Rozšiřování. K § 14. K odst. 2. II. Vyčerpání práva na rozšiřování díla. 4. Vyčerpání práva na šíření (rozšiřování) u počítačových programů podle judikatury. 4.2 Vyčerpání práva na šíření (rozšiřování) nehmotných rozmnoženin počítačových programů. In: HOLCOVÁ, I. et al. *Op. cit.*

54 POLČÁK, Radim, Pavel KOUKAL, Rudolf LEŠKA, Matěj MYŠKA, Jiří HRABÁNEK, Jan ZIBNER, Michal ŠALOMOUN, Michal KOŠČÍK, Petr PRCHAL, Jan BARTÁK, Martin VALOUŠEK, Dominika COLLETT, Pavel MATEC a Jan TULÁČEK. *Sdělování veřejnosti. § 18. Obecná ustanovení. 3.* In: POLČÁK, Radim, Pavel KOUKAL, Rudolf LEŠKA, Matěj MYŠKA, Jiří HRABÁNEK, Jan ZIBNER, Michal ŠALOMOUN, Michal KOŠČÍK, Petr PRCHAL, Jan BARTÁK, Martin VALOUŠEK, Dominika COLLETT, Pavel MATEC a Jan TULÁČEK. *Autorský zákon* [Systém ASPI]. Nakladatelství Leges [cit. 2023-2-27]. ASPI_ID KO12112000CZ. Dostupné v Systému ASPI. ISSN: 2336-517X.

a nadále je předmětem judikatury SDEU i českých soudů např. v problematice hyperlinkingu, uploadu či streamingu (to bude předmětem kapitoly třetí: Užití autorského díla na internetu), omezíme se v této partii i z důvodů přehlednost a čtenářského komfortu spíše na obecnou stránku věci a stručný úvod do problematiky.

Legální definici pojmu sdělování díla bychom v úpravě AutZ i unijních pramenech hledali opět marně. Tento fakt umožňuje technologicky neutrální výklad a odstraňuje případné problémy s přílišnou rigiditou pojmu, hrozícími interpretačními a aplikačními potížemi zvláště u užití díla charakterizovaného tak překotným vývojem, jaký užití na internetu bezpochyby je.

Význam samotných jazykových prvků pojmu sdělování díla veřejnosti, tj. „sdělování“ a „veřejnost“, musela kvůli absenci definice v právních pramenech upřesnit rozhodovací praxe SDEU. Jakými argumenty a s jakým výsledkem k tomu došlo bude vyloženo v kapitole třetí u partií věnovaných příslušným judikátům.

Základy institutu sdělování díla veřejnosti jsou na nadnárodní úrovni položeny ve smlouvě Světové organizace duševního vlastnictví o právu autorském (WCT),⁵⁵ smlouvě Světové organizace duševního vlastnictví o výkonech výkonných umělců a o zvukových záznamech (WPPT)⁵⁶ a v InfoSoc směrnici. Obecně se v nich rozlišuje mezi širším „sdělováním veřejnosti“ (communication, ustanovení čl. 3 odst. 1 InfoSoc) a užším „zpřístupňováním veřejnosti“ (make available, ustanovení čl. 3 odst. 2 InfoSoc).

V obecných ustanoveních AutZ o sdělování veřejnosti nalezneme v § 18 odst. 1 AutZ generální klauzuli tohoto užití: *„Sdělováním díla veřejnosti se rozumí zpřístupňování díla v nehmotné podobě, živě nebo ze záznamu, po drátě nebo*

55 Sdělení č. 33/2002 Sb. m. s., sdělení Ministerstva zahraničních věcí o přístupu České republiky ke Smlouvě Světové organizace duševního vlastnictví o právu autorském.

56 Sdělení č. 48/2002 Sb. m. s., sdělení Ministerstva zahraničních věcí o přístupu České republiky ke Smlouvě Světové organizace duševního vlastnictví o výkonech výkonných umělců a o zvukových záznamech.

*bezdrátově.*⁵⁷ Z ní vyplývá zákonné pojetí sdělování díla veřejnosti jakožto podmnožiny zpřístupňování díla veřejnosti v nejširším smyslu slova.⁵⁸ Díky tomu se toto ustanovení vztahuje i na užití na internetu. Objevuje se tu diskrepance mezi pojetím pojmu v české zákonné úpravě a v příslušné úpravě unijní v ustanovení čl. 3 InfoSoc; z textace směrnice lze vyčíst, že nedopadá na případy tzv. přímého sdělování (např. živé divadelní představení či koncert, včetně provozování ze záznamu), zatímco dikce AutZ hovoří opačně.⁵⁹

AutZ pak v následujícím odstavci zakotvuje tzv. on demand užití jako jeden ze způsobů sdělování díla veřejnosti. On demand užití je takové užití, při kterém může mít k dílu kdokoli přístup na místě a v čase, jaký si zvolí, tj. typicky prostřednictvím internetu (zákon používá slova „počítačová nebo obdobná síť“). Toto užití je oním zpřístupňováním ve smyslu ustanovení čl. 3 odst. 1 InfoSoc a také zpřístupňováním díla veřejnosti poskytovatelem služby pro sdílení obsahu online zavedeným novelou AutZ v souvislosti s transpozicí DSMS, o které bude pojednáno v podkapitole 3.9 DSMS.

Některé formy sdělování díla veřejnosti aplikovatelné mimo internet jsou příkladmo vyjmenovány ve výše citovaném ustanovení § 12 odst. 4 AutZ a definovány následně v ustanovení paragrafů 19–23 AutZ, přičemž vysílání rozhlasem nebo televizí může nabývat jak podoby internetové (webcasting), tak tzv. offline.

Samotný proces sdělování díla veřejnosti z teoretického hlediska zpravidla sestává ze tří fází. Na prvním místě se jedná o vysílání (emisi), následuje přenos (transmise) a příjem (recepce). Transmise může obecně nabývat různých podob dle konkrétní formy sdělování díla veřejnosti (zvukové, televizní či světelné vlny, bezdrátově, po drátě, analogově, digitálně apod.).⁶⁰ Pro fázi recepce je charakteristické působení na lidské smysly (zrak či sluch,

⁵⁷ Ustanovení § 18 odst. 1 AutZ.

⁵⁸ Zákonné pojetí zde koresponduje se zněním Bernské úmluvy v čl. 11 a násl., kde je zahrnuto např. i právo udělit svolení k veřejnému přenosu provozování a provedení děl, a to jakýmkoli prostředky.

⁵⁹ HOLCOVÁ, I. *Sdělování veřejnosti. § 18. Obecná ustanovení. K § 18. K odst. 1. VI. Generální klauzule.* In: HOLCOVÁ, I. et al. *Op. cit.*

naopak obvykle nikoliv hmat, čich či chuť z důvodu závislosti na hmotném substrátu).

Za sdělování díla veřejnosti se dle ustanovení § 18 odst. 3 AutZ naopak nepovažuje pouhé provozování zařízení umožňujícího nebo zajišťujícího takové sdělování, tzn. neuplatní se teorie tzv. potenciální recepce.

Právo na sdělování díla veřejnosti pochopitelně obsahuje také možnost smluvně udělit oprávnění ke sdělování díla veřejnosti jiné osobě licenci (ustanovení § 12 odst. 1 AutZ); osoba sdělovatele se tedy může lišit od osoby autora.

V ustanovení § 18 odst. 4 AutZ nalezneme institut vyčerpání práva pro užití sdělováním díla veřejnosti, upravený rozdílně od zmíněného rozšiřování; sdělováním díla veřejnosti se právo autora k dalšímu tomuto užití nevyčerpává. Pokud by tomu tak nebylo, docházelo by k tomu, že by nositelé autorských práv ztratili právo požadovat za užití jejich díla přiměřenou odměnu, přičemž k případnému vyčerpání práva by při sdělování díla veřejnosti, především na internetu, došlo velice snadno a hromadně. Norma je transpozicí čl. 3 odst. 3 InfoSoc.

Novinkou v úpravě sdělování díla veřejností je zavedení institutu tzv. doplňkových online služeb v ustanovení § 21a AutZ; opět se jedná o transpozici DSMS. Zákon rozeznává doplňkové služby ve formě simulcastingu,⁶¹ tj. nezměněné vysílání více technologiemi zároveň (typicky televizní vysílání a současný webcasting), dále ve formě služeb zpětného zhlédnutí (internetové zpřístupňování již odvysílaného díla veřejnosti, týmž vysílatelem, po vymezené období), a konečně je pamatováno na různé doplňkové či doprovodné materiály k dílu (např. tzv. behind the scenes aj. upoutávky k dílu, videomedailonky atp.). V rámci doplňkových služeb online je zaveden princip

60 POLČÁK, R. et al. *Sdělování veřejnosti. § 18. Obecná ustanovení. K odst. 1. 7.* In: POLČÁK, R. et al. *Autorský zákon.*

61 MATZNER, Jiří. Online služby v novele autorského zákona. In: *Česká justice.* [online]. [cit. 2023-03-27]. Dostupné z: <https://www.ceska-justice.cz/blog/online-sluzby-v-novele-autorskeho-zakona>.

země původu, který se uplatní subsidiárně při neexistenci jiného ujednání, spočívající v založení fikce, že při poskytování těchto služeb se jedná o užití na území toho členského státu EU, v němž se nachází ústředí vysílatele. K užívání díla sdělováním veřejnosti tak postačí licence vydaná jen pro území členského státu sídla vysílatele, s výjimkou vysílání sportovní události televizním vysílatelem.

2.4 Smluvní užití

Právo dílo užit vzniká coby součást osobnostních a majetkových práv autorských již ex lege spolu s vytvořením díla (či jeho části), a to autorovi, který nedisponuje reálnou⁶² možností se těchto práv jednostranně vzdát či jejich vzniku zabránit.⁶³ Na rozdíl od klasické občanskoprávní doktríny vlastnictví tak lze zde hovořit o určitém paradoxu stran autonomie vůle autora; navíc, jak bylo poznamenáno výše, jsou práva z obou skupin autorských práv nepřevoditelná, s výjimkou právě konstitutivního převodu (autorovi je subjektivní právo ponecháno a konstituuje se užívací právo jinému subjektu). Smluvní užití je vedle užití mimosmluvního instrumentem, jak po právu umožnit užití autorského díla jiné osobě než autoru.

Smluvní užití zabezpečuje závazek licence upravený v ustanoveních paragrafů 2358 a násl. ObčZ; jde o nejprve úpravu obecnou k právu duševního vlastnictví a také o zvláštní ustanovení pro licenci k předmětům chráněným AutZ. Titulem závazku licence je obvykle licenční smlouva,⁶⁴ jíž poskytuje poskytovatel (autor nebo jiná oprávněná osoba) nabyvateli oprávnění k výkonu práva duševního vlastnictví (čili k výkonu majetkových autorských práv) a nabyvatel se zásadně zavazuje poskytnout poskytovateli odměnu. V případě výhradní čili exkluzivní licenční smlouvy, která vyžaduje písemnou formu, de facto můžeme hovořit

62 Dle ojedinělých názorů to sice, spíše hypoteticky, možné je, v praxi ovšem zcela neuskutečnitelné.

63 MYŠKA, Matěj, Radim POLČÁK, Jaromír ŠAVELKA, Libor KYNCL a Iveta SVIRÁKOVÁ. Veřejné licence v České republice. Masarykova univerzita [online]. Verze 2.0. 2014, s. 22. [cit. 2023-2-21]. ISBN 978-80-210-7193-3. Dostupné z: https://is.muni.cz/repo/1203341/Myska_et_al._-Verejne_licence_2.0_-online.pdf.

64 S výjimkou tzv. implicitní licence upravené v ustanovení § 61 odst. 1 AutZ.

o jakési době skutečného převodu majetkového práva,⁶⁵ neboť se jí poskytovatel současně zavazuje své dílo neužívat a neposkytovat jiné osobě k tomuto souhlas. Nevýhradní licenční smlouvu pak lze uzavřít i konkludentně, např. zaslání článku s nabídkou k publikaci v časopise.

Licence k autorskému dílu dle zvláštních ustanovení pak „poskytuje nabyvateli oprávnění k výkonu práva autorské dílo užit v původní nebo zpracované či jinak změněné podobě“.⁶⁶ Z dalších zákonných norem uvedme právo autora od smlouvy odstoupit v případě, že nabyvatel výhradně licence ji nevyužívá vůbec nebo nedostatečně a jsou-li tím značně negativně dotčeny oprávněné zájmy autora. Odstoupit od smlouvy může autor i tehdy, pokud dosud nezveřejněné autorské dílo neodpovídá jeho přesvědčení a opět by došlo k značně nepříznivému dotčení jeho oprávněných zájmů. Nevyplývá-li z účelu smlouvy jinak, je stanovena vyvratitelná domněnka omezení licence na území České republiky. Práva a povinnosti z licenční smlouvy přecházejí na právního nástupce.

Velmi významný a frekventovaný fenomén v digitálním světě a na internetu představují tzv. click-wrap či browse-wrap licence. Jedná se v podstatě o institut uzavírání smluv distančním způsobem upravený v ustanovení § 2371 ObčZ, kdy je kontraktní projev vůle (oferta) směřován vůči neuzavřenému a neurčitému počtu osob a obsah smlouvy je často určen odkazem na známé nebo veřejně dostupné licenční podmínky. V praxi se tak licenční smlouva uzavírá kliknutím na GUI⁶⁷ tlačítko vyjadřující akceptaci, případně spolu se zaškrtnutím políčka jakožto souhlasem s přiloženými nebo odkazovanými licenčními podmínkami. U browse-wrap licence pak dochází k uzavření smlouvy konkludentně, typicky prohlížením webové stránky.⁶⁸

V souvislosti s užitím díla na internetu nacházejí velice časté uplatnění také standardizované adhezní licenční smlouvy typu End User License Agreement

65 MYŠKA, M. et al. *Veřejné licence v České republice*, s. 23.

66 Ustanovení § 2371 AutZ.

67 Graphic User Interface, tj. grafické uživatelské rozhraní.

68 ŠČERBA, Tomáš. *Click-wrap smlouvy*. [online]. [cit. 2023-03-22]. Dostupné z: <https://is.muni.cz/do/1499/el/estud/praf/ps09/kontraktace/web/pages/click-wrap.html>.

(EULA), např. při instalaci a používání proprietárního softwaru. Mezi jejich charakteristiky patří neexkluzivita, zpravidla úzké vymezení a omezení práv nabyvatele, zákaz cese licence a poskytnutí podlicence, vyloučení odpovědnosti poskytovatele za škodu, zvolení rozhodného práva atp.⁶⁹

2.4.1 Veřejné licence

Veřejné licence lze považovat za určitou formu reakce na rigiditu objektivního autorského práva v současné informační společnosti.⁷⁰ Díky nim autor nebo jiná oprávněná osoba může po právu realizovat svůj záměr usnadnit užití jeho díla dalším osobám, aniž by narušil nastíněnou koncepci ex lege vzniku majetkových autorských práv a aniž by vstupoval do závazku licence s individuálně určenými osobami.

Historicky veřejné licence zakořenily v právním prostředí severní Ameriky pod názvem free license a později open source, open, libre či public licenses. Veřejnými licencemi se rozumí závazky, jejichž právním důvodem jsou opět distanční smlouvy, přesněji jde o veřejné návrhy k uzavření takových licenčních smluv. Jejich znaky jsou: standardizovaný obsah, tzn. adhezní charakter smluv, odkaz na licenční podmínky obvykle dostupné online, neurčitý okruh adresátů, právo nabyvatele licence dílo dále rozšiřovat za současného uvedení autora původního díla, poskytnutí licence po celou dobu trvání autorských práv či faktická neodvolatelnost licence.⁷¹ Licenční smlouva obecně dle úpravy ObčZ musí pro svou platnost obsahovat mj. ujednání o úplatě; tato podmínka je naplněna i v případě výslovného ujednání o bezúplatnosti.⁷² Toto schéma je pro veřejné licence charakteristické.

Leckdo by teoreticky mohl přednést myšlenku „zhojení“ vzniklé autorskoprávní odpovědnosti, např. následkem neoprávněného zveřejnění autorského díla, tím, že dojde až následně k aplikaci veřejné licence ze strany

69 SRSTKA, J. et al. *Op. cit.*, s. 160.

70 MYŠKA, M. et al. *Veřejné licence v České republice*, s. 35.

71 *Ibidem*, s. 41.

72 *Ibidem*, s. 40.

autora. Tento postup je však vyloučen, jelikož veřejné licence slouží toliko k úpravě poměrů *ex ante*.⁷³

Veřejné licence lze klasifikovat dle druhu jejich obsahu na licence týkající se počítačových programů (software), dále autorských děl s vyloučením softwaru a konečně dat a databází.⁷⁴

V oblasti softwaru došlo pod záštitou Free Software Foundation a jejího čelního představitele, programátora Richarda Stallmana v 80. letech minulého století ke zrodu softwarové veřejné licence GNU GPL, filosofie a fenoménu FOSS, tj. free and open source softwaru (tzn. nikoliv freeware, ale free jakožto volný, tj. svobodný, nikoliv bezplatný, ačkoliv bezplatným také je), který si zakládá na naprosté svobodě tvůrců i uživatelů softwaru. Zdrojový kód softwaru licencovaného pod některou z FOSS licencí je zveřejněn, tudíž každý má příležitost jej svobodně prostudovat, měnit, distribuovat a používat,⁷⁵ čímž je, zejména u větších projektů, které sleduje a kontroluje velké množství odborníků, zaručena vysoká míra svobody a šetrnosti k soukromí uživatele, bezpečnosti, kvality kódu, naprostá minimalizace škodlivých účinků softwaru atp.; výklad o fenoménu a jeho přínosech FOSS by vydal na samostatnou práci, byť pravděpodobně s menším množstvím nastolených právních problémů. Jde o velice zajímavou alternativu k běžnějšímu proprietárnímu softwaru (tj. s uzavřeným zdrojovým kódem nelicencovaným pod veřejnou licenci, kde uživatel neví, co vše ve skutečnosti daný software činí, např. jde o produkty technologických gigantů jako Microsoft, Apple, Google, Amazon či Meta), a to i z hlediska ekonomického (otevřenost zdrojového kódu s sebou samozřejmě nese jeho bezplatnost). Mezi hlavní licenční smlouvy, se kterými se lze běžně setkat při používání FOSS, typicky operačního systému GNU/Linux,⁷⁶ řadíme GNU GPL (resp. její jednotlivé verze), GNU LGPL, BSD, MIT či Apache. V praxi bychom více či méně používaných FOSS licencí napočítali přes 50.⁷⁷

73 Ibidem, s. 42.

74 Ibidem, s. 42.

75 Jde o čtyři základní svobody FOSS.

76 Některé distribuce operačního systému GNU/Linux jako např. PureOS jsou složeny výhradně z FOSS komponent, což s sebou ale nese jistá omezení.

77 Comparison of free and open-source software licenses. In: *Wikipedia: the free encyclopedia*. [online]. [cit. 2023-03-20]. Dostupné z:

V rámci veřejných licencí z kategorie autorských děl (s výjimkou software) zaujímají výsadní postavení licence typu Creative Commons zaštitěné stejnojmennou neziskovou organizací založenou v roce 2001 americkým profesorem práva Lawrenceem Lessigem, zakladatelem zmíněné Free Software Foundation Halem Abelsonem a vydavatelem Ericem Eldredem.⁷⁸ Za základní ideu Creative Commons licencí lze označit zajištění nástroje pro zvýšení dostupnosti autorských děl veřejnosti k legálnímu užívání a sdílení; původně šlo spíše o zjednodušení a automatizaci udělování licencí v prostředí internetu.⁷⁹ Postup k udělení práva dílo užít je tak velmi uživatelsky přívětivý a skládá se z vygenerování příslušného veřejného návrhu k uzavření licenční smlouvy (často zjednodušeně a nepřesně označovaného za samotnou licenci) pomocí vyplnění odpovědí na jednoduché otázky (např. zda si autor přeje dovolit šíření odvozených děl nebo užití pro komerční účely). Tím dojde k automatizované volbě jedné ze šesti⁸⁰ variant návrhu k uzavření smlouvy, a následně poskytovatel licence, opět jednoduchým způsobem, právě vytvořený návrh k uzavření smlouvy k dílu připojí.

Naplnění cíle přístupnosti a jednoduchosti sleduje i modularita systému jednotlivých licenčních prvků, které jsou do vygenerovaných licenčních ujednání zakomponovány buď vždy, nebo v kombinacích na základě odpovědí při generování návrhu k uzavření smlouvy, a jsou reprezentovány zkratkami a piktogramy.

Jde o tyto prvky nezbytné: zaprvé neomezené⁸¹ oprávnění dílo sdílet („sdílení dovoleno“, zahrnuje jakékoliv užití rozmnožováním, rozšiřováním

https://en.wikipedia.org/wiki/Comparison_of_free_and_open-source_software_licenses.

Včetně například poněkud expresivní WTFPL, tj. Do What the Fuck You Want To Public License.

78 MYŠKA, M. et al. *Veřejné licence v České republice*, s. 42.

79 Ibidem, s. 42.

80 Zvláštní kategorií je licence Creative Commons Zero (CC0), kterou se autor vzdá všech práv k danému dílu. Ta nachází v praxi ve světě své využití, dle AutZ by ale takové právní jednání bylo neplatné, proto se subsidiárně aplikuje pravidlo licence, tzv. Public License Fallback, tj. automaticky je dílo licencováno pod maximální možnou právem aprobovanou licenci. Sloganem licence je „No Rights Reserved“ („Žádná práva vyhrazena“) a využití nachází např. u vědeckých, tzv. open access děl. Obdobným fenoménem je Kopimi, který ale je toliko ideologickým symbolem a nikoliv licenci.

81 Např. omezení tohoto práva prostředky DRM (Digital Rights Management, tj. zabráněním neoprávněnému užití technickými prostředky, často jako tzv. protipirátská ochrana) by bez dalšího Creative Commons porušilo

a sdělováním díla veřejnosti), zadruhé povinnost uvést autora (tím je pamatováno na osobnostní práva autorská) a zatřetí právo zpracovávat obsah (není-li zvolen prvek zakazující zpracovávání; obsahem prvku je oprávnění dílo modifikovat, upravovat a vytvářet díla derivativní). Mezi další, volitelné prvky Creative Commons patří zákaz zpracovávání, povinnost zachovat licenci a zákaz komerčního využívání.

Na internetu se pod licenci Creative Commons nachází více než dvě miliardy autorských děl,⁸² z toho jsou nejvíce zastoupeny na serverech služby Flickr poskytující hosting obrázků, fotografií a videí, dále na otevřené encyklopedii Wikipedia, zmiňovaném Internet Archive či serveru věnovaném zábavnímu průmyslu Fandom fungujícímu na wiki principech (tj. obdobných Wikipedii),⁸³ ale použití licence Creative Commons umožňují např. i mainstreamové videohostingové služby YouTube nebo Vimeo. Veškerý obsah generovaný uživateli na oblíbené platformě Stack Overflow určené pro kladení technických a zejména programátorských otázek a problémů a jejich následné zodpovídání a řešení uživateli je také licencován pod Creative Commons.⁸⁴ Creative Commons licenci lze ale využít i u knih, počítačových her, webových stránek⁸⁵, hudby, databází či dokonce hardwaru, resp. jeho nákresům a dokumentaci.⁸⁶

2.5 Mimosmluvní užití

Mimosmluvní užití doplňuje užití autorem, užití jinou osobou na základě smlouvy a představuje určitá omezení a výjimky z jinak výlučných autorských

82 *Creative Commons Platforms*. [online]. [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://creativecommons.org/about/platform>

83 *Licensing*. [online]. [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.fandom.com/licensing>

84 *What is the license for the content I post?* [online]. [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://stackoverflow.com/help/licensing>

85 Např. oficiální webová stránka Ministerstva životního prostředí ČR, <https://www.mzp.cz>, je licencována jako Creative Commons typu CC BY-NC-ND 3.0 CZ, tj. jsou zahrnuty prvky Uvedte původ-Neužívejte komerčně-Nezpracovávejte.

86 Licenci Creative Commons využívá např. projekt Arduino nabízející jednodeskové mikropočítače a mikrokontrolery oblíbené mezi elektrokutily a používané často pro výukové účely. To je obecně důkazem významných předností veřejných licencí.

Srov. List of major Creative Commons licensed works. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_major_Creative_Commons_licensed_works

práv. Zákonodárce tak po právu explicitně umožňuje určitému okruhu subjektů naplňujících předpoklady těchto výjimek a omezení užít autorské dílo, které je jinak autorskoprávně chráněno, i bez souhlasu či vědomí autora nebo jiné oprávněné osoby, na základě určitého oprávněného nebo veřejného zájmu. Lze tak učinit toliko ve zvláštních případech stanovených zákonem a za splnění dalších podmínek tzv. tříkrokového testu. V AutZ je tomuto institutu vyhrazen celý díl čtvrtý⁸⁷ a jedná se o tzv. volné užití a zákonné licence.

2.5.1 Volné užití

Pojmem volné užití se zásadně rozumí užití díla výhradně pro osobní potřebu fyzické osoby, které není motivováno přímým nebo nepřímým hospodářským nebo obchodním prospěchem. Pod pojem lze podřadit všechny myslitelné formy nevýdělečného užití autorského díla bez ohledu na způsob nabytí přístupu k dílu⁸⁸ (tj. není podstatné, zda jde o např. o film zakoupený na Blu-ray disku, ripnutý⁸⁹ ze zapůjčené kopie či stažený z internetu, dokud je ovšem původní zdroj legální; viz dále judikát ve věci C-435-12 ACI Adam v podkapitole 3.5 Downloading). Volné užití tak v sobě zahrnuje právo dílo užít rozmnožováním (zhotovení záznamu, rozmnoženiny nebo napodobeniny), stále za dodržení podmínky absence ziskovosti a užití pro osobní potřebu (tím je chápáno i soukromé užití pro osobní potřebu rodiny či osobních přátel v rámci intranetové LAN sítě, např. prostřednictvím softwarového řešení složeného ze serveru a klienta typu Jellyfin nebo Plex); další sdělování díla veřejnosti na internet např. uploadem již ale samozřejmě z mantinelů volného užití vybočuje a je neoprávněným užitím.

Podmínky, bez jejichž naplnění nelze dílo volně užít (a aplikovat výjimku či omezení vůbec), jsou stanoveny v ustanovení § 29 odst. 1 AutZ a v čl. 5 InfoSoc; hovoříme v této souvislosti o tříkrokovém či třístupňovém testu. Ten lze považovat za neuralgický bod celé problematiky mimosmluvního užití a jednu z hlavních palčivých otázek autorskoprávní regulace a související

87 Specifickou úpravu výjimek a omezení vztahující se k počítačovým programům nalezneme v díle osmém AutZ, přesněji v ustanoveních § 66 AutZ.

88 MYŠKA, M. et al. *Veřejné licence v České republice*, s. 27.

89 Tj. získaný za využití procesu konverze a zkopírování video dat na disk počítače z média typu právě Blu-ray, DVD či CD.

politiky vůbec.⁹⁰ Tříkrokový test je normou, která stanoví následující podmínky uplatnění výjimek a omezení v úpravě unijní i české: zaprvé musí jít o zvláštní, explicitně stanovený případ, zadruhé nesmí být taková výjimka a omezení v rozporu s běžným způsobem užití předmětu ochrany a konečně nesmí být nepřiměřeně dotčeny oprávněné zájmy nositele práv. Lze konstatovat, že takovéto řešení je nevyvážené, ba přímo nevybalancovatelné a jednostranně restriktivní. Někteří autoři tendují k závěru, že pomocí testu v současné podobě není možné reflektovat jiné zájmy, než zájmy autorů a jiných oprávněných osob (především z důvodu taxativnosti výjimek a omezení, v protikladu k metodě polootevřené, otevřené či kombinované).⁹¹ Pokud podmínky testu nejsou splněny, jde o neoprávněné užití díla. Tříkrokový test byl předmětem judikatury SDEU, viz zmíněné rozhodnutí ve věci C-435-12 ACI Adam.

Na institut volného užití jsou pak navázány náhradní odměny. Zisky ušlé autorům či vykonavatelům majetkových práv autorských jsou díky nim kompenzovány ze systému plateb odváděných kolektivním správcům z prodeje nebo provozování rozmnožovacích a ukládacích technologií (např. prázdných Blu-ray, DVD či pevných disků).

Je nutno podotknout, že česká úprava volného užití není unijním standardem a podstatně se tak odlišuje od úpravy v jiných členských státech (některé z nich volné užití ani neupravují⁹²), přestože ze strany unijního normotvůrce byly podniknuty kroky za účelem zvýšení úrovně harmonizace v rámci InfoSoc (čl. 5).⁹³

Zvláštní úprava výjimek a omezení u počítačových programů razí přístup opačný. Je zakázáno jejich volné užití včetně rozmnožování⁹⁴, tj. vždy je v tomto případě nutné nabýt oprávnění z licenční smlouvy. Z volného užití jsou

90 MYŠKA, Matěj. *Výjimky a omezení autorského práva v prostředí digitálních sítí*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2020, s. 154. ISBN 978-80-7598-842-3.

91 *Ibidem*, s. 154.

92 SRSTKA, J. et al. *Op. cit.*, s. 126.

93 SRSTKA, J. et al. *Op. cit.*, s. 129.

94 Dle ustanovení § 66 odst. 1 je ovšem dovoleno pořízení rozmnoženiny např. záložní, dále z důvodu nezbytnosti učinit v programu opravy tzv. bugů, čili chyb, či pro účely překladů.

vyloučeny též pořízením záznamu audiovizuálního díla při provozování ze záznamu nebo přenosu, elektronické databáze, architektonická díla a notové záznamy některých děl.

2.5.2 Zákonné licence

Druhou, již předeslanou, kategorií mimosmluvního užití autorského díla jsou zákonné licence. Při naplnění jednotlivých skutkových podstat není zasaženo do subjektivního práva autorského a k užití díla není třeba souhlasu či vědomí autora; právním důvodem licence je sám zákon. Některé zákonné licence jsou bezúplatného charakteru, některé naopak úplatné. Taxativní výčet licencí ze zákona je obsažen v ustanoveních paragrafů 31 až 39 AutZ. Mezi příklady lze z tohoto výčtu uvést pro internet nejpodstatnější licence citační, úřední a zpravodajské a licence pro dočasné rozmnoženiny; vedle nich úprava rozeznává i např. licence pro užití díla v rámci úředních akcí pořádaných orgány veřejné správy či školami, knihovní licence, nepodstatné vedlejší užití díla, pro osoby se zdravotním pojištěním a množství jiných mimo oblast zájmu této práce. Transpozicí směrnice DSMS byla novelou do znění AutZ zavedena licence pro karikaturu, parodii nebo pastiš⁹⁵ a právo vydavatele tiskové publikace související se zpravodajskou licencí, viz podkapitola 3.9 DSMS.

V prostředí internetu, resp. počítačových či mobilních operačních systémů, velmi hojně dochází k aplikaci licence pro dočasné rozmnoženiny, která ve své podstatě představuje výjimku z užití díla rozmnožováním. Dočasné rozmnoženiny se běžně používají např. v podobě cachování⁹⁶ či genezi dočasných (temporary či zkráceně temp) souborů při browsingu, tj. prohlížení internetu.

⁹⁵ V praxi tato licence dopadá např. na tzv. internetové memy a různé koláže.

⁹⁶ Cachování lze popsat jako optimalizační proces ukládání typově často používaných dat do rychlé vyrovnávací paměti (mezipaměti) umožňující následný svižnější přístup k těmto datům.

3 Užítí autorského díla na internetu

Po krátkém úvodním vymezení termínu internet jako takového a právního nahlížení na něj se následující kapitola práce bude zabývat již jednotlivými specifickými způsoby užítí autorského díla pevně spjatými s prostředím internetu, jeho zvláštní povahou, strukturou a principy fungování nepřenositelnými do offline prostředí. Zvláštní důraz bude vzhledem k tématu práce kladen na stěžejní evropskou a národní judikaturu, která zásadním způsobem formovala interpretaci těchto zvláštních užítí.

3.1 Internet

Zjednodušeně lze na technologický termín internet nahlížet jako na veřejně dostupný celosvětový systém sítí tvořený dílčími vzájemně propojenými počítačovými sítěmi, které slouží k přenosu dat. Dílčí sítě, tedy systém navzájem propojených a komunikujících počítačů a jiných zařízení, jsou dále propojené pomocí tzv. IXP uzlů (Internet Exchange Point). Přenos dat je technicky zabezpečen standardizovanou skupinou protokolů TCP/IP vyvíjenou nestátní organizací Internet Engineering Task Force (IETF).⁹⁷ Každé zařízení přistupující na internetovou síť a přístupové body jsou označeny IP adresou, v současné době ve verzi čtyři⁹⁸ či šest⁹⁹, které fungují jako identifikátory daného zařízení, např. routeru, serveru, domácího stolního počítače. Běžný uživatel s IP adresami dnes do styku obvykle vůbec nepřichází díky řešením jako je např. DNS. Správu IP adres, integritu internetu a administraci doménových jmen pak zajišťuje jiná nezisková organizace Internet Corporation for Assigned Names and Numbers (ICANN).

⁹⁷ HUSOVEC, Martin, Matúš MESARČÍK a Jozef ANDRAŠKO. Právo informačných a komunikačných technológií 1. Bratislava: TINCT, 2020, s. 26. ISBN 978-80-973837-0-1.

⁹⁸ Starší, dekadický formát adres, např. 191.167.0.1.

⁹⁹ Rozšiřující se hexadecimální formát zavedený z důvodu nedostatečného počtu potenciálních adres (obrovský boom všemožných zařízení s přístupem na internet), např. 2011:dw3:5:1234:0:567:8:1.

Zajištění samotného přístupu na internet pro konkrétního uživatele je v gesci poskytovatelů internetového připojení (ISP). Ti obstarávají přístup ke zmíněným IXP uzlům a tím k celé internetové síti.

Důležitým principem, na kterém je internet vybudován, je síťová neutralita. V souladu s ním je poskytovatel internetového připojení povinen nerozlišovat mezi jednotlivými přenosy datových paketů, jinými slovy být neutrální v tom smyslu, že bude při poskytování přístupových služeb přikládat stejnou váhu všem požadavkům bez ohledu na uživatele, obsah, zařízení, platformy apod.

Vertikální struktura internetu se tedy skládá z vícera vrstev, jejichž počet a obsah se liší v závislosti na zvolené koncepci, přičemž tu nejnižší z nich představují tzv. poskytovatelé služeb informační společnosti, tj. zákonný pojem obsažený např. v zákoně o některých službách informační společnosti a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZNSIS“) a příslušné směrnici Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000, o určitých aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodního styku v rámci vnitřního trhu (vyhledávače, sociální sítě, zpravodajské servery atp.).¹⁰⁰

Při zkoumání internetového prostředí právní optikou je třeba si uvědomit, že technologický vývoj pochopitelně zpravidla znatelně předchází právní úpravu a internet tak zejména v minulosti představoval a v současné době stále představuje velkou výzvu pro právo nejenom autorské. Internet lze charakterizovat následujícími třemi typickými znaky: dematerializace, internacionalizace a technologická turbulence, případně trendy jako privatizace veřejného prostoru a decentralizace tvorby obsahu.¹⁰¹

Dematerializací je míněna nám již známá nehmotná, digitální povaha informací, děl a jiných statků vyskytujících se na internetu. Internacionalizace či de-teritorializace souvisí s celosvětovým charakterem internetu a souvisejí jakousi vágností vlivu státních hranic v online prostoru, což se promítá např.

100 HUSOVEC, M., M. MESARČÍK a J. ANDRAŠKO. *Op. cit.*, s. 28.

101 *Ibidem*, s. 29.

do specifičnosti vymáhání práv na internetu.¹⁰² Určitým vyvažujícím fenoménem je pak problematika tzv. geoblockingu.¹⁰³ Technologická turbulence poté odkazuje na překotnost technologického vývoje a mnohdy nedostatečně efektivní právní regulaci.

Současné silné tendence k faktické privatizaci drtivé části veřejného internetového prostoru do rukou menšího počtu soukromých hegemonních subjektů, technologických gigantů a největších a nejmocnějších korporací světa vůbec dává prakticky osud internetu všanc těmto tzv. gatekeeperům. Na půdě unijního práva je na tuto nerovnováhu až nebezpečí reagováno chystanými nařízeními jako akt o digitálních službách¹⁰⁴ a akt o digitálních trzích¹⁰⁵. Jedním z vhodných a efektivních řešení této závislosti na podpoře a sympatiích soukromých firem¹⁰⁶ může být využívání decentralizovaných a FOSS řešení, typově sociálních sítí povahy Fediverse jako Mastodon, dále sítí Matrix¹⁰⁷ a jiných selfhostingových¹⁰⁸ služeb.

Decentralizace tvorby obsahu pak odráží možnost šířit na internetu obsah či názory bez ex ante editorské kontroly (předběžná kontrola obsahu vloženého či uploadovaného na internet se zásadně neprovádí, s výjimkou ve formě např. principu notice and stay down, viz podkapitola 3.9 DSMS).

Internet jako takový nelze z uvedených důvodů globálně a jednotně regulovat a neexistuje jedno mocenské centrum¹⁰⁹, fakticky silnější postavení zaujímá

102 Ibidem, s. 29.

103 Tj. blokáce zpřístupnění obsahu dle zeměpisné polohy uživatele (na základě IP adresy), typicky z důvodu teritoriálního omezení v licenční smlouvě.

104 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2065, o jednotném trhu digitálních služeb a o změně směrnice 2000/31/ES.

105 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/1925, o spravedlivých trzích otevřených hospodářské soutěži v digitálním odvětví a o změně směrnic (EU) 2019/1937 a (EU) 2020/1828.

106 HUSOVEC, M., M. MESARČÍK a J. ANDRAŠKO. *Op. cit.*, s. 30.

107 Srov. poznámka 336.

108 Selfhosting znamená hostování a spravování serverových programů na vlastním počítači, bez závislosti na vzdáleném serveru a odesílání dat na něj.

109 S výjimkou fenoménu tzv. splinternetu, kdy je přístup k internetu do značné míry a zejména pro běžného uživatele omezen, a to jen jen na předem vybrané povolené servery, typicky na servery umístěné v jednom státě. Příkladem budiž tzv. velký čínský firewall nebo izolační snahy ruské vlády a její agentury Roskomnadzor o vytvoření samostatného RuNetu.

jmenovaný ICANN a především globální korporace (Google, Amazon, Meta aj. jmenované již v pasáži o FOSS), které významně ovlivňují exekutivní, legislativní i soudní moc.¹¹⁰ Ani legální definice termínu internet pro jeho dynamičnost a neuchopitelnost neexistuje. Jistě není ani věcí v právním smyslu a je tedy pojmem *sui generis*. Regulovány jsou tak spíše internetové právní vztahy, především chování uživatelů a poskytovatelů služeb informační společnosti.

3.2 Specifika užití díla na internetu

Zvláštní druhy užití díla na internetu lze zjednodušeně připodobnit k druhům klasickým a již představeným. Prohlížení webové stránky, na které jsou k nahlédnutí výtvarná díla, se bez dalšího blíží vystavování. Akt stažení díla z internetu, kdy kopie zůstane na disku uživatele, v případě znehodnocení díla na disku po nějaké době (např. prostřednictvím zablokování přístupu prostřednictvím DRM u časově limitované výpůjčky e-knihy) by se pak situace blížila pronájmu. V případě absence prvku hospodářského prospěchu lze argumentovat obdobností s půjčováním a webcasting je pak ekvivalentem vysílání. Anglickojazyčné termíny označující zvláštní druhy užití na internetu se překládají do do právního pojmového aparátu (AutZ, ZNSIS), což může činit problémy.¹¹¹ S jistotou lze konstatovat především to, že ustanovení § 18 odst. 2 AutZ, tj. zpřístupňování díla dle InfoSoc čili užití *on demand*, má v praxi dopadat na všechny druhy užití díla na internetu.

Abychom v obecné rovině vůbec mohli hovořit o ochraně určitého obsahu na internetu objektivním autorským právem, jakožto nejčastějším způsobem ochrany, je nutné kladné zodpovězení tří otázek odkazujících na dosavadní část práce. Jejich znění může být asi takovéto¹¹²:

1. Je daný obsah vůbec autorskoprávně chráněn, tj. jde o autorské dílo, jemuž je poskytována ochrana? Srov. kapitola první o autorském dílu

110 POLČÁK, Radim, Pavel LOUTOCKÝ, František KASL, Jakub MÍŠEK, Petr HOSTAŠ, Tomáš LECHNER, Miroslav UŘIČAŘ, Václav STUPKA, Tereza KYSELOVSKÁ, Matěj MYŠKA a Jan TOMÍŠEK. *Právo informačních technologií*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, s. 31. ISBN 978-80-7598-045-8.

111 SRSTKA, J. et al. *Op. cit.*, s. 104.

112 JANSA, L. et al. *Op. cit.*, s. 319, dále ČERMÁK, J. *Op. cit.*, s. 25.

2. Je konkrétní akt užití díla autorskoprávně chráněn, tj. jde o užití díla?
Srov. kapitola druhá o užití díla obecně
3. Absentuje v daném případě výjimka plynoucí z povahy díla nebo jeho užití? Srov. podkapitoly o volném dílu, výluce z ochrany ve veřejném zájmu, volném užití a zákonných licencích

Vliv definujících znaků internetu jako jsou shora jmenované technologická turbulence a decentralizace tvorby obsahu a dalších má za následek fakt, že drtivá většina porušení autorských práv na internetu není v praxi vymáhána. Lze se domnívat, že pravděpodobnost projevu vůle směřujícího k domožení se subjektivního práva se zvyšuje v těchto třech případech¹¹³:

1. Autor nebo jiná oprávněná osoba utrpí nebo nabyla dojmu, že zásahem do autorského práva utrpěla újmu, resp. častěji škodu (klasický případ protiprávního uploadu na filesharingový server umožňující volný download)
2. Autor nebo jiná oprávněná osoba nabyla dojmu, že její autorské dílo je využíváno jiným subjektem k jeho prospěchu, obvykle zisku (včetně zisků z reklamy či přímo protiprávní upload a následný download za úplatu)
3. Autor nebo jiná oprávněná osoba má za to, že může být zasaženo do jejích jiných zájmů (např. práv na ochranu osobnosti jako čest a vážnost, či ochrana pověsti u právnické osoby¹¹⁴)

3.3 Browsing

Prvním ze specifických způsobů užití díla na internetu, jenž bude předmětem naší pozornosti, je tzv. browsing. Browsing je odvozený výraz od anglického slovesa *browse* znamenajícího prohlížet či přeneseně též brouzdat, českým ekvivalentem termínu je tedy prohlížení. Přesněji se jedná o prohlížení obsahu webových stránek, tedy určitého souboru dat, primárně pomocí k tomu určeného programu či aplikace zvaných internetový prohlížeč čili browser.

113 ČERMÁK, J. *Op. cit.*, s. 23.

114 Viz např. starší rozsudek kalifornského soudu 907 F. Supp. 1361 ve věci *Religious Technology Center vs. Netcom* o odpovědnosti poskytovatele internetového připojení a zásahu do pověsti scientologické církve.

Webové stránky, resp. webové servery (počítače) hostující tyto stránky, jsou součástí ekosystému World Wide Web (WWW), který je jedním z elementů internetu. Webová stránka je vždy postavena na textovém zdrojovém souboru napsaného ve značkovacím jazyce HTML (Hypertext Markup Language), dnes standardně doplněného kaskádovými styly (CSS) pro rozšíření možností formátování, multimediálními soubory jako jsou obrázky, video, zvuk a javascriptovými dynamickými prvky pro zvýšení interaktivity, zobrazování dynamického obsahu, analytické účely a tracking chování uživatele. Charakteristickým principem fungování browsingu je využívání hypertextových odkazů pro snadné a plynulé usměrňování prohlížení z jedné na další webové stránky.

V dnešní době se jedná o zcela běžný způsob využívání internetu a počítače či jiného chytrého zařízení vůbec (jakékoliv „surfování“ po internetu, vyhledávání informací, konzumace multimediálního obsahu apod. v prohlížeči); lze učinit závěr, že je patrně nejfrekventovanějším způsobem užití díla na internetu a v praxi velmi často vůbec předpokladem pro další užití.

Z autorskoprávního hlediska jsou samotné webové stránky zásadně souborem autorských děl (webdesign jako grafické dílo, GUI, výtvarná, fotografická, slovesná a jiná díla) a mohou být také dílem souborným nebo databází. Při browsingu tak velice často dochází k užití autorského díla, a to v podobě rozmnožování, neboť dochází ke vzniku rozmnoženin¹¹⁵ (prohlížeč musí daný obsah, např. fotografii, dočasně stáhnout na disk nebo do paměti RAM) v rámci cachingu, tj. za využití vyrovnávací paměti). Specificky k browsingu a downloadingu se váže několikrát zmiňovaná zákonná licence pro dočasné rozmnoženiny, jelikož se jedná o

„dočasné úkony rozmnožování děl, které jsou pomíjivé nebo podružné, tvoří nedílnou a nezbytnou součást technologického procesu, nemají žádný samostatný hospodářský význam a jejich jediným účelem je umožnit

115 HOLCOVÁ, I. *Sdělování veřejnosti. § 18. Obecná ustanovení. K § 18. K odst. 2. VIII. Internet. 2. Internetové (webové) stránky.* In: HOLCOVÁ, I. et al. *Op. cit.*

- a) přenos díla počítačovou nebo obdobnou sítí mezi třetími stranami uskutečněný zprostředkovatelem, nebo
b) oprávněné užití díla“.¹¹⁶

Dodejme, že logickým předpokladem browsingu je předchozí zpřístupnění díla veřejnosti, tedy upload souborů tvořících budoucí webovou stránku na webserver, dle ustanovení § 18 odst. 2, a že pořízení trvalé rozmnoženiny takové stránky nebo jejích součástí nespádající do režimu volného užití (např. vytištění či download za účelem dosažení zisku) by bez svolení jejího autora již bylo protiprávním jednáním.

3.3.1 C-360/13 PRCA vs. NLA

SDEU se tematikou browsingu zabýval v rozsudku ve věci C-360/13 PRCA proti NLA.^{117,118} V jádru šlo o to, zda je nezbytné získat souhlas autora nebo vykonavatele autorských práv k prohlížení webových stránek, kdy dochází k tvorbě kopií těchto stránek na monitoru počítače a v cache v RAM či na pevném disku.

V původním řízení byla PRCA organizace sdružující experty z oblasti PR, kteří využívali službu monitoringu internetových novinových článků od společnosti Meltwater. NLA byl subjektem zastupujícím vydavatele novin ze Spojeného království a poskytující kolektivní licence k obsahu novin. NLA měl za to, že Meltwater poskytující uvedenou službu a její zákazníci jsou k jejímu provozování a přijímání povinni získat svolení nositelů autorských práv, tj. vydavatelů novin. Meltwater souhlasila se zakoupením licence, PRCA stále tvrdila, že souhlasu není třeba, pokud si v rámci služby toliko prohlíží monitorovací zprávy na internetové stránce třetí strany. Supreme Court of the

¹¹⁶ Ustanovení § 38a odst. 1 AutZ.

¹¹⁷ Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 5. června 2014. Public Relations Consultants Association Ltd proti Newspaper Licensing Agency Ltd a další. Věc C-360/13 [online]. In: *Info-Curia* [právní informační systém]. [cit. 2023-3-12]. Dostupné z: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=153302&doclang=CS>

¹¹⁸ Soudcem zpravodajem byl prof. Jiří Malenovský.

United Kingdom přerušil řízení a položil SDEU předběžnou otázku týkající se výkladu čl. 5 odst. 1 InfoSoc.

Toto ustanovení upravuje institut zákonné licence pro dočasné rozmnoženiny a je transponováno v ustanovení § 38a AutZ. V obou úpravách se nachází pět podmínek uplatnění zákonné licence, přičemž dvě z nich předmětem předběžné otázky nebyly (že výhradním účelem úkonu, tj. browsingu, musí být umožnit přenos v rámci sítě mezi třetími stranami uskutečněný zprostředkovatelem nebo oprávněné užití díla nebo jiného předmětu ochrany a že úkon nemá žádný samostatný hospodářský význam).¹¹⁹ SDEU se tak věnoval výkladu tří zbylých podmínek.

První z nich je dočasnost užití. SDEU v rozsudku rozlišuje mezi kopií zobrazenou na obrazovce a kopií v cache. Soudí, že podmínka dočasnosti je naplněna, neboť *„kopie na obrazovce jsou smazány poté, co uživatel opustí prohlíženou internetovou stránku. Kopie ve vyrovnávací paměti jsou obvykle automaticky přepsány dalšími daty po určité době, jejíž délka závisí na objemu vyrovnávací paměti, jakož i na tom, v jakém rozsahu a jak často dotyčný uživatel internet používá.“*¹²⁰

Druhou podmínku pak představuje alternativní krátkodobost nebo akcesorita užití. Akcesoritu (v české zákonné úpravě transponováno jako „podružnost“, v českém znění směrnice „příležitostnost“) u browsingu SDEU dovodil argumentací, že technologicky jsou existence i účel kopií v cache závislé na celém procesu browsingu.¹²¹ Soudní dvůr zároveň označil jako irelevantní tvrzení NLA, že kopie se zobrazuje na monitoru, dokud uživatel neopustí internetovou stránku (nebo prohlížení ukončí vypnutím prohlížeče úplně), protože v tu dobu ještě browsing jakožto technologický proces probíhá. K alternativní podmínce dočasnosti (transponováno jako pomíjivost) pak SDEU konstatoval, že *„doba existence kopie na obrazovce je omezena na dobu, která*

119 Čl. 5 odst. 1 InfoSoc.

120 Bod 26 rozsudku SDEU ve věci C-360/13 PRCA vs. NLA.

121 Ibidem, bod 50.

je nezbytná k řádnému fungování technologického procesu používaného k prohlížení dotyčné internetové stránky.“¹²²

Třetí a poslední zkoumanou podmínkou byl charakter dočasných kopií coby nedílné a podstatné součásti technologického procesu browsingu. Tuto náležitost SDEU chápe ve dvou větvích: k dočasnému rozmnožování musí docházet zcela v rámci technologického procesu a navrch musí být nezbytné v tom smyslu, že by bez nich nemohl správně a účinně probíhat. K prvnímu aspektu SDEU uvedl, že jak kopie na obrazovce, tak v cache vytváří samotný proces browsingu, tudíž jsou uskutečňovány v jeho rámci. K druhé otázce pak zaujal postoj, že nebýt technologicky tvorby dočasných kopií, byl by celý zážitek z prohlížení jednoznačně méně účinný a nemohl by tak správně probíhat. Doplnil k tomu však, že v řízení nebylo zpochybňována nutnost vytváření dočasných rozmnoženin.

Soudní dvůr se zabýval také ustanovením čl. 5 odst. 5 InfoSoc, který není ničím jiným než tříkrokovým testem. Zde zdůraznil, že browsing je běžným způsobem užití díla (a není zde tak dle testu rozpor s běžným užitím díla) a judikuje, že při něm nedochází k nepřiměřenému zásahu do oprávněných zájmy nositelů autorských práv (v tomto případě dílo nejprve užívají sdělením díla veřejnosti editoři webových stránek, k čemuž předem museli získat souhlas) a jde o zvláštní případ užití díla (dočasné rozmnoženiny vznikají toliko za účelem browsingu).

SDEU tak tímto rozhodnutím potvrdil institut licencí pro dočasné rozmnoženiny a vyjádřil se k interpretaci jeho jednotlivých znaků. I díky tomuto judikátu je možné uskutečňovat browsing bez obav z porušování autorských práv, při neexistenci a nepotvrzení zmíněné výjimky by dnes bylo běžné využívání internetu velmi komplikované.

122 Ibidem, bod 46.

3.4 Uploading

Chronologicky druhým zvláštním způsobem užití díla je pro potřeby této práce tzv. uploading či upload, tedy zpřístupnění díla prostřednictvím internetu.

Uploadem v širším slova smyslu se rozumí klasický a pro internet esenciální jev záležející v nahrání datového souboru na vzdálený server a tedy „na internet“; bez uploadingu by na webových stránkách nebyl žádný obsah a běžné užívání internetu a WWW by postrádalo smysl. Pro naše potřeby užšího pojetí uploadingu, tj. zpřístupnění autorského díla prostřednictvím internetu, pak jde o nahrání souboru obsahujícího autorské dílo. V průběhu aktu uploadu se vlastně vytváří kopie výchozího uploadovaného souboru nacházejícího se na datovém nosiči. Tato kopie se po dokončení procesu uploadu objeví na dalším místě, obvykle internetovém (např. flesharingovém či obecně webovém), serveru, přičemž původní soubor je zachován, nedochází k jeho znehodnocení.

Popsaný proces kvalifikujeme jako užití díla rozmnožováním ve smyslu ustanovení § 13 AutZ, přičemž jde o pořízení rozmnoženiny elektronické digitální. V případě, že nedochází k nahrávání cizího autorského díla na vzdálený server, ale operuje se přímo na serveru, na právním posouzení to nic nemění, neboť dotyčné autorské dílo je i v tomto případě kopírováno, tj. jde o užití rozmnožováním.¹²³ Vhodné je též připomenout, že může jít i o rozmnoženinu nepřímou, dokud tedy naplňuje kritérium shody ve vnímatelné podobě, srov. podkapitola 2.2 Rozmnožování. V opačném případě evidujeme dílo odvozené nebo zpracované, k jehož uploadu je stále třeba souhlasu nositele autorských práv. Stejně tak o rozmnožování jistě půjde i v případě, že původní uploadovaný soubor po nahrání nebude zachován (např. bude smazán či poškozen), neboť alespoň na moment fakticky existovaly dvě rozmnoženiny.

123 JANSÁ, L. et al. *Op. cit.*, s. 328.

Uploadingem souběžně s rozmnožováním dochází i k užití ve formě sdělování díla veřejnosti, a to ve smyslu ustanovení § 18 odst. 2 AutZ (tedy on demand, v místě a čase dle vlastní volby užívající osoby, tj. zpřístupnění veřejnosti dle InfoSoc). Pokud nejsou naplněny podmínky ustanovení § 18 odst. 2 AutZ, stále se může jednat o „prosté“ sdělování veřejnosti v režimu generální klauzule z ustanovení § 18 odst. 1 AutZ.

Otázkou je, jak nahlížet na vzájemný vztah obou způsobů užití, tedy rozmnožování a sdělování díla veřejnosti. Dle doktrinálních názorů¹²⁴ by v sobě mělo sdělování díla veřejnosti již obsahovat i užití rozmnožováním, a sice v rozsahu nutném pro daný akt sdělování díla veřejnosti. Lze si totiž jen těžko představit konkrétní sdělování díla veřejnosti bez rozmnožování, bez pořízení kopie, rozmnožování tak lze prohlásit za nezbytnou podmínku následného sdělování veřejnosti a jen při takovém závěru může dojít k naplnění účelu užití uploadingem. Praktický důsledek tkví v tom, že pro účely uploadingu bude souhlas autora či jiné oprávněné osoby postačovat pouze vzhledem k sdělování díla veřejnosti. V opačném případě to ovšem neplatí (samotné rozmnožení díla a svolení k němu ještě neimplikuje sdělování veřejnosti).

Při uploadu v širším pojetí ale nemusí vždy dojít ke sdělování díla veřejnosti, ani rozmnožování. Lze načrtnout příklad soukromého uploadu zašifrovaného souboru nebo sice dat sice nezašifrovaných, ale přístupných jen po zadání hesla, případně za využití jiného zabezpečení, např. OTP.¹²⁵ Prakticky se bude běžně jednat o zálohování a jiný upload na soukromý cloud jako kupř. proprietární Google Drive či FOSS Nextcloud. V tomto smyslu by se za splnění příslušných podmínek využívalo institutu volného užití, tj. nepovažovali bychom takové jednání za zpřístupnění díla prostřednictvím internetu a za užití vůbec. Pokud by ovšem soubory s autorskými díly nebyly chráněny, byla by samozřejmě výjimka volného užití neaplikovatelná a situace by se pak kvalifikovala jako užití rozmnožováním i sdělováním díla veřejnosti.

124 JANSÁ, L. et al. *Op. cit.*, s. 329, dále ČERMÁK, J. *Op. cit.*, s. 35, dále HOLCOVÁ, I. *Sdělování veřejnosti. § 18. Obecná ustanovení. K § 18. K odst. 2. VIII. Internet. 1. Užití díla prostřednictvím internetu*. In: HOLCOVÁ, I. et al. *Op. cit.*

125 Tedy za využití one-time password, jednorázového hesla, vygenerovaného specificky pro jedno přihlášení.

V souladu s interpretací pojmu sdělování veřejnosti v níže uvedené judikatuře SDEU nenastane u uploadingu užití sdělováním díla veřejnosti v případě, že k uploadu dochází na neveřejném úložišti (např. vlastní firemní server) nebo s chráněným přístupem jako u volného užití výše. Vždy však je třeba brát v úvahu okolnosti daného případu, zejména povahu, účel a rozsah užití, vedle samotného zvoleného technického řešení.¹²⁶

V rámci uploadingu spojeného se sdělováním díla veřejnosti registrujeme prakticky jedinou výjimku, kdy není třeba k tomuto užití souhlas nositele autorských práv, a tou je zákonná citační licence (pochopitelně za splnění obecných podmínek, že nejde o volné dílo a jedná se vůbec o dílo aj.). Kritérium hospodářského prospěchu uploadera nehraje roli, svolení je tedy třeba i u nekomerčního zpřístupňování, např. v rámci vzdělávacích nebo fanouškovských webů.¹²⁷

3.4.1 C-360/10 SABAM vs. Netlog

Prvním z vybraných judikátů týkajících se uploadingu v této práci je rozsudek SDEU ve věci C-360/10 SABAM proti Netlog NV.¹²⁸ Klíčovou otázkou sporu bylo, zda je možné uložit povinnost zavést systém předběžného filtrování uživateli nahrávaných informací za účelem zamezení přístupu k souborům porušujícím autorská práva.

SABAM je kolektivním správcem zastupujícím autory, skladatele a vydavatele hudebních děl a jako taková je oprávněna poskytovat souhlas s užíváním spravovaných autorských děl. Netlog je provozovatelem sociální sítě klasického „facebookového“ typu nabízející uživatelům po registraci vlastní stránku, tzv. profil, kam je možno vkládat vlastní obsah zpřístupňovaný celosvětově (text, obrázky, videoklipy). SABAM tvrdila, že tím Netlog

¹²⁶ JANSÁ, L. et al. *Op. cit.*, s. 330.

¹²⁷ *Ibidem*, s. 330.

¹²⁸ Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 16. února 2012. Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers CVBA (SABAM) proti Netlog NV. Věc C-360/10 [online]. In: *Info-Curia* [právní informační systém]. [cit. 2023-3-13]. Dostupné z: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=119512&doclang=CS> Soudcem zpravodajem byl opět prof. Jiří Malenovský.

i potenciálně umožňuje zpřístupňování veřejnosti jí spravovaných děl bez jejího svolení a požadovala okamžité a též pro futuro zamezení tohoto zpřístupňování veřejnosti. Belgický národní soud přerušil řízení a položil SDEU předběžnou otázku, zda unijní právo umožňuje vnitrostátním soudům uložit na základě příslušné národní úpravy příkazem zprostředkovateli, jehož služby jsou třetí osobou využívány k porušování autorského práva, také *„povinnost zavést vůči všem jeho zákazníkům, obecně, preventivně, na vlastní náklady a bez časového omezení, systém filtrování většiny informací ukládaných na jeho serverech zaměřený na vyhledávání počítačových souborů na těchto serverech obsahujících hudební, filmová a audiovizuální díla, k nimž svaz SABAM údajně vlastní práva, a následně blokovat výměnu těchto souborů?“*¹²⁹

SDEU nejprve konstatoval, že provozovatel sociální sítě zpřístupňující user generated content¹³⁰ se považuje za poskytovatele hostingových služeb ve smyslu článku 14 směrnice 2000/31/ES.¹³¹ Soudní dvůr v rozsudku dále velmi hojně odkazuje na v té době necelé tři měsíce starý rozsudek ve věci C-70/10 SABAM vs. Scarlet Extended rozebíraný v podkapitole 3.8 P2P.

Je poukazováno na to, že při zavedení systému předběžného filtrování by musel provozovatel nejdříve mezi veškerými zpřístupňovanými soubory všemi uživateli identifikovat ty, které mohou obsahovat autorská díla, dále určit zda jsou zpřístupněny protiprávně a nakonec tyto zablokovat.¹³²

SDEU v rozsudku poměřoval základní právo na ochranu duševního vlastnictví garantovanou ustanovením čl. 17 odst. 2 Listiny základní práv Evropské unie¹³³ (dále jen „LZPEU“) jakožto součásti základního práva na vlastnictví s ochranou základních práv svobodně podnikat, základního práva na ochranu

129 Ibidem, bod 25.

130 Tj. obsah tvořený samotnými uživateli, slovy rozsudku „informace dodávané uživateli této platformy“; provozovatelé takové platformy uživatelem uzavírá adhezní smlouvu, která zahrnuje i licenční ujednání.

131 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES, o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu.

132 Bod 36 rozsudku SDEU ve věci C-360/10 SABAM vs. Netlog.

133 2012/C 326/02, Listina základních práv Evropské Unie.

osobních údajů a svobodou přijímat a rozšiřovat informace. Rozsudek zdůrazňuje, že právo na ochranu duševního vlastnictví není absolutní, je omezitelné,¹³⁴ zvláště v případě, kdy filtrační systém by byl zaváděn výlučně na vlastní náklady a natrvalo složitým a nákladným počítačovým systémem, což je v rozporu s ustanovením čl. 3 odst. 1 směrnice 2004/48¹³⁵ zakazujícím nadměrnou složitost nebo nákladnost opatření k zajištění ochrany práv duševního vlastnictví.¹³⁶ K ochraně osobních údajů SDEU uvedl, že by zavedením systému docházelo k identifikaci, systematickému rozboru a zpracování informací o uživatelích a bylo tak porušeno základní právo na ochranu osobních údajů. Co se týče svobody informací, je vznesen obvyklý argument hrozby nerozlišování mezi nelegálním a legálním obsahem. Systém by totiž jistě nezaručoval, že budou blokována jen protiprávně zpřístupňovaná díla. Navíc je třeba brát v potaz rozdílnou úpravu výjimek a omezení v rámci užití díla napříč členskými státy.¹³⁷

Soudní dvůr EU tedy konstatoval, že zavedením předběžného filtračního systému by byla porušena rovnováha mezi uvedenými základními právy a svobodami a zákaz nadměrné složitosti a nákladnosti příslušných opatření.

V dnešní době lze polemizovat o aktuálnosti zásahu do práva na ochranu osobních údajů, neboť od té doby byla přijata nová úprava v podobě nařízení GDPR.¹³⁸ Dnešní sociální sítě ekonomicky fungují zejména na principu prodeje reklamy a vytěžování a prodeji osobních údajů uživatelů. Lze mít za to, že v argumentaci uvedené „identifikaci, systematickému rozboru a zpracování informací“ dochází bez ohledu na případné filtrování obsahu, o to více u těch informací, které jsou user-generated obsahem.

134 Ibidem, bod 41.

135 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/48/ES, o dodržování práv duševního vlastnictví.

136 Ibidem, bod 46.

137 Ibidem, bod 50.

138 Nařízení Evropského parlamentu a Rady 2016/679, o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES.

Problematika předběžného filtrování uploadovaného obsahu by jistě vydala na samostatnou práci, vždyť přibližně ve stejnou dobu německé národní soudy posunovaly nasazování filtrů v jiných případech trochu jiným směrem.¹³⁹ Tato práce se omezí na do velké míry obdobný, ale přesto zásadní judikát C-70/10 SABAM vs. Scarlet Extended a následně na nové nazírání na problematiku po přijetí DSMS a vydání judikátu C-401/19 Polská republika proti EP a Radě EU, viz podkapitola 3.9 DSMS.

3.4.2 C-161/17 Land Nordrhein-Westfalen vs. Dirk Renckhoff

K otázkám souvisejícím s uploadingem se SDEU vyjadřoval také v rozsudku ve věci C-161/17 Land Nordrhein-Westfalen proti Dirku Renckhoffovi.¹⁴⁰ Rozhodnutí si v zásadě kladlo za cíl zodpovědět otázku, zda je vyžadováno svolení autora k dalšímu uploadu jím pořízené fotografie, která se již na internetu volně nachází.

Dirk Renckhoff je fotografem, který udělil souhlas ke zveřejnění fotografií, jichž je autorem, provozovateli webových stránek o cestování. Žákyně střední školy si předmětnou fotografii stáhla, aby jej využila jako doprovodný materiál ke školnímu referátu, přičemž následně bylo foto uploadováno na webových stránkách školy. Pan Renckhoff se u národního soudu domáhal zákazu rozmnožování jeho díla ze strany Spolkové země Severní Porýní-Vestfálsko a také náhrady škody s tím, že svolení k užití díla dal toliko zmíněnému provozovateli cestovatelského serveru. Německý Spolkový soudní dvůr přerušil řízení a podal předběžnou otázku k SDEU, zda je nahrání díla, které je se souhlasem nositele autorského práva volně přístupné pro všechny uživatele internetu, na další veřejně přístupnou webovou stránku užitím díla zpřístupněním veřejnosti (sdělování díla způsobem on demand, ve smyslu ustanovení čl. 3 odst. 1 InfoSoc).

139 HUSOVEC, Martin. *Zodpovednosť na internete podľa českého a slovenského práva*. Praha: CZ.NIC, 2014, s. 158. ISBN 978-80-904248-8-3.

140 Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 7. srpna 2018. Land Nordrhein-Westfalen proti Dirku Renckhoffovi. Věc C-161/17 [online]. In: *Info-Curia* [právní informační systém]. [cit. 2023-3-15]. Dostupné z: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=204738&doclang=CS>

Soudní dvůr EU v rozhodnutí na úvod argumentace připomíná, že fotografie je chráněna jako autorské dílo a že se v tomto případě nejedná o výjimku a omezení, jejichž zavedení je ustanovením čl. 3 odst. 1 InfoSoc dáno členskými státy na volnost, a je tedy k užití díla zapotřebí souhlas jeho autora. SDEU odkazuje na svůj ustálený závazný výklad pojmu sdělování veřejnosti (viz rozhodnutí ve věci *Stichting Brein* v bodě 3.8.1). Na tomto místě uvedme, že o sdělování veřejnosti se zde jedná, neboť veřejnost (neurčený počet adresátů) může mít k dílu i potenciální přístup.

Aplikována je i doktrína nové veřejnosti (viz rozhodnutí ve věci *Svensson an.* v podkapitole 3.6.1.1 an.). Upload na jiné stránky musí v jejím rámci být považován za zpřístupnění nové veřejnosti (svolení bylo uděleno jen vůči veřejnosti tvořené uživateli stránek cestovatelského serveru a nikoli i stránek školy a ostatních uživatelů internetu).

Dle SDEU je též nutno rozlišovat sdělování díla veřejnosti uploadingem od sdělování veřejnosti hyperlinkingem, tedy odkazováním na jiné webové stránky. Pokud by se nositel autorského práva rozhodl nesdělovat již své dílo na webových stránkách, na kterých bylo prvotně sděleno s jeho svolením, zůstalo by toto dílo nadále k dispozici na stránkách, na kterých došlo k novému zpřístupnění. Hypertextové odkazy přispívají k řádnému fungování internetu, uploading fotografie nikoliv.

SDEU se zabýval též rolí základního práva na vzdělání zakotveného v ustanovení článku 14 LZPEU a dospěl k závěru, že zpřístupnění díla na webových stránkách školy již není pokryto případnou výjimkou a omezením.

Soudní dvůr nakonec klade důraz na fakt, že není podstatné, že autor a priori neomezí možnosti užití fotografie na internetu (dílo je chráněno *ex lege*).

3.4.3 C-682/18 a C-683/18 YouTube/Cyando

Za průlomovou kauzu z hlediska odpovědnosti provozovatelů služeb informační společnosti umožňujících uploading user generated obsahu

a navazující sdělování tohoto obsahu veřejnosti platí rozsudek ze dne 22. června 2021 ve spojených věcech C-682/18 Frank Peterson proti YouTube a Google a C-683/18 Elsevier proti Cyando.¹⁴¹ Rozhodnutí se vyjímá svou délkou¹⁴² a rozsahem položených předběžných otázek, naším cílem tak bude toliko shrnout jeho klíčové závěry. Komplexní rozbor argumentace Soudního dvora by mohl být předmětem práce spíše užšího zaměření.

Frank Peterson z prvního sporu je hudebním producentem, který se rozhodl žalovat YouTube a Google kvůli zpřístupnění zvukových záznamů, k nimž má různá práva, bez jeho souhlasu uživateli online platformy YouTube v roce 2008. Ve druhé spojené věci je Elsevier Inc. vydavatelstvím žalujícím Cyando, která provozuje známý server pro uploading a downloading souborů Uploaded.net. Na tomto filesharingovém úložišti byla v roce 2013 zpřístupněna autorská díla vydavatelství, opět uploadováním samotnými uživateli Uploaded.net. Oba žalobci se domáhali zdržení se jednání, poskytnutí informací a náhrady škody.¹⁴³

Německý Spolkový soudní dvůr přerušil dovolací řízení v obou věcech a položil SDEU šest relativně rozsáhlých a na sebe navazujících předběžných otázek právě za účelem upřesnění interpretace odpovědnosti provozovatele za porušování autorských práv, jichž se dopustili uživatelé jeho platformy, přesněji primárně zda provozování platformy pro uploading user generated obsahu je sdělováním díla veřejnosti dle InfoSoc (za předpokladů, že uploading je prováděn bez předchozí kontroly provozovatele, který ale takový upload zakazuje v podmínkách služby, dosahuje službou zisku, motivuje uživatele k uploadingu autorských děl, umožňuje anonymní upload, že se na serveru případně nachází vysoký podíl protiprávně nahraných děl na jejich celkovém objemu aj.). Při záporné odpovědi na tuto otázku vnitrostátní soud zajímalo, zda je takový provozovatel zproštěn odpovědnosti dle koncepce tzv.

141 Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 22. června 2021. Frank Peterson proti Google LLC, YouTube Inc., YouTube LLC, Google Germany GmbH (C-682/18). Elsevier Inc. proti Cyando AG (C-683/18). Spojené věci C-682/18 a C-683/18. [online]. In: *Info-Curia* [právní informační systém]. [cit. 2023-3-15]. Dostupné z: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=243241&doclang=CS>

142 Rozsudek čítá 145 bodů, stanovisko generálního advokáta pak dokonce bodů 256.

143 Body 24 a 25 rozsudku SDEU ve věci C-682/18 a C-683/18 YouTube/Cyando.

bezpečného přístavu (safe harbour), tj. omezení rozsahu a v tomto případě zproštění odpovědnosti za cizí (zde user generated) obsah, dle ustanovení čl. 14 odst. 1 eCommerce směrnice¹⁴⁴ (nepřesně transponováno do ZNSIS¹⁴⁵). Po dosažení bezpečného přístavu je obecně vyloučena odpovědnost za přenášené či uživateli ukládané informace, včetně nelegálně zpřístupněných děl. Základním cílem institutu je předejít striktní odpovědnosti poskytovatelů; to ovšem nebylo z důvodu nedostatečné harmonizace naplněno.¹⁴⁶

Velmi důležité je na tomto místě poznamenat, že Soudní dvůr se pohyboval v intencích tehdejšího znění unijního práva, neboť v práci již avizovaná DSMS po vydání rozsudku zavedla odlišný odpovědnostní režim aplikovaný právě typicky na oba dotčené provozovatele. Přesto má rozhodnutí velký aplikační význam i za současného stavu právní úpravy, a sice pro tu výšeč provozovatelů, na které se úprava směrnice DSMS nevztahuje, případně u obsahu, jenž není autorským dílem (např. případy pomluv aj. zásahů do osobnostních práv).¹⁴⁷

Soudní dvůr rozhodl, že provozovatelé online platform v zásadě sami neuskutečňují užití děl sdělováním veřejnosti, které uživatelé těchto platform protiprávně zpřístupňují online. Naopak je tomu ovšem za konstelace, kdy tito provozovatelé nad rámec pouhého zpřístupnění platform přispívají ke zpřístupnění těchto obsahů veřejnosti. Je zde tak akcentována role úmyslu provozovatele vedoucí k přispívání uploadingu. Za takové přispění SDEU považuje jednání provozovatele, kdy o dostupnosti nelegálního obsahu na svém serveru věděl a přesto jej neprodleně neeliminovat vhodnými technickými prostředky nebo úmyslně takový uploading podporuje nebo usnadňuje, případně když věděl nebo vědět měl, že je jeho služba využívána

144 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES, o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu.

145 JANSA, L. et al. *Op. cit.*, s. 159.

146 HUSOVEC, M. *Zodpovednosť na internete podľa českého a slovenského práva*, s. 33.

147 LOUTOCKÝ, Pavel. Odpovědnost online platform za nelicencovaný obsah, s. 153. In: Přehled aktuální judikatury II/2021, s. 151-153. *Revue pro právo a technologie*. [online]. 2021, **12**(24), s. 135-172 [cit. 2023-04-01]. ISSN 1805-2797. Dostupné z: <https://doi.org/10.5817/RPT2021-2-5>

k nelegálnímu uploadingu a nezavedl vhodná a přiměřená opatření takovému jednání zamezujícím. K možnosti zproštění odpovědnosti „vplutím do bezpečného přístavu“ pak SDEU uvedl, že pokud provozovatel platformy aktivně takovému uploadingu uvedenými způsoby nenapomáhá (je neutrální), nelze usoudit, že nahraný obsah zná nebo kontroluje¹⁴⁸ a je pak odpovědnosti zproštěn. SDEU tak za klíčové kritérium považuje vědomost o zásahu do autorských práv.¹⁴⁹

Podle vnitrostátního práva případná nevědomost provozovatele o protiprávně zpřístupněných dílech neznamena, že proti němu nelze podat žalobu na náhradu škody.

Rozhodnutí v těchto věcech tedy přineslo rozuzlení dlouhotrvajícím debatám, zda jsou platformy, na něž se vztahuje koncepce tzv. bezpečného přístavu dle eCommerce směrnice, odpovědny za užití díla sdělováním veřejnosti. Soudní dvůr judikoval, že pokud provozovatel (který ovšem není provozovatelem ve smyslu DSMS) nad rámec pouhého provozování služby k protiprávnímu uploadingu nepřispívá, nejedná se ze strany provozovatele o sdělování díla veřejnosti.

3.4.4 C-433/20 Austro-Mechana vs. Strato AG

Právním pojetím a specifiky uploadingu na vzdálený server v cloudovém modelu se SDEU zabýval v rozhodnutí Austro-Mechana proti Strato AG.¹⁵⁰

Austro-Mechana je kolektivním správcem autorských práv, která žalovala společnost Strato AG za to, že tato nabízí zákazníkům službu s obchodním názvem HiDrive zpřístupňující úložiště v rámci cloud computingu¹⁵¹, a žádala

148 Bod 117 rozsudku SDEU ve věci C-682/18 a C-683/18 YouTube/Cyando.

149 Ibidem, bod 118.

150 Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 24. března 2022. Austro-Mechana Gesellschaft zur Wahrnehmung mechanisch-mukalischer Urheberrechte Gesellschaft mbH proti Strato AG. Věc C-433/20. [online]. In: *Info-Curia* [právní informační systém]. [cit. 2023-3-15]. Dostupné z: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=256462&doclang=CS>

151 Nesnadno definovatelný termín, do značné míry spíše tzv. marketingový buzzword. V principu jde o nabízení výpočetní výkonu vzdáleného serveru, tj. cizího počítače, k různým službám, úložiště dat, obvykle na časově omezenou dobu a za poplatek (či omezeně zdarma).

vydání podkladů k vyúčtování a zaplacení odměny z „paměťového média jakéhokoliv druhu“ (v rámci náhradních odměn z výjimky pro soukromé rozmnožování). Žalovaná se bránila, že poplatek za autorská práva byl již uhrazen jako součást ceny za pořizování serverů u výrobce či dovozce a uživatelé že pak poplatek uhradili v rámci ceny koncových zařízení nezbytných k nahrání obsahu do cloudu.

Klíčovou otázkou sporu bylo, zda uploading obsahu na cloud servery lze považovat za volné užití (rozmnoženina pro osobní potřebu dle ustanovení čl. 5 odst. 2 písm. b) InfoSoc a § 30 odst 2 AutZ.

SDEU se zabýval otázkou, zda se na cloudovém serveru vůbec jedná o rozmnoženinu pojmem, a především pojmem „jakýkoli nosič“, který je obsažen v ustanovení čl. 5 odst. 2 písm. b) InfoSoc jakožto upřesňující podmínka použití výjimky pro soukromé rozmnožování.

O rozmnoženinu se jistě jedná, i s odkazem na bod 21 odůvodnění InfoSoc (široké vymezení pro zajištění právní jistoty) a ustanovení čl. 2 InfoSoc (rozmnoženina vytvořená jakýmikoliv prostředky, v jakékoliv formě atp.). Uploading díla na cloudový server logicky spočívá ve vytvoření jeho rozmnoženiny.¹⁵²

Pojem „jakýkoliv nosič“ pak není nikde definován.¹⁵³ SDEU argumentuje, že absencí charakteristických upřesňujících znaků zařízení, kterými by výjimka byla omezena, unijní normotvůrce zamýšlel potenciální množinu nosičů nezužovat. Srovnáváno je pak předmětné ustanovení s ustanovením čl. 5 odst. 2 písm a), kde je patrné omezení výjimky jen na rozmnoženiny na papíře nebo podobném nosiči.¹⁵⁴ Soudní dvůr připomíná účel směrnice vytvořit pružný právní rámec zohledňující technologický rozvoj, aby se úprava nestala neúčinnou a obsoletní;¹⁵⁵ takový cíl by byl v ohrožení, pokud by výjimky

152 Body 16 a 17 rozsudku SDEU ve věci C-433/20 Austro-Mechana vs. Strato AG.

153 Ibidem, bod 19.

154 Ibidem, bod 24.

155 Ibidem, bod 25.

a omezení byly interpretovány tak, že by vylučovaly digitální nosiče a služby cloud computingu.

Soudní dvůr tak dovozuje, že výjimka pro soukromé rozmnožování se vztahuje i na rozmnoženiny děl umístěné na serveru cloud computingu.¹⁵⁶ Není navíc vůbec rozhodující, že server provozuje a vlastní třetí osoba; výjimka tak je splněna i v případě rozmnoženin pořízených fyzickou osobou pomocí zařízení, které patří třetí osobě.¹⁵⁷

K problematice náhradních odměn pak SDEU uvedl, že konkrétní podoba systému je záležitostí široké diskrece vnitrostátního zákonodárce (jediný požadavek unijního práva zní zajistit systém spravedlivých odměn určený k odškodnění nositelů autorských práv).¹⁵⁸ Platbu nákladů na odměnu provádí v zásadě osoba, která uskutečňuje soukromé rozmnožování (v praxi uživatel cloudových služeb).¹⁵⁹ V případě pouze minimální újmy nebo praktických problémů s identifikací uživatele ovšem lze uložit povinnost nést náklady poplatku výrobcí nebo dovozci serverů.¹⁶⁰

SDEU uzavřel, že členské státy nemusí zavádět povinnost provozovatelům cloud computingu platit spravedlivou odměnu dle výjimky pro soukromé rozmnožování, pokud je platba spravedlivé odměny ve prospěch nositelů práv zajištěna jiným způsobem

SDEU tak v tomto judikátu zřetelně oddělil užití díla rozmnožováním a sdělováním veřejnosti a správně zmírnil tendenci rozhodovací praxe považovat jednotlivé konkrétní úkony užití za všeobjímající sdělování díla veřejnosti.¹⁶¹

156 Ibidem, bod 30.

157 Ibidem, bod 23.

158 Ibidem, bod 46.

159 Ibidem, bod 43.

160 Ibidem, body 44 a 46.

161 ROSATI, Eleonora. CJEU rules that private copying also applies in the cloud and warns against thinking that everything is communication to the public. In: *The IPKat*. [online] [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: <https://ipkitten.blogspot.com/2022/04/cjeu-rules-that-private-copying-also.html>

3.4.5 5 Tdo 234/2009 Rozmnoženina pro osobní potřebu z neoprávněného zdroje

Prvním začleněným rozhodnutím českého soudu v této práci je trestněprávní usnesení Nejvyššího soudu ČR 5 Tdo 234/2009.¹⁶² Jeho inkorporování do diplomové práce plní spíše roli jakéhosi exkurzu do širší rozhodovací praxe Nejvyššího soudu, neboť se nejedná o užití díla na internetu, jen je dílo vyjádřené na hmotném substrátu na internetu nabízeno.

Obžalovaný P. J. se v průběhu dvou měsíců v roce 2003 dopouštěl bez svolení nositelů autorských práv nabízení kopií dvou filmů na DVD-R a CD-R médiích za účelem prodeje na internetovém inzertním portálu. Zároveň na dotaz zájemce nabízel celkem šedesát jedna snímků, z nichž dva nosiče s filmy odlišnými tomuto zájemci za úplaty zaslal, a dále přechovával v místě bydliště 236 kusů nosičů s kopiemi filmů a jiných děl včetně počítačových programů. Prvoinstanční trestní soud uznal obžalovaného vinným trestným činem porušování autorského práva, práv souvisejících s právem autorským a práv k databázi podle § 152 odst. 1 tehdy platného a účinného trestního zákona č. 140/1961 Sb. (porušení ustanovení § 12 odst. 1 AutZ, čili právo autora dílo užít a udělit jiné osobě oprávnění k výkonu tohoto práva), odvolací soud zamítl odvolání pro nedůvodnost.

Dovolací soud oproti nalézacímu a odvolacímu soudu rozdělil právní posouzení skutku do dvou částí. První dle Nejvyššího soudu představuje neoprávněné nabízení dvou děl na internetovém serveru a zaslání nosičů s dalšími díly veřejně nenabízenými, druhou pak neoprávněné přechovávání většího množství různých jiných děl. Nalézací soud dostatečně neprokázal, že obžalovaný měl sbírku 236 kusů nosičů nikoli pro svou osobní potřebu, ale též pro komerční účely, a dále Nejvyšší soud zdůraznil, že je třeba rozlišit díla, u kterých nebyl obžalovaný oprávněn zhotovit rozmnoženinu pro svou osobní potřebu (počítačové programy, vizte bod 2.5.1 Volné užití).

162 Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. března 2009, sp. zn. 5 Tdo 234/2009 [online]. *Nejvyšší soud* [cit. 2023-3-16]. Dostupné z: https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/0873CA8A4A362534C1257A4E0066BE88

Otázkou, které se dovolací soud v rozhodnutí též věnoval, je interpretace tehdejšího ustanovení § 30 odst. 2 písm. a) AutZ o volném užití díla, konkrétně zda institut volného užití díla umožňuje vytvoření více než jedné rozmnoženiny (zákon hovoří v singuláru: „Do práva autorského tak nezasahuje ten, kdo pro svou osobní potřebu zhotoví záznam, rozmnoženinu nebo napodobeninu díla“). Soudy nižších instancí vyvozovaly, že použití singuláru omezuje počet kopií na jedinou. Nejvyšší soud k tomu uvedl, že rozhodně nelze jen z použití jednotného čísla takový závěr vyvozovat, neboť jde o běžnou legislativní techniku, nikoliv záměr zákonodárce, a jednalo by se o nedovolený výklad ad absurdum. Pro určení, kde se nachází hranice dovoleného počtu rozmnoženin pro osobní potřebu soud odkazuje na třístupňový test, který podle něj tvoří materiální podmínku mimosmluvního užití díla, formálními podmínkami pak jsou jednotlivé zákonné skutkové podstaty.

Usnesení se věnuje také právnímu problému, jestli lze vztahovat volné užití díla i na kopii z nelegálního zdroje, tedy zda lze v jeho rámci zhotovit rozmnoženiny neoprávněné rozmnoženiny. Vzhledem k tomu, že příslušná ustanovení AutZ o právní povaze zdroje rozmnoženiny mlčí, má Nejvyšší soud za to, že omezovat ji na originál nebo legálně zakoupenou kopii není možné a není ani možné při výkladových pochybnostech argumentovat vágními pojmy „účel“ nebo „duch“ zákona, jak činily soudy nižších instancí. V úpravě volného užití se navíc nehovoří o „oprávněném uživateli“, na rozdíl od jiných ustanovení AutZ (např. § 36 AutZ: omezení práva autorského k dílu soubornému). Namísto toho je nutné opět aplikovat třístupňový test na individuální případ.

Nejvyšší soud tedy konstatoval, že pro osobní potřebu lze zhotovit více než jednu rozmnoženinu díla a legalita zdroje nehraje roli, v obou případech ovšem musí takové užití obstát v třístupňovém testu, a že nejistý výklad autorského zákona nelze použít v neprospěch obžalovaného.

K otázce rozmnoženin pořízených z rozmnoženin nelegálních se ve světle InfoSoc následně vyjadřoval SDEU v rozhodnutí C-435/12 ACI Adam, a to tak, že příslušná výjimka pro volné užití v ustanoveních čl. 5 odst. 2 písm. b) ve spojení s čl. 5 odst. 5 InfoSoc transponovaná do AutZ ve znění, jímž byl Nejvyšší soud ČR vázán, se na rozdíl od jeho názoru nevztahuje na rozmnoženiny pro soukromé užití pořízené z neoprávněného zdroje. Dle SDEU je tedy třeba lišit případy oprávněného a neoprávněného zdroje kopie a v tomto směru rozhodovat eurokonformně.

3.4.6 5 Tdo 196/2014 Alois Nebel

Dalším trestním případem v nápadu Nejvyššího soudu ČR byla věc 5 Tdo 196/2014 rozhodnutá formou usnesení.¹⁶³ Rozhodnutí se věnovalo míře neoprávněného zásahu do autorských práv na internetu a jejím vlivu na trestní odpovědnost; trestní soud se v tomto judikátu zabýval téměř výhradně aspekty trestněprávní odpovědnosti na úkor prizmatu autorskoprávního.

Obžalovaný R. S. bez svolení nositelů autorských práv uploadoval na filehostingové servery audiovizuální dílo Alois Nebel a následně odkaz k jeho downloadu umístil na diskusní fórum, čímž měl způsobit dvěma poškozeným společnostem škodu ve výši 200 000 Kč a 50 199 Kč a měl se tak dopustit přečinu porušení autorského práva, práv souvisejících s právem autorským a práv k databázi podle § 270 odst. 1 současného trestního zákoníku č. 40/2009 Sb. Prvoinstanční soud zprostil R. S. rozsudkem obžaloby za uplatnění zásady subsidiarity trestní represe a odkázal poškozené na občanskoprávní řízení, odvolací soud pak usnesením rozsudek zrušil pro nízkou míru společenské škodlivosti a věc postoupil jako přešupek. Nejvyšší státní zástupce poté napadl usnesení odvolacího soudu dovoláním pro nesprávné právní posouzení a postoupení.

163 Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. března 2014, sp. zn. 5 Tdo 196/2014 [online]. *Nejvyšší soud* [cit. 2023-3-17]. Dostupné z: https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/F34D496340CC5BD3C1257CD00030857B

Obžaloba vykládá dikci zákona o nikoli nepatrném zásahu do zákonem chráněných práv k autorskému dílu z ustanovení § 270 odst. trestního zákoníku jakožto předpokladu vzniku trestní odpovědnosti tak, že tato je paušálně vyvozena již v případě jen jediného uploadovaného díla. Dle názoru obžaloby totiž nahrání díla na internet nemůže být v žádném případě pokládáno za nepatrné porušení autorského práva, což se nejvyšší státní zástupce snaží ilustrovat srovnáním s ochranou majetkových vztahů.

Nejvyšší soud striktně odmítl argumentaci obžaloby, že použití internetu automaticky bez ohledu na skutkové okolnosti značí vyšší než nepatrný zásah do autorských práv a vzal v potaz fakt, že předmětný film již nebyl veřejně promítán a znalecký posudek, který na zajištěném počítači, odkud upload probíhal, neprokázal uploading ani jiné nakládání s příslušným souborem.

Navíc soud kritizoval samotné vyčíslení škody. Obžaloba totiž vycházela z vlastního odhadu poškozených subjektů (minimální výše odměny za poskytnutí nevýhradní licence k užití díla u první společnosti, ušlý zisk z udělené licence při porušení práva na rozmnožování díla na sdělování veřejnosti u druhé společnosti), což není bez dalšího možné.

Naopak se závěrem o kvalifikaci činu jako přestupku dle ustanovení § 105a AutZ (neoprávněné užití autorského díla) se soud ztotožnil. Přestože platný a účinný trestní zákoník opustil doktrínu materiálního znaku trestného činu (společenskou škodlivost), při hodnocení otázky viny je třeba společenskou škodlivost nadále zkoumat z důvodu možného vyvážení principem subsidiarity trestní represe.

Zpřístupněním jednoho autorského díla na internetu tak dle tohoto judikátu Nejvyššího soudu ČR automaticky bez dalšího nevzniká trestněprávní odpovědnost.

3.4.7 23 Cdo 2793/2020 Hellshare

Na problematiku uploadingu a filesharingových serverů se zaměřil Nejvyšší soud, tentokrát občanskoprávní senát, také v rozsáhlém rozsudku 23 Cdo 2793/2020.¹⁶⁴ Podstatnými spornými otázkami bylo posouzení role aktivní podpory poskytovatele veřejného úložiště poskytované neoprávněnému uploadingu na aplikaci institutu bezpečného přístavu a zda lze tuto podporu považovat za nekalou soutěž.

Na straně aktivně legitimovaného v řízení stála Česká národní skupina Mezinárodní federace hudebního průmyslu, z. s., pasivně legitimovány byly I&Q GROUP, spol. s r.o. a Hellspy SE. Žalovaní provozují jakožto poskytovatelé služeb informační společnosti několik uživatelsky, i mezinárodně, oblíbených filesharingových serverů, mj. HellShare a HellSpy, na nichž je umožněno uploadovat, vyhledávat a downloadovat libovolné soubory a jejichž ekonomický model dle žalobkyně spočívá v generování zisků díky systému poplatků za pohodlnější stahování (uploading není omezen). Nadto dle žalobkyně provozovatelé motivují uploadery k neoprávněnému uploadingu atraktivních souborů odměnami ve formě peněz nebo ve formě kreditů směnitelných za peníze nebo k čerpání služeb. To dle žalobkyně představuje vybočení z omezení odpovědnosti provozovatele vplutím do bezpečného přístavu.

Soud v prvním stupni žalobě částečně vyhověl a uložil žalovaným povinnost odstranit nabídku služby vyhledávání, v ostatních bodech jako zveřejnění rozsudku či uložení povinnosti doplnit do smluvních podmínek služby žalovaných povinnost uploadera prokázat oprávnění dílo užít byla žaloba zamítnuta. Odvolací soud pak změnil rozsudek tak, že žalobu byla ve všech výrocích zamítnuta, protože neshledal překročení podmínek bezpečného přístavu ani nespatořoval v jednání znaky nekalé soutěže.

164 Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. srpna 2021, sp. zn. 23 Cdo 2793/2020 [online]. Nejvyšší soud [cit. 2023-3-17]. Dostupné z: https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/833F4A8DFC84436EC125879F001E37FA

Nejvyšší soud se nejdříve zaměřil na otázku omezení odpovědnosti a odkázal na judikaturu SDEU, dle níž se i poskytovatelé v postavení tzv. prostředníků, tedy coby osoba, jejíž služby jsou užívány třetími osobami k porušování práv duševního vlastnictví, musí poskytování takových služeb zdržet.¹⁶⁵ Ustanovení § 5 odst. 1 ZNSIS, kde je upraven institut bezpečného přístavu, nevyklučuje odpovědnost za jiný civilní delikt, např. nekalosoutěžní. Žalobkyně přitom mířila na nekalou soutěž, proto se v rámci ochrany soutěžitelů či zákazníků úprava safe harbouru vůbec nepoužije.¹⁶⁶ Pozice prostředníka pak nemá vliv na aplikovatelnost nekalosoutěžní úpravy z důvodu jejího objektivního pojetí.¹⁶⁷ Znaky nekalé soutěže naplňuje i ten, kdo vzhledem k „jeho hospodářské činnosti objektivně vytváří v rozporu s dobrými mravy soutěže podmínky pro takovéto jednání jiné osoby či z výsledků takového jednání jiného těží s důsledky způsobilými přivodit újmu jiným soutěžitelům či zákazníkům.“¹⁶⁸ Uvedené lze aplikovat i pro provozovatele dle ZNSIS, přičemž za důležité dovolací soud považuje nabízení odměn, jejichž výše závisí na popularitě downloadingu zpřístupněných souborů, aniž by ověřil, zda odměna souvisí s ohrožováním či porušováním autorských práv. Takové jednání lze dle Nejvyššího soudu kvalifikovat jako nekalou soutěž dle ustanovení § 2976 ObčZ.¹⁶⁹

Samotné umožňování vyhledávání souborů na filesharingové platformě není nekalosoutěžním jednáním jenom proto, že mezi výsledky se může vyskytovat autorskoprávně chráněný obsah, za podmínky, že poskytovatel do procesu vyhledávání aktivně nad rámec automatizace nezasahuje.¹⁷⁰

Dovolací soud z těchto důvodů rozhodl o důvodnosti dovolání, omezil tak dosah institutu bezpečného přístavu a připustil použití ustanovení o nekalé soutěži i pro specifické účely uploadingu, potažmo ochranu autorských práv.

165 Rozsudky SDEU ze dne 12. července. 2011, ve věci C-324/09, L'Oréal SA a další proti eBay International AG a dalším, a ze dne 7. července. 2016, ve věci C-494/15, Tommy Hilfiger Licensing LLC a další proti DELTA CENTER a.s.

166 Odst. 52 rozsudku Nejvyššího soudu ve věci 23 Cdo 2793/2020 Hellshare.

167 Ibidem, odst. 74.

168 Ibidem, odst. 80.

169 Ibidem, odst. 100.

170 Ibidem, odst. 104 až 106.

Za současné právní úpravy se navíc opět musí připomenout avizovaná další limitace režimu bezpečného přístavu zavedená DSMS.

Po kasačním rozhodnutí Nejvyššího soudu Vrchní soud přerušil řízení a podal předběžnou otázku SDEU s tím, že názor Nejvyššího soudu není eurokonformní. Toto přerušení a položení předběžné otázky bylo navíc napadeno u Ústavního soudu pro porušení práva na soudní a jinou právní ochranu (žalovaná nedostala příležitost se k předběžné otázce vyjádřit). Ústavní soud nálezem¹⁷¹ ústavní stížnost odmítl pro nepřípustnost (nedošlo k vyčerpání vnitrostátních opravných prostředků). Celý spor tedy je stále živý a bude zajímavé jej nadále sledovat.

3.5 Downloading

Downloading, tedy stahování souborů z internetu, je do značné míry procesem komplementárním k uploadingu. Aby totiž bylo možné vůbec nějaký obsah, v našem případě autorské dílo, stáhnout, je nejdříve třeba, aby bylo na internetu zpřístupněno. Při klasickém downloadingu dochází k tvorbě kopie dat umístěných na vzdáleném internetovém serveru na místní nosič, ať už je jím pevný disk, SSD či flash paměť ve smartphonech a jiných tzv. chytrých zařízeních, přičemž originální data zůstávají nedotčena. Downloading spolu s uploadingem platí za základní procesy, na kterých je vystavěno fungování internetu. Prakticky všechny programy či aplikace připojující se na internet tyto úkony v nějaké míře provádějí, i bez přičinění uživatele.

Stejně jako v případě ostatních specifických způsobů užití díla na internetu je pro to, aby bylo možné dané stahování označit za užití díla v autorskoprávním smyslu, třeba pamatovat na obecné podmínky ochrany popsaných v podkapitole 3.2 Specifika užití díla na internetu, silnou pozici zde zaujímají

171 Nález Ústavního soudu ze dne 31. října 2022, sp. zn. II.ÚS 2342/22. [online]. *Ústavní soud* [cit. 2023-3-25]. Dostupné z: https://nalus.usoud.cz:443/Search/GetText.aspx?sz=2-2342-22_1

již rozebírané instituty volného užití, výjimka pro dočasné rozmnoženiny a třístupňový test.

Z právního hlediska je downloading užitím díla rozmnožováním dle ustanovení § 13 AutZ (dílo vyjádřené v elektronické podobě dle ustanovení § 2 odst. 1 AutZ ve spojení s ustanovením § 13 odst. 2 AutZ zahrnujícím v demonstrativním výčtu rozmnoženin elektronickou kopii).

Judikatura věnující se ryze downloadingu je raritní, ať už proto, že zpravidla nejde o spornou materii,¹⁷² či z toho důvodu, že downloading je jen jednou ze součástí jednání posuzovaného v konkrétním řízení (včetně P2P technologií a protokolů kombinující uploading a downloading). Případům nepřímo souvisejícím s downloadingem,¹⁷³ které záleží v jednání zakládajícím trestněprávní odpovědnost, jako stahování a přechovávání dětské pornografie, teroristických materiálů atp., nebude v této práci věnována pozornost.

3.5.1 C-435/12 ACI Adam

Downloadingu se ve svých závěrech, byť sám o sobě nebyl spojen s užitím na internetu, silně dotýkal rozsudek SDEU ve věci C-435/12 ACI Adam BV a další proti Stichting de ThuisKopie a další.¹⁷⁴ Judikát znamenal průlom v otázce určení hranic institutu volného užití, konkrétně oprávnění užít dílo rozmnožováním pro osobní potřebu, pokud je zdroj rozmnoženiny získán protiprávně.

Ve sporu v původním řízení se jednalo o přípustnost zahrnování újmy vzniklé z rozmnoženin jak z legálních, tak nelegálních zdrojů pro potřeby výpočtu náhradních odměn, které platily společnosti ACI Adam a další, dovážející a vyrábějící prázdné kompaktní disky, žalovaným.¹⁷⁵ Nejvyšší nizozemský soud

172 ČERMÁK, J. *Op. cit.*, s. 46.

173 *Ibidem*, s. 46.

174 Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 10. dubna 2014. ACI Adam BV a další proti Stichting de ThuisKopie, Stichting Onderhandeligen ThuisKopie vergoeding. Věc C-435/12. [online]. In: *Info-Curia* [právní informační systém]. [cit. 2023-3-17]. Dostupné z: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=150786&doclang=CS>
Soudcem zpravodajem zde byl opět prof. Jiří Malenovský.

175 *Ibidem*, bod 15.

vedl, že není zřejmé, zda výše náhradní odměny upravená v ustanovení čl. 5 odst. 2 písm. b) InfoSoc¹⁷⁶ může být závislá právě na újmě vzniklé pořízením rozmnoženin z neoprávněného zdroje,¹⁷⁷ přerušil proto řízení a položil SDEU v tomto duchu znějících několik předběžných otázek. Jedna z nich se v případě kladné odpovědi na to, zda přicházejí v úvahu i rozmnoženiny nelegálního původu, týká problému, zda je přípustné předmětné ustanovení InfoSoc rozšířit či zúžit za využití třístupňového testu.

SDEU nejprve zdůrazňuje povinnost restriktivního výkladu výjimek a připomíná recitály 32 a 22 odůvodnění InfoSoc, dle nichž výjimky v ustanovení čl. 5 směrnice nesmí narušovat vnitřní trh EU (vzhledem k tomu, že předmětné ustanovení ponechává na členských státech, zda výjimky zavedou, jednalo by o se takové narušení při nejednotnosti připuštění rozmnoženin z nelegálních zdrojů v jednotlivých právních řádech¹⁷⁸) a cíle podpory kultury nelze dosáhnout tolerováním nedovolených napodobenin kulturních děl. Připuštění rozmnoženin z nelegálního zdroje by dle SDEU neprošlo ani třístupňovým testem (rozpor s běžným způsobem užití uvedených děl).¹⁷⁹

K další zmíněné předběžné otázce SDEU uvedl, že tříkrokový test neslouží k vymezení věcného obsahu výjimek a omezení, nýbrž toliko zpřesňuje předpoklady pro jejich použití a použije se tak jen pro konkrétní případy.

Zbylé závěry SDEU se týkaly náhradních odměn, které ponecháme stranou. Důležitým důsledkem judikátu pro downloading je tedy vyjasnění, že ani v případě rozmnožování pro osobní potřebu nelze vycházet z protiprávně opatřeného originálu, a to z toho důvodu, že autor neobdrží spravedlivou náhradní odměnu, která je podmínkou takového užití. Je tak, na rozdíl od názoru Nejvyššího soudu ČR výše, třeba odlišovat povahu zdroje rozmnoženiny. K downloadingu nelegální rozmnoženiny tak je třeba získat

176 Volné nekomerční užití díla fyzickou osobou spojené se spravedlivou náhradní odměnou nositelům autorských práv.

177 Bod 18 rozsudku SDEU ve věci C-435/12 ACI Adam.

178 Např. v německé vnitrostátní úpravě je rozmnožování z nelegálního zdroje výslovně zakázáno.

179 Bod 39 rozsudku SDEU ve věci C-435/12 ACI Adam.

souhlas autora, zejména pokud stahující dle tříkrokového testu věděl nebo musel vědět, že k uploadu došlo neoprávněně (například jistě u dosud oficiálně nevydaného hudebního alba).¹⁸⁰ Na druhou stranu je nutné posuzovat jednotlivé případy vždy individuálně a především v trestněprávních věcech nelze individuální věci paušalizovat. V praxi je ovšem otázkou, nakolik je skutečně takové jednání zjistitelné, postížitelné a újma vzniklá nositelům autorských vymahatelná.

3.5.2 23 Cdo 1840/2021-557 DILIA vs. Ulož.to

Významným a rozsáhlým rozhodnutím českých soudů, který završil řízení, jež vzbuzovalo po několik let velkou pozornost nejen odborné veřejnosti, je rozsudek Nejvyššího soudu ve věci DILIA vs. Ulož.to.¹⁸¹ Věc se sice obecně týkala odpovědnosti provozovatele veřejně přístupného úložiště souborů za cizí obsah uploadovaný uživateli, ale v průběhu řízení se soudy zaměřily na znemožnění downloadingu. Z tohoto důvodu je judikát zařazen do této části práce.

Společnost DILIA, divadelní, literární, audiovizuální agentura, z.s. se jako kolektivní správce v žalobě domáhala uložení povinnosti odstranit nebo veřejnosti znepřístupnit soubory se šesti konkrétními audiovizuálními díly z filesharingového serveru Ulož.to provozovaného žalovanou v režimu ustanovení paragrafů 5 a 6 ZNSIS (limitace odpovědnosti bezpečným přístavem).

Nalézací i odvolací soud potvrdily, že úložiště provozované žalovanou je často využíváno k neoprávněnému uploadingu především chráněných audiovizuálních děl, přestože žalovaná v podmínkách služby zakazuje uploading souborů porušujících autorská práva a práva s autorským právem související.¹⁸² Prvostupňový soud uložil provozovateli serveru povinnost zdržet

180 JANSA, L. et al. *Op. cit.*, s. 350.

181 Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne dne 8. června 2022, sp. zn. 23 Cdo 1840/2021-557 [online]. *Nejvyšší soud* [cit. 2023-3-17]. Dostupné z: https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/D99CD7A601A668EDC125887C004F101A

182 Ibidem, odst. 4 a 7.

se „umožnění veřejného zpřístupňování digitálních souborů se specifikovanými příponami“¹⁸³ za podmínky, že je lze stáhnout po využití interního vyhledávače zabudovaného do webové stránky úložiště, a také neomezovat počet dotazů, které DILIA zasílá za účelem zjištění nelegálně zpřístupněných děl na serveru (právo na informace o užití svého repertoáru dle ustanovení § 98c odst. 1 AutZ).

Odvolací soud pak první povinnost limitoval toliko na znemožnění downloadingu pomocí vyhledávání, nikoliv tedy zpřístupnění, a obě povinnosti omezil na dobu trvání majetkových práv.¹⁸⁴ Obě instance zamítly návrh žalované znepřístupnit veřejnosti předmětná díla a zdržet se tohoto pro futuro.

Nejvyšší soud se ve své robustní argumentaci, vycházející hojně z judikatury SDEU, věnoval v první řadě tomu, zda má žalovaná povinnost zdržet se umožnění veřejného zpřístupňování, jak uzavřel soud nižší instance, a jaké zákonné ustanovení by bylo právním titulem takové povinnosti.¹⁸⁵

Analýze soud podrobil aplikovatelnost ustanovení § 40 odst. 1 písm. b) AutZ¹⁸⁶, tedy ochranu spočívající v zákazu neoprávněného sdělování díla veřejnosti, a usoudil, že toto ustanovení uplatněno být nemůže, protože se ze strany Ulož.to vůbec nejednalo o užití (nebo spoluužití¹⁸⁷) díla sdělováním veřejnosti¹⁸⁸ (nebyla vyvíjena činnost nad rámec automatického ukládání uploadovaných souborů; samotná vědomost o neoprávněně uploadovaných dílech na úložišti ani výdělečnost služby neznamena jednáni s cílem účastnit se neoprávněného sdělování veřejnosti¹⁸⁹). Pokud by navíc toto ustanovení bylo aplikováno, nebylo by možné se bránit odkazem na bezpečný přístav.¹⁹⁰

183 Ibidem, odst. 1.

Šlo o běžné přípony videosouborů *.avi a *.mkv.

184 Odst. 3 rozsudku Nejvyššího soudu ve věci 23 Cdo 1840/2021-557 DILIA vs. Ulož.to.

185 Ibidem, odst. 43.

186 Ibidem, odst. 88 až 98.

187 Ibidem, odst. 142.

188 Ibidem, odst. 142.

189 Ibidem, odst. 146.

190 Ibidem, odst. 91.

Poté se dovolací soud zaměřil na možnost subsumovat případ pod ustanovení § 40 odst. 1 písm. f) AutZ, tedy poskytnutí ochrany prostřednictvím uložení zákazu poskytování služby využívané třetími osobami k porušování autorských práv, jak učinil i odvolací soud. Nejvyšší soud zde akcentoval konkrétní charakter poskytované služby. Zvažoval okolnosti, že objektivně je z technologického hlediska umožněno na úložišti ohrožování a porušování autorských a souvisejících práv, k čemuž je v nikoliv zanedbatelném (spíše převážném) rozsahu reálně používáno, dále že primární funkcí serveru je veřejné zpřístupnění uploadovaných souborů (tj. ekosystém spojený s vyhledáváním a dalšími funkcemi v protikladu k prostému vygenerování odkazu k downloadu, který nelze jinak než díky tomuto odkazu provést), vliv na závěry soudu měla i údajná fakticky anonymní možnost užívání služby¹⁹¹ a obchodní model obdobný partnerskému kreditnímu systému jako u serveru HellShare.¹⁹² Na druhou stranu ovšem je Ulož.to dle soudu jednoznačně odlišnou službou od nelegální služby jako např. The Pirate Bay (viz judikát Stichting Brein proti Ziggo v bodě 3.8.1). Významným argumentem je poukázání na skutečnost, že DILIA opakovaně upozornila Ulož.to na neoprávněné užití děl a že žalovaná neučinila po vydání rozhodnutí v odvolacím řízení kroky vedoucí k znepřístupnění děl.

Nejvyšší soud tak shledal, že důvody pro uložení zákazu dle ustanovení § 40 odst. 1 písm. f) jsou naplněny¹⁹³ a potvrdil tak správnost rozhodnutí odvolacího soudu.¹⁹⁴ V souladu s judikaturou SDEU pak soud konstatoval, že povinnost je uložena i pro futuro, tj. nejde o režim „notice and takedown“ (ukončení již dokonaneho porušení autorských práv na základě oznámení), ale

191 O pravdivosti tohoto tvrzení lze z technologického hlediska polemizovat, neboť bez použití anonymizujících specializovaných technologií jako VPN či onion routing je vždy známa IP adresa uživatele, nehledě na javascriptový tracking a fingerprinting, v prohlížeči samotném či tracking na Ulož.to zabudovaný přímo v URL (webové adrese) při kliknutí na výsledek vyhledávání (vygenerování unikátního řetězce). Anonymity či přesněji velmi stížené identifikovatelnosti lze dosáhnout (zjednodušeně) kdekoli na internetu. Lze tvrdit, že běžný uploader nebo downloader fakticky anonymní není, byť se to tak jevit může. Z praktického právního hlediska ovšem lze myšlenku Nejvyššího soudu přisvědčit.

192 Ibidem, odst. 155.

193 Ibidem, odst. 93.

194 Ibidem, odst. 177.

o zpřísněný režim „notice and stay down“ (zahrnující navíc účinné zajištění neopakování dalšího porušení práv).¹⁹⁵

3.6 Hyperlinking

Hyperlinking, linking či česky odkazování je dalším stěžejním konstrukčním prvkem fungování WWW. Zjednodušeně řečeno jde o vztah mezi dvěma webovými objekty identifikovanými URL adresou, který zajišťuje jejich snadné a uživatelsky příjemné propojení a návaznost.¹⁹⁶ Lze jej tak obrazně připodobnit k systému vláken, ze kterých je utkána síť WWW.¹⁹⁷

Odkazy běžně nabývají podoby zvýrazněného textu, ale nikoliv zřídka i formy přesměřovatelného obrázku, vloženého videa, tlačítka či jiného prvku. I na základě toho můžeme hovořit o několika subkategoriích hyperlinkování: prosté odkazování čili prostý linking, embedding a framing. Toto dělení je reflektováno v této práci prostřednictvím rozdělení na následující body práce.

Hyperlinking je jevem, který s sebou přináší značné právní, především výkladové, problémy, neboť pojem odkazování právní úprava nezná, a je tak třeba judikaturně zkoumat, zda může být daný subtyp hyperlinkingu vůbec užitím autorského díla, případně za jakých podmínek. Zároveň se SDEU ve svých judikátech k hyperlinkingu opakovaně významně vyjadřoval k interpretaci obecného způsobu užití díla sdělováním veřejnosti. Lze vyslovit pochybnosti, zda je tento fakt v souladu s principem právní jistoty, jehož posílení bylo jedním z hlavních přijetí InfoSoc směrnice.¹⁹⁸

195 Ibidem, odst. 158.

196 Užívání webu zcela bez hyperlinkingu sice možné je, ale je to velmi nepraktické, nedynamické, přirovnatelné k nutnosti být při pohybu na webu omezen jen na předem známé URL adresy z telefonního seznamu.

197 BARTOŇ, Martin. Internetový odkaz jako užití díla, s. 155. *Revue pro právo a technologie*. [online]. 2016, 7(14), s. 151-215 [cit. 2023-04-01]. ISSN 1805-2797. Dostupné z: <https://journals.muni.cz/revue/article/view/6122/pdf>

198 Srov. ŽOLNERČÍKOVÁ, Veronika. Je hypertextový odkaz na neoprávněně zveřejněné dílo užitím autorského díla?, s. 139. *Revue pro právo a technologie*. [online]. 2016, 7(14), s. 133-142 [cit. 2023-04-01]. ISSN 1805-2797. Dostupné z: <https://journals.muni.cz/revue/article/view/6148/pdf>

3.6.1 Prosté odkazování

Pod pojmem prosté odkazování budeme v práci rozumět jak simple linking v užším pojetí, jak je chápán v literatuře,¹⁹⁹ tak tzv. deep linking, jelikož praktické využití simple linkingů sensu stricto lze v dnešní době považovat za velmi neurčité a výjimečné. Simple či surface linking je odkazováním na tzv. homepage webového serveru, ze které se typicky lze dostat do „hlubších“ částí webové stránky (konkrétních podstránek); takový odkaz obsahuje toliko označení HTTP protokolu (či jeho rozšíření HTTPS) a doménu, např. <https://cuni.cz>. Deep link pak představuje odkaz na onu konkrétní podstránku či určitý element jako kupř. obrázek. Příkladem deep linku tak může být URL obrázku s logem Univerzity Karlovy umístěné na zmíněné homepage: <https://cuni.cz/UK-1-version1-afoto.jpg> či odkaz vedoucí ke stránce „Historie Univerzity Karlovy v datech“ na URL <http://www.cuni.cz/UK-103.html>.

3.6.1.1 C-466/12 Nils Svensson

Prvním významným judikátem SDEU na téma prostého odkazování a prvním článkem tzv. „hyperlinkové tetralogie“²⁰⁰ je rozsudek ze dne 13. února 2014 ve věci C-466/12 Nils Svensson a další proti Retriever Sverige AB.²⁰¹

Nils Svensson a další jsou novináři, jejichž články byly zveřejněny v novinách a na webovém zpravodajském serveru. Žalovaná provozuje webovou stránku, na níž jsou k dispozici prosté odkazy (deep linky) na žurnalistické texty volně přístupné na jiných serverech. Žalobci se žalobou domáhali náhrady škody z důvodu údajného neoprávněného užití děl žalovanou. Toho se měla žalovaná

199 ČERMÁK, J. *Op. cit.*, s. 65, dále BARTOŇ, M. *Op. cit.*, s. 156, dále HOLCOVÁ, I. *Sdělování veřejnosti. § 18. Obecná ustanovení. K § 18. K odst. 2. VIII. Internet. 3. Odkazy. 3.1 Způsoby odkazování*. In: HOLCOVÁ, I. et al. *Op. cit.*

200 Dalšími jejími pokračováními na ujní úrovni jsou níže rozebíraná rozhodnutí ve věcech BestWater, C More a GS Media.

201 Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 13. února 2014. Nils Svensson, Sten Sjögren, Madelaine Sahlman, Pia Gadd proti Retriever Sverige AB. Věc C-466/12. [online]. In: *Info-Curia* [právní informační systém]. [cit. 2023-3-15]. Dostupné z: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=147847&doclang=CS> Soudcem zpravodajem byl opět prof. Jiří Malenovský.

dopustit tím, že je bez svolení zpřístupnila svým zákazníkům, kteří po kliknutí nemohli poznat, že byli přesměrováni na jiný web.²⁰²

Vnitrostátní soud přerušil řízení a položil SDEU čtyři předběžné otázky, především zda poskytnutí odkazu na dílo jinou osobou než nositelem autorských práv je užitím díla sdělováním veřejnosti dle ustanovení čl. 3 odst. 1 InfoSoc a zda je relevantní okolností veřejné zpřístupnění nebo naopak omezování přístupu k dílu.²⁰³

Soudní dvůr se nejprve věnoval pojmu sdělování veřejnosti a jeho dvěma prvkům, „sdělování“ a „veřejnosti“ a odkazoval v tomto smyslu na svou předchozí rozhodovací činnost. Dovedil, že v případě odkazu na chráněné autorské dílo dochází ke „sdělování“²⁰⁴ (tj. ke zpřístupnění na jiné stránce bez omezení i jen potenciálního přístupu) i „veřejnosti“²⁰⁵ (tj. míří se na neurčený a dosti vysoký počet adresátů). SDEU ale oprašuje doktrínu nové veřejnosti poprvé představenou v rozhodnutí C-306/05²⁰⁶ a přidává tak navíc požadavek, aby se jednalo o veřejnost, již nositelé autorského práva neuvažovali při poskytnutí souhlasu k prvotnímu sdělení veřejnosti.²⁰⁷ Tato náležitost nezbytná k tomu, aby se odkazováním užilo dílo sdělováním veřejnosti, splněna nebyla, neboť již k článku na původním zpravodajském serveru měli neomezený přístup všichni uživatelé internetu (a šlo o sdělování stejnou technologií, tedy přes internet), odkazem tak nedošlo k rozšíření o novou veřejnost.²⁰⁸ Tehdy není nutný dodatečný souhlas nositele autorského práva.²⁰⁹ Nic by se na tom nezměnilo ani v případě potenciálně prokázaného vyvolávání dojmu, že odkazem nedochází k přesměrování na jiný server.²¹⁰

202 Ibidem, bod 8.

203 Ibidem, bod 13.

204 Ibidem, body 17 až 20.

205 Ibidem, body 21 a 22.

206 Body 40 a 42 rozsudku Soudního dvora Evropské unie ze dne 7. prosince 2006. Sociedad General de Autores y Editores de España (SGAE) proti Rafael Hoteles SA. Věc C-306/05. [online]. In: *Info-Curia* [právní informační systém]. [cit. 2023-3-15]. Dostupné z: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=66355&doclang=CS>

207 Bod 24 rozsudku SDEU ve věci C-466/12 Nils Svensson.

208 Ibidem, bod 26.

209 Ibidem, bod 28.

210 Ibidem, body 29 a 30.

Pokud by odkaz vedl na část webového serveru jinak veřejnosti nepřístupnou, tj. s omezeným přístupem např. jen pro předplatitele, o sdělování (nové) veřejnosti by se již jednalo.²¹¹

V závěru rozsudku soud konstatoval, že členské státy nemohou rozšiřovat pojem „sdělování veřejnosti“, protože by tím došlo k ohrožení cíle InfoSoc (odstranění rozdílů a právní nejistoty, jednotný trh).

Rozsudek ve věci Nils Svensson tedy dále ukotvil klíčovou doktrínu nové veřejnosti a stanovil, že pokud autor zveřejní své dílo na webové stránce bez omezení tak, že k němu může mít kdokoli kdykoliv přístup (on demand užití), tak další sdílení (odkazování) třetí osobou už nemůže zasáhnout do jeho majetkových autorských práv.

3.6.1.2 C-160/15 GS Media BV

Jedním z rozhodnutí SDEU navazujících na předcházející judikát je rozsudek věci GS Media BV proti Sanoma Media Netherlands BV, Playboy Enterprises International Inc. a Brittě Geertuidě Dekkerové.²¹²

GS Media BV je vydavatelem internetového periodika GeenStijl.nl, společnost Sanoma Media Netherlands BV pak vydavatelem nizozemské mutace časopisu Playboy. Fotografie zachycující paní Dekkerovou, hvězdu reality show, byly obsaženy v připravovaném čísle časopisu a ještě před jeho vydáním neoprávněně uploadovány na filesharingový server Filefactory.com, přičemž žalobkyni byl anonymně zaslán odkaz k downloadu předmětných fotografií.²¹³ Ta tento odkaz spolu s částí jedné fotografie posléze zveřejnila v článku na svých webových stránkách a ani po opakovaných výzvách neodstranila,²¹⁴

211 Ibidem, bod 31.

212 Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 8. září 2016. GS Media BV proti Sanoma Media Netherlands BV, Playboy Enterprises International Inc., Brittě Geertruidě Dekkerové. Věc C-160/15. [online]. In: *Info-Curia* [právní informační systém]. [cit. 2023-3-18]. Dostupné z: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=183124&doclang=CS>

213 Bod 8 rozsudku SDEU ve věci C-160/15 GS Media BV.

214 GS Media BV dokonce po prvním článku jiné odkazy na totožné soubory připojovala i do dvou následných článků, poté, co server Filefactory na žádost fotografie odstranil. Další odkaz směřoval na především v minulosti velmi populární server pro uploading obrázků ImageShack.us, který opět vyhověl žádosti o smazání, a následně ve třetím článku

proto byla žalována z důvodu porušení autorských práv fotografa jakožto autora fotografií.²¹⁵

Nejvyšší soud Nizozemska rozhodující o kasačním prostředku přerušil řízení a položil SDEU předběžné otázky směřující na výklad čl. 3 odst. 1 InfoSoc. Soud zajímala především odpověď na otázku, zda jde v případě poskytnutí odkazu na dílo veřejně zpřístupněné bez souhlasu nositele autorských práv o sdělování veřejnosti, resp. nové veřejnosti, a na další modifikující aspekty (např. zda má význam předchozí zpřístupnění se svolením, vědomost o nedostatku souhlasu ze strany odkazujícího či relevance usnadnění nalezení protiprávně zveřejněného obsahu).²¹⁶

SDEU opětovně vycházel ve svých úvahách z nám již známého ustáleného judikaturního výkladu pojmu sdělování veřejnosti a z doktríny nové veřejnosti vyžadující užití jiné technologie nebo sdělování veřejnosti, která nebyla zohledněna v souhlasu nositele autorských práv.²¹⁷

Na rozdíl od předchozích rozhodnutí se zde tedy Soudní dvůr věnoval tomu, zda má právní význam protiprávní uploading díla, na které je odkazováno. Dle SDEU je nezbytné zohlednit fakt, že hyperlinky uveřejněné v člancích podstatně zjednodušily dohledání díla, a poměřovat autorskoprávní ochranu a právní jistotu se svobodou projevu a informací dle čl. 11 LZPEU, která je u odkazů obzvlášť významná.²¹⁸ Dle rozsudků ve věcech Svensson a BestWater (viz dále) by za okolností případu GS Media o sdělování veřejnosti šlo, neboť k původnímu užití (uploading) nositel autorského práva neudělil souhlas.²¹⁹ Pokud bychom ale trvali na takovém závěru, mohlo by jít o silné omezení svobod dle čl. 11 LZPEU zakládající nerovnováhu. Pro jednotlivé odkazující osoby by v praxi bylo značně obtížné zjišťovat, zda ke zpřístupnění došlo se svolením.²²⁰

přidávali odlišné odkazy sami uživatelé v rámci komentářové sekce článku.

215 Bod 17 rozsudku SDEU ve věci C-160/15 GS Media BV.

216 Ibidem, bod 24.

217 Ibidem, body 31 až 37.

218 Ibidem, bod 45.

219 Ibidem, bod 44.

220 Ibidem, bod 46.

Z těchto důvodů se SDEU rozhodl modifikovat dosavadní judikaturní praxi a zavést nová kritéria odpovědnosti osob poskytujících hyperlinky na neoprávněně zpřístupněná díla.

Jedním z nich je okolnost, zda osoba věděla nebo rozumně mohla vědět o tom, že dílo bylo uploadováno protiprávně, případně zda odkazem dochází k obcházení technických opatření zamezujících neomezenému přístupu veřejnosti; pokud tomu tak je, půjde o (neoprávněné) užití díla sdělováním veřejnosti. Nezáleží přitom již na tom, že není naplněno kritérium nové veřejnosti.²²¹

Druhým nově zavedeným kritériem je úmysl dosáhnout umístěním hyperlinku zisku. Při splnění podmínky se od odkazujícího subjektu vyžaduje ověření potenciální protiprávnosti zpřístupnění díla, na něž je odkazováno. Vědomost o případné protiprávnosti se v tomto případě presumuje, jde o užití díla sdělováním veřejnosti a odpovědnost je založena na exkulpačním principu.²²²

SDEU se tak odklonil od judikátu ve věci Svensson a za použití nových upřesňujících podmínek věc uzavřel tak, že portál GeenStijl je bezesporu provozován za účelem dosažení zisku a zároveň nelze mít pochybnosti o vědomosti GS Media BV o protiprávnosti uploadingu předmětných děl. Jde tak o neoprávněné užití sdělováním díla veřejnosti bez ohledu na to, zda je přítomna nová veřejnost.²²³

Pro přehlednost tak shrňme, že pokud je na dílo odkazováno bez úmyslu vytvoření zisku a odkazující nevěděl a nemohl vědět o nesouhlasu nositele autorských práv se zpřístupněním díla, nejde o sdělování díla veřejnosti; hyperlinking na protiprávně uploadovaný obsah není automaticky sdělováním veřejnosti. Analyzované rozhodnutí poskytuje nositelům autorských práv vedle upozornění poskytovatele obsahu (např. flesharingového serveru) další

221 Ibidem, body 47, 49 a 50.

222 Ibidem, bod 51.

223 Ibidem, bod 54.

prostředek obrany (vůči osobám šířícím hyperlinky, upozorněním na porušování práv se automaticky vyloučí nevědomost o protiprávnosti odkazování).²²⁴

Nad rámec rozhodnutí SDEU, které operuje i s vědomostí o obcházení opatření proti přístupu veřejnosti (ve smyslu judikatury placená služba přístupná např. za tzv. paywallem), není při zohlednění tohoto nového kritéria bez zajímavosti úvaha o tom, že takovým omezujícím opatřením by mohla ve specifických případech být i nutnost zhlédnout před konzumací služby reklamy. Šlo by o případ, kdy daná služba je nabízená v rovnocenných verzích: veřejně přístupná verze zdarma s reklamami a verze placená bez reklam. Jinými slovy deep linkingem přímo na určitý obsah, např. stránku s videem či přímo na samotný videosoubor, by mohlo dojít k obejití opatření vyžadujícího zhlédnutí reklam generujících provozovateli služby zisk (šlo by o obcházení nutnosti „platit“ časem a zhlédnutím videa v protikladu k přímé platbě penězi za přístup k uzamčenému obsahu). Patrně i tehdy by se jednalo o neoprávněné užití díla sdělováním veřejnosti, přestože judikatura SDEU se zabývala jen případy, kdy existuje jen jedna verze, a to obecně veřejnosti nepřístupná.²²⁵

3.6.1.3 C-527/15 Filmspeler

Rozhodnutí SDEU ve věci C-527/15 Stichting Brein proti Jacku Frederiku Wullemsovi (Filmspeler)²²⁶ bude věnována menší pozornost, neboť se hyperlinkingu týká jen částečně. Přináší ale odpověď na zajímavou otázku, zda může docházet k protiprávnímu užití díla odkazováním i prostřednictvím prodávaného hardwaru.

Stichting Brein je nadací zastupující zájmy nositelů autorských práv. Jack Frederik Wullems prodával hardwarové zařízení, multimediální přehrávač, pod

224 ŽOLNERČÍKOVÁ, V. *Op. cit.*, s. 142.

225 SVOBODA, Jan. Deep link ve světle autorského práva. *Iurium Scriptum*. [online]. 2018, 1(3), s. 27-35 [cit. 2023-04-02]. ISSN 2570-5709. Dostupné z: <https://www.iurium.cz/media/File/2301/File351.pdf>

226 Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 26. dubna 2017. Stichting Brein proti Jacku Frederiku Wullemsovi. Věc C-527/15. [online]. In: *Info-Curia* [právní informační systém]. [cit. 2023-3-18]. Dostupné z: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=190142&doclang=CS>

názvem Filmspeler, který byl určený k zajištění uživatelsky jednoduchého přístupu k přenosu obrazových či zvukových dat.

V předmětném zařízení byl nainstalován FOSS, pomocí něž v kombinaci s dodatečnými add-ony (doplňky) třetích stran docházelo k odkazování na (nejen) protiprávně uploadovaná autorská díla a jejich následnému přehrávání prostřednictvím streamingu (blíže vizte podkapitolu 3.7 Streaming). Pan Wullems byl vyzván žalobkyní k zastavení prodeje Filmspeleru.

Vnitrostátní soud položil SDEU předběžné otázky, které měly vyjasnit, zda jde i v tomto případě o sdělování díla veřejnosti a zda lze aplikovat výjimku pro dočasné rozmnoženiny, které při přehrávání děl v zařízení vznikají.

SDEU vycházel z judikatury k hyperlinkingu (pojem sdělování veřejnosti, nová veřejnost aj.) a streamingu a uvedl, že zařízení poskytuje přímé spojení, bez něhož by nalezení chráněných děl bylo obtížnější, i z toho důvodu, že URL webových stránek, na které aktualizované add-ony odkazují a zařízení z nich filmy a jiná díla získává, se často mění. Tento fakt nelze dle SDEU opomenout a nahlížet na jednání žalovaného jako na pouhý prodej zařízení.²²⁷

Filmspeler si zakoupil značný počet zákazníků a v návaznosti na rozsudek ve věci GS Media BV Soudní dvůr konstatuje, že pan Wullems věděl nebo mohl vědět o hyperlincích zpřístupňujících protiprávně zveřejněná díla.²²⁸ Zároveň bylo naplněno kritérium ziskovosti,²²⁹ není tedy pochyb o tom, že jde o užití díla sdělováním veřejnosti.²³⁰

SDEU tedy judikuje, že i hardwarový přehrávač poskytující prostým odkazováním přímý přístup k chráněným dílům bez souhlasu nositelů autorského práva je sdělováním ve smyslu čl. 3 odst. 1 InfoSoc.²³¹

227 Ibidem, bod 41.

228 Ibidem, bod 49.

229 Ibidem, bod 51.

230 Ibidem, bod 49.

231 Ibidem, body 42 a 73.

Aplikovatelnost výjimky pro dočasné rozmnoženiny pak SDEU vyloučil s poukazem na podmínky uvedené v judikátu PRCA (bod 3.3.1). Jednou z nich je skutečnost, že výhradním účelem technologického procesu Filmspeleru by muselo být umožnění oprávněného užití díla.²³² Nositelé autorských práv k tomuto ale jednoznačně svolení neudělili.²³³ Byla navíc prokázána vědomost a znalost celého procesu a užití bylo v rozporu s běžným způsobem užití takových děl dle tříkrokového testu (prodej Filmspeleru zpravidla vede ke snížení obchodování s díly),²³⁴ které je nezbytné pro aplikaci výjimek a omezení. Nahlížet na přehrávání z hlediska výjimky pro dočasné rozmnoženiny tedy dle SDEU není možné.²³⁵

3.6.2 Embedding

Avizovaným specifickým typem hyperlinkingu je tzv. embedding. Nejde o nic jiného, než o užití cizího prvku hostovaného ve skutečnosti na jiné webové stránce vnořením do stránky jiné. O subkategorii hyperlinku se jedná proto, že se na tento cizí obsah pouze odkazuje, nedochází k jeho kopírování či jinému procesu, cílový prvek z odkazu se automaticky načte a zobrazí,²³⁶ jako by došlo k přesměrování jako u prostého odkazování. Na první pohled a pro běžného uživatele²³⁷ tak vůbec nemusí být patrné, že se jedná o odkaz, resp. obsah z jiné webové stránky vložený embedded linkem.²³⁸ Otázkou, zda tato jistá ošidnost má právní relevanci a dalšími specifiky embeddingu se zabývala judikatura.

Patrně nejběžněji se dnes v praxi embedding využívá při vkládání a zobrazování reklamy, videí z jedné webové stránky na jinou,²³⁹ případně

232 Ibidem, bod 64.

233 Ibidem, bod 66.

234 Ibidem, bod 70.

235 Ibidem, body 71 a 73.

236 Zpravidla díky párovému HTML tagu <embed>, případně v rámci framingu <iframe>.

237 Při troše pozornosti je to samozřejmě velmi jednoduché — zpravidla je cizí prvek označen logem nebo jiným grafickým prvkem, případně lze okamžitě embeddování rozpoznat nahlédnutím do zdrojového kódu stránky nebo i jen informace přístupnými zpravidla po kliknutí pravým tlačítkem myši na embeddovaný prvek.

238 JANSA, L. et al. *Op. cit.*, s. 345.

239 Videohostingové platformy jako mainstreamová YouTube či Odysee, FOSS decentralizovaná služba založená na blockchainové platformě LBRY, nabízejí již léta velmi jednoduché embed vložení na jakoukoliv webovou stránku.

jiných nestandardních²⁴⁰ objektů (jako např. externí komentářová sekce systému Disqus, tlačítka a příspěvky ze sociálních médií, zpravodajských serverů a mnohé další). Právě embedding videí byl častým předmětem zájmu českých soudů.

Na embedding tak lze nahlížet jako na reálné a bezprostřední zpřístupnění cizího obsahu, k němuž není třeba akce uživatele nad rámec browsingu a zobrazení dané stránky. Tím se odlišuje od deep linkingu a simple linkingu, u nějž je k dosažení cíle nutné aktivní komisivní jednání, neboť takové odkazy plní roli jen jakýchsi rozcestníků.

3.6.2.1 C-348/13 BestWater International

Embedding stanul pod drobnohledem SDEU v usnesení ve věci BestWater International.²⁴¹ Společnost BestWater International vyrábějící a prodávající vodní filtry je nositelem autorských práv ke krátkému propagačnímu videu o přínosech filtrace pitné vody. Toto video bylo bez jejího souhlasu uploadováno na server YouTube. Oba žalovaní, obchodní zástupci konkurenční společnosti, poté toto video vložili na své vlastní (odlišné) webové stránky prostřednictvím embeddingu. SDEU na některých místech usnesení hovoří ne zcela přesně o framingu, jedná se dle názoru autora spíše ale o embedding.²⁴² Rozdíl bude vysvětlen v bodě 3.6.3 Framing, pro účely tohoto rozhodnutí nicméně není vůbec podstatný. Závěry navíc lze aplikovat i na užití díla framingem.²⁴³

240 Jde o tradiční technologické označení, byť v dnešní době předimenzovaných dynamických webových stránek a velkého rozmachu embeddingu jde prakticky již o standardní objekty.

241 Usnesení Soudního dvora Evropské unie ze dne 21. října 2014. BestWater International GmbH proti Michaelu Mebesovi, Stefanu Potschovi. Věc C-348/13. [online]. In: *Info-Curia* [právní informační systém]. [cit. 2023-3-18]. Dostupné z: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=159023&doclang=CS> Rozhodnutí nebylo zveřejněno. Oficiální verze usnesení je k dispozici pouze ve francouzském a německém jazyce.

242 HUSOVEC, Martin. What Does BestWater Decision Mean For Future of Embedding? In: *Tech Notes - digital innovation & civil liberties (+DSA)*. [online]. [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://husovec.eu/2014/11/what-does-BestWater-decision-mean-for-future-of-embedding>. Dále srov. BARTOŇ, M. *Op. cit.*, s. 168.

243 MYŠKA, Matěj. Odkaz je/není zločin. Nehodící se škrtněte. In: *Magazín M: Zprávy z MUNI*. [online]. [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: <https://www.em.muni.cz/komentare/7363-odkaz-je-neni-zlocin-nehodici-se-skrtnete>

Žalobkyně tvrdila, že žalovaní tím užili její dílo sdělováním veřejnosti bez potřebného svolení. Německý Spolkový soudní dvůr přerušil řízení a položil SDEU předběžnou otázku, která mířila především na to, jakou právní relevanci má použití odlišné specifické technologie (tj. embedding) lišící se od původního sdělování a zda tedy je embedding užitím díla.

Hned na úvod krátké argumentace SDEU předeslal, že se jedná o věc *acte clair*, kdy odpověď na předběžnou otázku lze jednoznačně vyvodit z judikatury a rozhodnout usnesením dle článku 99 Jednacího řádu Soudního dvora. Rozhodnutím, na které soud odkazuje, je věc *Svensson*, a je tedy opakováno pojetí pojmů sdělování veřejnosti a nová veřejnost. Dílo je se souhlasem nositelů práv veřejně přístupné všem uživatelům internetu na jiné webové stránce a další odkazování, i embedding, tak nemůže být užitím způsobem sdělování díla veřejnosti.²⁴⁴ SDEU se ovšem výslovně nevěnoval argumentu žalované, že video bylo na platformu YouTube bez svolení.²⁴⁵ Uživatelská neznalost a zmatenost, pramenící z podstaty embedding, o tom, z jakého serveru je skutečně video přehráváno, nehraje dle Soudního dvora roli.²⁴⁶

SDEU tedy v usnesení nastolil praxi, že z jeho pohledu není z právního hlediska třeba rozlišovat mezi jednotlivými druhy hyperlinkingu a pracovat s jejich technickými odlišnostmi. Potvrdil tak praxi zavedenou případem *Svensson*. Otázka nelegálního zpřístupnění díla, na něž je odkazována, byla řešena až v rozhodnutí *GS Media*.

3.6.2.2 8 Tdo 137/2013 Liberecký pirát

České soudy včetně Nejvyššího soudu a Ústavního soudu se k embeddingu vyjadřovaly opakovaně, a to prizmatem trestního práva, přičemž až ta pozdější rozhodnutí reflektují judikатурní závěry SDEU.

244 Body 15 a 16 rozsudku SDEU ve věci C-348/13 *BestWater International*.

245 *Ibidem*, bod 4.

246 *Ibidem*, odst. 17.

Prvním takovým vybraným rozhodnutím je mediálně známá věc tzv. libereckého piráta.²⁴⁷ Mladistvý, jemuž bylo v době spáchání činu šestnáct let a který je v judikátu pseudonymizován jako „tulipán“,²⁴⁸ po dobu deseti měsíců provozoval webovou stránku umožňující uživatelům zhlédnout nejméně 2 470 audiovizuálních děl bez svolení nositelů autorských práv, využitím metody embeddingu, a navíc z provozu serveru generoval zisk z reklamy. Na neoprávněnost svého jednání byl upozorněn Českou protipirátskou unií. „Tulipán“ pak původní stránku zrušil a založil obdobnou. Prvostupňovým soudem byl uznán vinným ze spáchání provinění porušování autorského práva, práv souvisejících s právem autorským a právem k databázi dle ustanovení § 270 trestního zákoníku. V dovolání se mladistvý bránil poukazem na to, že dle jeho názoru embedding nepředstavoval užití díla sdělováním veřejnosti, neboť nerozmnožoval dílo jako takové a toliko na něj odkazoval, přičemž hyperlinking dle jeho argumentace nelze považovat za užití díla a bylo by pak možno analogicky dojít k absurdním závěrům, kdy by i sdělení o čase a místě promítání filmu v kině bylo též užitím díla sdělením veřejnosti.

Nejvyšší soud, který rozhodoval téměř rok před vydáním prvního z relevantních rozhodnutí SDEU ve věci Svensson, argumentace obžalovaného odmítl a přisvědčil závěrům soudů nižších instancí. Argumentoval doktrinárními názory,²⁴⁹ že embeddingem se umožňuje blíže neurčenému okruhu osob zhlédnutí konkrétního autorského díla bez nutnosti navštívit stránku, kde je uploadnuto, čímž má, na rozdíl od simple linkingu (který má dle soudu za následek pouze sdělení informace, kde se dílo nachází), dojít k zpřístupnění díla veřejnosti on demand dle ustanovení § 18 odst. 2 AutZ. Je přitom bez právního významu, kdo původně dílo zveřejnil. Byl tak naplněn znak skutkové podstaty trestného činu požadující neoprávněný zásah do zákonem chráněných práv k autorskému právu, stejně jako nikoliv nepatrný charakter zásahu (opakovanost, rozsah a trvání zásahu; ze stejného důvodu

247 Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. února 2013, sp. zn. 8 Tdo 137/2013 [online]. *Nejvyšší soud* [cit. 2023-3-19]. Dostupné z: https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/763AE1D4853A3985C1257B5C004F46EE

248 Ve smyslu zákona č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů.

249 TELEČEK, Ivo a Pavel TŮMA. *Autorský zákon. Komentář*. Praha: Verlag C. H. Beck, 2007, s. 228. ISBN 978-80-7179-608-4.

nebyla aplikována ani zásada subsidiarity trestní represe). Nízký věk mladistvého přitom dle soudu nesnižoval škodlivost činu.

Mladistvý argumentoval i tím, že si dovolenost svého jednání předem ověřoval, přičemž ani odborná literatura nenabízela jednoznačnou odpověď a odpovídat tak může jen za nevědomou nedbalost; upozornění od České protipirátské unie pak interpretačně nepovažoval za objektivní. Dovolací soud tyto námitky opět odmítl a uvedl, že není třeba prokazovat hlubší autorskoprávní znalosti, nýbrž postačí to, že pachatel ví, že jeho jednání se týká chráněných děl.

Usnesení bylo v době vydání kritizováno pro neochotu zabývat se hlouběji autorskoprávními aspekty, např. srovnáním se simple linkingem a souvisejícím doktrinárním výkladem, že zpřístupněním jiného materiálu nedochází ke zpřístupnění díla veřejnosti.²⁵⁰ Právní závěry rozhodnutí byly překonány následnou judikaturou SDEU.

Věc pak z hlediska dodržení zásad spravedlivého procesu posuzoval Ústavní soud v usnesení,²⁵¹ ústavní stížnost byla odmítnuta pro zjevnou neopodstatněnost.

3.6.2.3 5 Tdo 271/2013 Kinotip

Velmi obdobným rozhodnutím a případem bylo usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 5 Tdo 271/2013.²⁵²

Obžalovaný necelých osm měsíců mezi lety 2010 a 2011 provozoval webovou stránku kinotip.cz s embeddovanými videi, umísťoval chráněná autorská díla

250 MYŠKA, Matěj. Odkaz není zločin? Embedding, užití díla a trestný čin porušování autorského práva. *Revue pro právo a technologie*. [online]. 2014, 4(7), s. 42-44 [cit. 2023-04-01]. ISSN 1805-2797. Dostupné z: <https://journals.muni.cz/revue/article/view/4368/pdf>

251 Usnesení Ústavního soudu ze dne 10. září 2013, sp. zn. III.ÚS 1768/13. [online]. Ústavní soud [cit. 2023-3-26]. Dostupné z: <https://nalus.usoud.cz/Search/GetText.aspx?sz=3-1768-13>

252 Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. května 2013, sp. zn. 5 Tdo 271/2013 [online]. *Nejvyšší soud* [cit. 2023-3-19]. Dostupné z: https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/E60F6D68B7D0D840C1257BBA00548D0F

na servery zkouknito.cz a uloz.to a dále na serveru serialovysvet.cz prodával trika a reklamní předměty vztahující se k protiprávně zpřístupňovaným dílům.

Nejvyšší soud díky skutkové podobnosti v zásadě dospěl ke stejnému právnímu posouzení s totožnou argumentací jako v předchozím rozhodnutí, a pokračoval tak v rozlišování mezi embeddingem a simple linkingem. Akcentoval vybočení jednání obžalovaného z „běžných soukromoprávních vztahů“ (nejméně 1 207 503 případů neoprávněného zpřístupnění děl ve smyslu ustanovení § 18 odst. 2 AutZ).

K provozování e-shopu soud dodal, že vlastní podnikatelskou činností zahrnující prodej doprovodných materiálů, jež slovně nebo graficky znázorňují specifika děl jiných autorů, bylo neoprávněně zasaženo do autorských a souvisejících práv. Nelze v tomto případě hovořit o pouhých námětech děl, která nejsou chráněna, neboť došlo k využití názvů děl a postav, která chráněná jsou, jak bylo ostatně vyloženo v podkapitole 1.1 Definice autorského díla.

Dovolání soud tedy usnesením odmítl, závěry judikátu překonal SDEU zejména v rozhodnutí BestWater. Rozhodovací praxi českých soudů ovšem nelze upřít konstantnost a jednoznačnost, na rozdíl od, až do judikátu ve věci GS Media, rozhodování SDEU. Ta se opakovaně vyhýbala zodpovězení některých předběžných otázek, zejména těch, kde bylo třeba zohlednit původně nelegální zpřístupnění díla.²⁵³

3.6.2.4 5 Tdo 1136/2014 a I. ÚS 578/15 Serialycesky.cz

Další rozhodnutí českých soudů představuje usnesení sp. zn. 5 Tdo 1136/2014.²⁵⁴ Pokud se skutkového stavu dotýká, lze konstatovat, že jde o případ „řešící v podstatě identickou problematiku“²⁵⁵ jako předchozí kauzy, tj. embedding na neoprávněně zpřístupněná díla (přes 2 800 epizod seriálů

²⁵³ BARTOŇ, M. *Op. cit.*, s. 176.

²⁵⁴ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. listopadu 2014, sp. zn. 5 Tdo 1136/2014 [online]. Nejvyšší soud [cit. 2023-3-20]. Dostupné z: https://www.n soud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/569F903F3669CA60C1257DC8003B8AD4

²⁵⁵ Odst. 19 usnesení Nejvyššího soudu 5 Tdo 1136/2014.

uploadovaných na serverech megaupload.com a megavideo.com) s příjmy z reklamy. Obžalovaný již při své argumentaci využil poměrně čerstvě judikovaných závěrů SDEU, poprvé se tak české soudy konfrontují s příslušnou judikaturou SDEU (prozatím toliko s věcí Svensson).

Právní posouzení v rozhodnutích nižších soudů bylo taktéž analogické a dovolací soud jim opět přisvědčil, i argumenty obžalovaného byly krom upozornění na unijní změny v rozhodování obdobné. Obžalovaný na ně poukázal, avšak účelově z něj vyseletoval jen některé pasáže. Nejvyšší soud správně poukazuje na to, že věc Svensson se vztahovala na problematiku simple linkingu na volně a zcela legálně přístupné články, zatímco v tomto řízení šlo o taková díla nešla a dle soudu s tím musel být obžalovaný srozuměn.

Nejvyšší soud se tak přidržel svého konstantního rozhodování a před příchodem stěžejního judikátu GS Media BV usoudil, že závěry SDEU ve věci Svensson se na embedding tohoto typu neaplikují.

Obžalovaný následně podal ústavní stížnost k Ústavnímu soudu.²⁵⁶ Díky tomu bylo třeba vzít v úvahu vedle judikátů ve věcech Svensson a BestWater tehdy již také publikované rozhodnutí ve věci GS Media BV. Právě údajná absence zvážení těchto novinek byla předmětem jedné ze čtyř námitek stěžovatele, zbylé byly převážně procesního charakteru.

Ústavní soud neshledal, že by případné nedostatky napadených rozhodnutí dosahovaly intenzity, aby se soud věcí zabýval meritorně.²⁵⁷ Přesto usnesení podává ucelený přehled o problematice a judikatuře SDEU i českých soudů, kterou potvrzuje. Obzvlášť kvalitní a přitom stručnou analýzu, která se shoduje s tabulkou v příloze č. 1 této práce, soud předkládá v bodě 17 rozhodnutí, kde identifikuje čtyři základní modalities vznikající při hyperlinkingu:

²⁵⁶ Usnesení Ústavního soudu ze dne 25. října 2017, sp. zn. I. ÚS 578/15 [online]. *Ústavní soud* [cit. 2023-3-20]. Dostupné z: https://nalus.usoud.cz:443/Search/GetText.aspx?sz=1-578-15_1

²⁵⁷ Odst. 14 usnesení Ústavního soudu I. ÚS 578/15.

„V prvním případě jde o odkazování na díla oprávněně zveřejněná na odkazované stránce, kdy nejde o sdělování díla ve smyslu směrnice. V druhém případě jde o odkazování na chráněná díla neoprávněně zveřejněná na příslušné internetové stránce, která jsou však pro stejnou veřejnost oprávněně zveřejněná na jiné internetové stránce; ani v tomto případě nejde o sdělování díla. Ve třetím případě jde o odkazování na chráněná díla neoprávněně zveřejněná, která ani nejsou oprávněně zveřejněna jinde, odkazování je však prováděno nikoli za účelem dosažení zisku osobou, která nevěděla nebo nemohla rozumně vědět o protiprávní povaze zveřejnění těchto děl. Ani v tomto případě nejde o sdělování veřejnosti. Pokud je však na internet odkaz na chráněné dílo, které nebylo oprávněně na internetu sděleno veřejnosti, vložen osobou, která ví nebo mohla rozumně vědět o protiprávní povaze zveřejnění těchto děl a nemá k tomu souhlas vykonavatele majetkových práv autorských, jde o neoprávněné sdělování veřejnosti ve smyslu směrnice. Byl-li pak takový odkaz zveřejněn za účelem dosažení zisku, vědomost o protiprávní povaze zveřejnění díla je presumována.“²⁵⁸

Ústavní soud tedy promítl do svých úvah rozhodnutí GS Media BV a uzavřel, že z proběhlého trestního řízení lze jednoznačně dovodit, že stěžovatel užíval díla neoprávněně uploadovaná za účelem zisku.²⁵⁹ V takovém případě tedy, jak již bylo poznamenáno výše, se vědomost o neoprávněném zpřístupnění presumuje, a jedná se tak o neoprávněné užití sdělováním veřejnosti.²⁶⁰

Usnesení tak lze považovat za shrnující a potvrzující, na druhou stranu mu lze vytknout určitou nekritičnost, praxe SDEU je totiž toliko suše aplikována na konkrétní případ, bez zaujetí vlastního stanoviska nebo názoru.²⁶¹

258 Ibidem, odst. 17.

259 Ibidem, odst. 19.

260 Ibidem, odst. 16 a 19.

261 PULLMANNOVÁ, Helena. Ústavní soud potvrzuje judikaturu Nejvyššího soudu v oblasti sdělování děl veřejnosti odkazem, s. 58. *Revue pro právo a technologie*. [online]. 2018, 9(17), s. 51-58 [cit. 2023-04-01]. ISSN 1805-2797. Dostupné z: <https://doi.org/10.5817/RPT2018-1-3>

3.6.2.5 33 T 54/2016 Sledujuserialy.cz

Dalším skutkově obdobným rozhodnutím je usnesení Obvodního soudu pro Prahu 4.²⁶² Případ byl opět medializován až politizován, obžalovanou byla tentokrát právnická osoba, politický subjekt Česká pirátská strana, která několik let provozovala a spravovala webové stránky sledujuserialy.cz, na které úmyslně a bez souhlasu nositelů autorských práv v rámci své kampaně „odkaz není zločin“ embeddovala hyperlinky k neoprávněným rozmnoženinám děl.

Soud v rozhodnutí shrnul a zopakoval dosavadní judikaturní praxi českých soudů i SDEU, včetně rozsudku ve věci GS Media BV. V rámci předběžného projednání obžaloby soud naznal, že došlo k naplnění podmínek obligatorního zastavení trestního stíhání (absence subjektivní stránky ve formě úmyslu) a trestní stíhání tak usnesením zastavil.²⁶³

Soud vycházel z toho, že k embeddingu prokazatelně nedocházelo za účelem zisku. Tím se případ odlišovat od předchozí českých rozhodnutí. Ze závěrů SDEU ve věci GS Media BV nesprávně dovodil vyvratitelnou domněnku nevědomosti která by se v tomto případě, tedy při neziskovém embeddingu, měla údajně aplikovat. Zmíněný judikát ovšem zakládá pouze presumpci vědomosti pro opačný případ, tedy u embeddingu za účelem dosažení zisku.²⁶⁴ Lze se domnívat, že jedna domněnka a contrario nezakládá domněnku opačnou. Soud se na základě tohoto patrně mylného výkladu v řízení soustředil na vyvrácení domněnky nevědomosti, což zvětšuje důkazní břemeno na straně obžaloby a jistě mělo vliv na výrok rozhodnutí.

262 Usnesení Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 16. ledna 2017, sp. zn. 33 T 54/2016 [online]. *Obvodní soud pro Prahu 4* [cit. 2023-3-21]. Dostupné z: https://wiki.pirati.cz/_media/tiskove-zpravy/pirati_%20436871814_0_usnesenizastaveni.pdf
263 Ibidem, odst. 35.

264 PULLMANNOVÁ, Helena. 33 T 54/2016 - Sdělování díla veřejnosti po rozhodnutí SDEU ve věci GS Media BV. In: *ICT judikatura*. [online]. [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: https://ictjudikatura.law.muni.cz/wiki/33_T_54/2016_-_Sd%C4%9Blov%C3%A1n%C3%AD_%C3%ADla_ve%C5%99ejnosti_po_rozhodnut%C3%AD_SDEU_ve_v%C4%9Bci_GS_Media_BV

LOKHORST, Geert. GS Media in the National Courts: Fresh Issues on the meaning of ‘for profit’. In: *Kluwer Copyright Blog*. [online]. [cit. 2023-03-26]. Dostupné z: <https://copyrightblog.kluweriplaw.com/2017/01/17/gs-media-national-courts-fresh-issues-meaning-profit>

V případě embeddingu uskutečněného bez úmyslu dosáhnout zisku tedy obžalobě postačí prokázat, že obžalovaná mohla rozumně předpokládat neoprávněnost uploadingu díla, jež embeddovala.²⁶⁵ K tomuto prokázání může dojít např. formou upozornění ze strany nositele autorských práv. Nadto soud uvedl, že poškozená, Česká protipirátská unie, sice obžalovanou upozornila, ovšem neprokázala oprávnění jednat jménem držitelů autorských práv, a tak toliko „jednala z pozice subjektu, který se ničím neodlišuje od subjektů jiných.“²⁶⁶

Lze mít tedy za to, že se soud nedostatečně věnoval právě tomu, zda obžalovaná mohla rozumně vědět, že jsou odkazovaná díla zveřejněna nelegálně. Usnesením o zastavení řízení vznikla překážka rei iudicatae.

3.6.2.6 5 Tdo 178/2020 Topserialy.to

Posledním vybraným rozhodnutím týkajícím se embeddingu je usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 5 Tdo 178/2020 o serveru Topserialy.to.²⁶⁷

Skutkově se jednalo opět o obdobný případ; obžalovaný na svých webových stránkách totožným způsobem jako v předcházejících případech embeddoval celkem 1 461 filmů, včetně tzv. předpremiérových titulů, což zvyšovalo atraktivitu stránek.²⁶⁸ Rovněž zde dochází k reflexi klíčového judikátu GS Media BV; obžalovanému z provozování webu plynul reklamní příjem, vědomost o embeddingu na protiprávně zpřístupněná díla se tak presumovala (očekávají se nezbytná opatření k ujistění o legálním zpřístupnění díla), vizte výše, a jedná se tak o neoprávněné užití díla sdělováním veřejnosti a zločin porušení autorského práva, práv souvisejících s právem autorským a práv

265 Bod 47 rozsudku SDEU ve věci C-160/15 GS Media BV.

266 Odst. 33 usnesení Obvodního soudu pro Prahu 4 33 T 54/2016 Sledujuserialy.cz.

267 Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. května 2020, sp. zn. 5 Tdo 178/2020 [online].
Nejvyšší soud [cit. 2023-3-21]. Dostupné z:
https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/0D5E51FA07B06D6CC12585D700187492

268 Ibidem, odst. 24.

k databázi podle § 270 odst. 1, 2 písm. b), odst. 3 písm. b) tr. zákoníku,²⁶⁹ neboť pachatelství bylo bez pochyb podloženo dokazováním.²⁷⁰

Zajímavostí rozhodnutí je, že na jedné straně dovolací soud opírá svůj názor o doktrinní výklad rozlišující mezi jednotlivými druhy hyperlinků, jenž byl překonán judikaturou SDEU a který Nejvyšší soud v dřívějších již rozebíraných rozhodnutích používal, aniž by k názorům nauky zaujal jakýkoliv postoj, aby vzápětí poukázal na tentokrát již aktuální a také již výše popisované rozhodnutí Ústavního soudu ve věci *Serialycesky.cz* shrnující recentní judikaturu SDEU a hned v následujícím odstavci²⁷¹ pak zdůraznil, že na hyperlinky je třeba nahlížet shodně.

K pochybnostem obžalovaného stran kvantity embeddovaných děl soud uvedl, že orgány činné v trestním řízení z důvodů technické a časové náročnosti až nemožnosti provádět kontrolu všech neoprávněně užívaných souborů ve všech případech.²⁷² Nejvyšší soud tak odmítl dovolání obžalovaného jako zjevně neopodstatněné a opět potvrdil unijní rozhodovací praxi.

3.6.3 Framing

Jako poslední subtyp hyperlinkingu je obecně vnímaný tzv. framing. Historicky framing rozdělval webovou stránku do více částí, kde byl nezávisle na sobě zobrazován obsah jiných webových stránek.²⁷³ S vydáním standardu HTML 5 v roce 2014 se klasický framing pomocí tagů `<frame>` stal fakticky obsoletním.²⁷⁴ Dnes lze framing považovat za rozšířený embedding s více možnostmi; v současné době vývojáři využívaný HTML tag `<iframe>` je totiž mnohem blíže embeddingu než framing v původním smyslu, nevyčleňuje již zobrazovanou webovou stránku do několika zcela samostatných polí, ale spíše daný framovaný obsah do stránky vizuálně vnořuje, podobně jako u embeddingu.

269 Ibidem, odst. 19.

270 Ibidem, odst. 31.

271 Ibidem, odst. 21.

272 Ibidem, odst. 32

273 ČERMÁK, J. *Op. cit.*, s. 83.

274 Důvodem bylo mj. to, že klasický framing nebyl prakticky a jednotně proveditelný na klasických širokoúhlých monitorech a zároveň na nových mobilních aj. displejích se zcela jiným poměrem stran.

Rozdíl mezi embeddingem a framingem ovšem stále tkví v tom, že pomocí framingu se zobrazuje uvnitř navštěvované webové stránky jiná stránka, resp. její část, zatímco embedding se využívá k zobrazení pouze určitého prvku jako je video či tlačítka.²⁷⁵ Zatímco klasický původní framing tak je překonaný, moderní způsob framingu naopak pomalu vytlačuje embedding a rozdíly mezi nimi tak více splývají.²⁷⁶ Z právního hlediska lze mít za to, že mezi framingem a embeddingem není třeba rozlišovat.

3.6.3.1 C-392/19 VG Bild-Kunst vs. Stiftung Preußischer Kulturbesitz

Řízení o předběžné otázce zahrnující problematiku framingu a souvisejících pojmů sdělování díla veřejnosti či deep linkingu SDEU vedl ve věci C-392/19 VG Bild-Kunst proti Stiftung Preußischer Kulturbesitz.²⁷⁷

Stiftung Preußischer Kulturbesitz je německá nadace, jejímž předmětem činnosti je ochrana kulturního dědictví, v rámci níž provozuje digitální knihovnu propojující německé kulturní a vědecké instituce. Na webových stránkách knihovny byly umístěny odkazy na digitalizovaná výtvarná díla uploadovaná na webových serverech jednotlivých institucí. Tyto odkazy měly formu obrazových náhledů²⁷⁸ a pouze tyto verze snímků byly na webu knihovny uploadnuty. Po kliknutí na ně došlo k přesměrování na deep link webu knihovny, kde se již za pomoci framingu zobrazovaly ve dvou zvětšených verzích z jejich domovských stránek a s odkazem na jejich zdroj.²⁷⁹

VG Bild-Kunst je kolektivním správcem autorských práv, který uzavření licenčních smluv o dílech z jeho katalogu vymíňoval uplatněním účinných

275 *HTML <iframe> Tag*. [online]. [cit. 2023-03-27]. Dostupné z: https://www.w3schools.com/tags/tag_iframe.ASP

276 *From object to iframe — other embedding technologies*. [online]. [cit. 2023-03-27]. Dostupné z: https://developer.mozilla.org/en-US/docs/Learn/HTML/Multimedia_and_embedding/Other_embedding_technologies

277 Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 9. března 2021. VG Bild-Kunst proti Stiftung Preußischer Kulturbesitz. Věc C-392/19. [online]. In: *Info-Curia* [právní informační systém]. [cit. 2023-3-22]. Dostupné z: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=238661&doclang=CS>

278 SDEU soubor těchto náhledů (thumbnailů, tedy podstatně rozměrově zmenšených kopií) označuje poeticky jako „digitální vitrínu“.

279 Bod 10 rozsudku SDEU ve věci C-392/19 VG Bild-Kunst vs. Stiftung Preußischer Kulturbesitz.

technologických prostředků proti framingu děl ze strany třetích osob.²⁸⁰ Nadace s takovou kontraktací s odkazem na nepřiměřenost nesouhlasila²⁸¹ a podala žalobu na určení, že VG Bild-Kunst je povinna licenci poskytnout i bez zavázání se k plnění této podmínky.²⁸²

Po několika nepravomocných rozhodnutích řízení pokračovalo u německého Spolkového soudního dvora, který je přerušil a položil SDEU jedinou předběžnou otázku:

„Představuje vložení díla, které je se svolením nositele práv dostupné na volně přístupných internetových stránkách, na internetové stránky třetí osoby, uskutečněné prostřednictvím takzvaného framingu, sdělování díla veřejnosti ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29/ES, pokud při tomto vložení dochází k obcházení prostředků ochrany proti framingu, které přijal nebo požadoval nositel práv?“²⁸³

Na úvod se Soudní dvůr vypořádal s otázkou, zda je pro účely sdělování veřejnosti relevantní změna velikosti zobrazovaných děl. Souhlasil se stanoviskem generálního advokáta, který uvedl, že velikost rozmnoženiny nehraje roli, za předpokladu, že jsou původní prvky děl vnímatelné; v tomto případě má soud za to, že ano.²⁸⁴

K aplikovatelnosti závěrů judikátů Svensson a BestWater Soudní dvůr poznamenal, že podmínka nové veřejnosti nebyla naplněna, neboť použitá technologie (internet) je totožná a původní díla, na které je framingem odkazováno, jsou volně přístupná.

Nově ovšem SDEU zdůraznil, že ve zmíněných rozhodnutích se vycházelo z faktu, že přístup k dílům není omezen žádným opatřením, nositelé

280 Ibidem, bod 11.

281 Nadace bezvysledně nabídla vyšší licenční poplatek zohledňující framing, ale nesouhlasila s povinností zavést technické opatření pro jeho zamezení.

282 Bod 12 rozsudku SDEU ve věci C-392/19 VG Bild-Kunst vs. Stiftung Preußischer Kulturbesitz.

283 Ibidem, bod 18.

284 Ibidem, bod 25.

autorských práv zde od počátku fakticky udělili svolení ke sdělování děl všem uživatelům internetu. V právě komentovaném případě ovšem nositel autorských práv od počátku implementaci omezujících opatření požadoval.²⁸⁵ Svým jednáním tak cílil jen na specifickou veřejnost z konkrétních webových stránek.

Pokud tedy nositel práv požadoval od počátku opatření omezující užívání jako zákaz framingu, dle SDEU nesvolil k užití díla třetími osobami způsobem sdělování veřejnosti. Naopak jeho úmyslem bylo omezit přístup veřejnosti ke svým dílům. Pakliže takové omezení nebo požadavek existovalo, považuje se framing za zpřístupnění nové veřejnosti a k tomuto užití je nutný souhlas nositele práv.²⁸⁶ Pokud by k takovému závěru SDEU nedošel, znamenalo by to fakticky zavedení vyčerpání práva na sdělování.²⁸⁷ To by pochopitelně bylo v rozporu s rovnováhou práv na internetu a ochranou nositelů autorských práv, např. s právem na přiměřenou odměnu za užití díla.

Praktickým důsledkem rozhodnutí je faktické zavedení povinnosti osoby odkazující na chráněné dílo třetí strany, aniž by dojednala licenci, ověřit, že nositel autorských práv nevyžaduje ochranu proti framingu nebo jiné omezující opatření.²⁸⁸

Na druhou stranu SDEU nezavedl odlišné posuzování jednotlivých subtypů hyperlinkingu, které navrhoval generální advokát, a neodchýlil se tak od své praxe. Stěžejním a pionýrským závěrem rozhodnutí je stanovení podmínek, za kterých je možné smluvně omezit hyperlinking. Rozhodnutí může dle některých autorů vzbuzovat nejistotu ohledně souladu s Bernskou konvencí.²⁸⁹

285 Ibidem, bod 37 a 39.

286 Ibidem, bod 48.

287 Ibidem, bod 52.

288 DRTINA, Martin. Videá na webu (ne)patří všem, soud otáčí judikaturu, s. 19. *Právní rádce*. 2021, **29**(4), s. 18-19. Praha: Economia a.s. ISSN 1210-4817.

289 ROSATI, Eleonora. CJEU rules that linking can be restricted by contract, though only by using effective technological measures. In: *The IPKat*. [online]. [cit. 2023-03-26]. Dostupné z: <https://ipkitten.blogspot.com/2021/03/cjeu-rules-that-linking-can-be.html>

Soudní dvůr se také vyjádřil, že při naplňování cíle vysoké úrovně právní jistoty se nesmí nositeli autorského práva umožnit, aby souhlas týkající se framingu omezil jinak než prostřednictvím účinných technologických prostředků (bylo by obtížné ověřit, zda nositel skutečně zamýšlel zabránit framingu děl).²⁹⁰

Judikát byl v jednom z aspektů v České republice potvrzen Nejvyšším soudem v rozhodnutí ze dne 18. března 2020, sp. zn. 5 Tdo 211/2020-544. Dle něj právo na sdělování veřejnosti není vyčerpáno umístěním díla na internet v případě prostých odkazů na chráněná díla.

3.6.3.2 Stručná reflexe postojů SDEU k hyperlinkingu

Trvání SDEU na nerozlišování jednotlivých subtypů hyperlinků, i přes protichůdné názory generálního advokáta, lze hodnotit jako nepříliš šťastné a rozumné. Aby vůbec bylo možné pojmově hovořit o užití díla, je třeba takového nakládání s dílem, které vyjadřuje jeho hlavní tvůrčí prvky, pomocí nichž je možné dílo odlišit od jiných. Pouhý prostý linking za užití díla spíše považovat nelze, neboť jde, analogicky k informování o lokaci hmotného předmětu v hmotném světě mimo internet (např. veřejně známá adresa nemovité věci), toliko o sdělení informace, kde se na internetu dané dílo nachází. Prostý linking nemůže být sdělováním díla veřejnosti ani z toho důvodu, že není předmětem licenčního oprávnění.²⁹¹

Tím, že SDEU ve své judikatuře nezohledňuje rozdíl mezi přímým užitím díla (embedding či framing) a poskytnutím informace o umístění díla (prostý linking), zcela opomíjí jejich naprosto odlišný charakter, který by dle názoru autora práce měl být promítnut do rozhodování. Embedding a framing totiž představují takové sdělování díla veřejnosti, kdy jej uživatel může přímo konzumovat, bez nutnosti podniknout další úkony (obsah je mu přímo nabídnut, bez dalšího), zatímco prostý linking pouze informuje o tom, na jaké URL se dílo má nacházet. Prostý linking by za splnění příslušných podmínek

²⁹⁰ Bod 46 rozsudku SDEU ve věci C-392/19 VG Bild-Kunst vs. Stiftung Preußischer Kulturbesitz.

²⁹¹ POLČÁK, R. et al. *Sdělování veřejnosti. § 18. Obecná ustanovení. K odst. 2. 22.* In: POLČÁK, R. et al. *Autorský zákon.*

měl mít za následek pouze vznik ohrožovacího deliktu ve smyslu ustanovení § 40 odst. 1 AutZ a rozhodně by se nemělo jednat o sdělování díla veřejnosti.

Lze navrhnout, že by SDEU měl do budoucna v zájmu spravedlnosti a reflektování praktických rozdílů mezi subtypy hyperlinkingu toto tvrdošíjně setrvávání na postojích daných starší judikaturou prolomit. Prostý linking by neměl vůbec být kvalifikován jako užití díla; je možné přisvědčit názoru části doktríny,²⁹² že následné posouzení, zda prostý linking, je porušením autorského objektivního práva, už by mělo být věcí vnitrostátního deliktvní úpravy.

V případě embeddingu a framingu by pak bylo záhodno setrvat u subsumování pod sdělování díla veřejnosti, protiprávnost posuzovat opět dle vnitrostátního práva a vzít v potaz logická vodítka SDEU o presumpci nedbalosti a roli zisku.

Právní režim hyperlinkingu je pro přehlednost shrnut v grafické podobě v příloze č. 1 na konci diplomové práce.

292 POLČÁK, R. et al. *Sdělování veřejnosti. § 18. Obecná ustanovení. K odst. 2. 40.* In: POLČÁK, R. et al. *Autorský zákon.*

3.7 Streaming

Dalším zvláštním způsobem užití díla na internetu, který v posledních dekádě nabyl na významu s rozmachem placených legálních streamovacích služeb, je streaming. Pojem označuje technologii kontinuálního přenosu (stálého proudění, z anglického stream) zvukového nebo zvukově-obrazového díla,²⁹³ které po internetu probíhá mezi zdrojem streamování (serverem) a koncovým zařízením, potažmo softwarovým přehrávačem. Streamování, zejména to placené, někdy může být technicky zabezpečeno prostředky DRM proti downloadingu, tj. rozmnožování,²⁹⁴ a také z licenčních důvodů teritoriálně omezováno prostřednictvím tzv. geo-blockingu.

Streaming je zastřešujícím pojmem označujícím technologii a můžeme jej rozdělit do dvou základních forem.²⁹⁵ Zaprvé je to poskytování obsahu na

293 JANSA, L. et al. *Op. cit.*, s. 339.

294 Na tomto místě je příhodné zmínit kauzu smazání downloadovacího programu FOSS youtube-dl (použitelného někdy i na streaming) na známé webhostingové a vývojářské platformě Github.com, která v roce 2020 vyvolala velký ohlas v programátorské, nanejmeně FOSS obci. Americký kolektivní správce RIAA (Recording Industry Association of America) nechal repozitář s programem a jeho kódem na základě amerického copyrightového zákona DMCA (Digital Millennium Copyright Act) zablokovat s hlavním argumentem, že program může být používán k porušování práv k chráněným hudebním dílům. Po intervenci EFF (Electronic Frontier Foundation), amica curiae a organizace na podporu FOSS a ochranu soukromí, server Github repozitář youtube-dl obnovil. Poukázal správně na to, že program má mnoho legitimních a legálních způsobů využití, např. je využíván novináři a aktivisty k downloadingu důkazních videí, zálohování děl samotnými tvůrci, downloadingu videí a streamů licencovaných jako Creative Commons, k archivačním účelům atp. Obecně lze mít za to, že o obcházení DRM, v dikci zákonného ustanovení § 43 AutZ „obcházení technických prostředků ochrany práv“ nejde, pokud jde o streamovaná díla, která jsou volně a bez omezení dostupná a zároveň nedochází k žádnému obcházení či prolamování technických ochrany (např. šifrování typu Widevine aj.), srov. ČERMÁK, Jiří. *Internet a autorské právo*. Výuková prezentace, 2016. [online]. [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: <https://www.prf.cuni.cz/dokumenty-download/1404055114>. Ze stejného důvodu nelze např. emulátory, např. FOSS Goldberg emulátor Steamu, tj. programu platformy pro nákup a hraní počítačových her, který umožňuje spouštět hry bez zapnutého Steamu a další možnosti, považovat za nástroj k obcházení DRM, neboť toliko emuluje fungování Steamu (API) za pomoci otevřeného zdrojového kódu a skutečnou DRM programu neprolamuje. Této velmi zajímavé problematice se věnoval a obdobný postoj zaujal Nejvyšší soud Spojených států amerických ve věci 593 U.S. ___ Google LLC v. Oracle America, Inc. Ke zmíněnému srov. též HARMON, Elliot a Mitch STOLTZ. GitHub Reinstates youtube-dl After RIAA's Abuse of the DMCA. In: *Deeplinks Blog, Electronic Frontier Foundation*. [online]. [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: <https://www.eff.org/deeplinks/2020/11/github-reinstates-youtube-dl-after-riaas-abuse-dmca> a MR_GOLDBERG. goldberg_emulator. In: *GitLab: The DevOps platform*. [online]. [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: https://gitlab.com/Mr_Goldberg/goldberg_emulator#but-it-breaks-steam-drm

295 JANSA, L. et al. *Op. cit.*, s. 339.

vyžádání, tj. sdělování díla veřejnosti on demand dle ustanovení § 18 odst. 2 AutZ (uživatelé streamovaného obsahu jsou veřejností z důvodu jejich neurčitého a vysokého počtu).²⁹⁶ Druhá podoba streamingu je označována jako webcasting a bude předmětem následujícího bodu práce.

Při streamingu obecně dochází na streamovacím serveru k užití díla rozmnožováním ve smyslu ustanovení § 13 AutZ a sdělováním díla veřejnosti dle ustanovení § 18 odst. 1 AutZ. Je tak jako obvykle zpravidla třeba licenční oprávnění k užití díla ze strany nositele autorských práv. Streaming se často v praxi, zejména u nelegálních streamů, často sportovních přenosů, kombinuje s embeddingem (webová stránka nabízející nelegální streamy embedduje tato streamovaná videa z jiných serverů).²⁹⁷

Pro streaming prvního druhu, tj. klasický streaming v užším slova smyslu, typicky audio on demand (AoD, např. hudební služby Spotify, Deezer či Tidal) či video on demand (VoD, kupř. Stream.cz, iVysílání²⁹⁸, YouTube, Netflix, Twitch či FOSS Owncast), je příznačná možnost volby na straně uživatele, které dílo si vyžádá ke streamování z předem nabídnutého katalogu. Tento typ streamingu se také někdy spojuje s přívlastkem nelineární, a to právě proto, že není předem ze strany provozovatele streamovacího serveru naplánováno, co bude předmětem streamingu.

Vzhledem k charakteru webcastingu nepřekvapí jeho veřejnoprávní regulace. Provozování nelineárního streamingu ve formě VoD ovšem také podléhá veřejnoprávním normám, konkrétně úpravě zákona č. 132/2010 Sb., o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání a zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání. První zmíněný zákon reguluje VoD jakožto audiovizuální mediální službu na vyžádání²⁹⁹ a stanovuje

296 POLČÁK, R. et al. *Sdělování veřejnosti. § 18. Obecná ustanovení. K odst. 2. Bod 18.* In: POLČÁK, R. et al. *Autorský zákon.*

297 BUSHNELL, Henry. Inside the complex world of illegal sports streaming. In: *Muso Magazine*. [online]. [cit. 2023-03-26]. Dostupné z: <https://www.muso.com/magazine/inside-the-complex-world-of-illegal-sports-streaming>

298 Službou iVysílání Česká televize provozuje i webcasting.

299 Ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 132/2010 Sb., o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání.

mj. registrační povinnost provozovatele u Rady pro rozhlasové a televizní vysílání³⁰⁰ a další povinnosti.

Nelze nezmínit, že regulace streamingu recentně doznala podstatných změn, novou úpravu představuje zákon č. 242/2022 Sb., o službách platform pro sdílení videonahrávek, který transponuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/13/EU a 2018/1808 (směrnice o audiovizuálních mediálních službách a její novela), a rozsáhlé navazující transpoziční novely zákona č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy a zákona č. 496/2012 Sb., o audiovizu. Nově je tak mj. zaveden zákonný pojem platforma pro sdílení videonahrávek. Mezi ně se nově řadí i služby sociálních médií, za předpokladu, že je poskytování pořadů a videonahrávek vytvořených uživateli jejich zásadní funkcí. Tato textace může činit výkladové problémy a tendovat k velmi extenzivní interpretaci, v dnešní době patrně lze říci, že videa tvoří zásadní funkci většiny služeb informační společnosti, na které nová úprava dopadá. Platformy pro sdílení videonahrávek mají zákonem uloženo množství povinností a omezení vůči uživateli uploadovanému obsahu, jejich opatření ale nesmějí vést k filtrování nahrávaného obsahu.³⁰¹

S nelineárním streamingem se do velké míry pojil již komentovaný judikát ve věci *Filmspeler*, přiblížen byl v 3.6.1.3.

3.7.1 Webcasting

Za určitou podmnožinu streamingu můžeme považovat webcasting, označovaný též jako lineární streaming.³⁰² Ten se od nelineárního streamingu liší tím, že je tzv. real-time, webcastované dílo se tedy přenáší v reálném čase, adresát nemá na výběr ke konzumaci jiné dílo, než které je právě zpřístupňováno, a nemůže si interaktivně jako u nelineárního streamingu volit obsah. Ten je tak zpřístupňován všem adresátům najednou. Jde tedy

300 Ustanovení § 5 téhož zákona.

301 KOVÁŘ, Dalibor. Revize směrnice o audiovizuálních mediálních službách – kam jsme se po dvou letech dostali a co nás čeká? In: *Havel & Partners blog*. [online]. [cit. 2023-03-26]. Dostupné z: <https://www.havelpartners.blog/revize-smernice-o-audiovizualnich-medialnich-sluzbach-kam-jsme-se-po-dvou-letech-dostali-a-co-nas-ceka>

302 JANSÁ, L. et al. *Op. cit.*, s. 339.

o ekvivalent klasického televizního nebo rozhlasového vysílání. Webcasting lze rozdělit na webcasting sensu stricto, kdy je streamováno originální internetové vysílání (tj. nedochází zároveň k neinternetovému vysílání), a na tzv. simulcasting, u něhož jde o streamování již jiným způsobem vysílaného obsahu (např. vysílání klasického televizního signálu a současný lineární streaming na internetu týměž provozovatelem jakožto doplňková služba).³⁰³

Z hlediska zákonných způsobů užití díla se i u webcastingu setkáváme s rozmnožováním dle ustanovení § 13 AutZ a se sdělováním díla veřejnosti dle ustanovení § 18 odst. 1 AutZ, což vyplývá z technologického procesu streamování, vizte výše. Navíc jde o vysílání dle ustanovení § 21 AutZ (u webcastingu sensu stricto i simulcastingu) a na webcasting tak dopadá veřejnoprávní úprava rozhlasového a televizního vysílání.³⁰⁴ Webcastingem jistě dochází k provozování vysílání dle zákona o provozování rozhlasového a televizního vysílání; oba prvky definice z ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) tohoto zákona jsou splněny. V důsledku toho je k užití nutná licence a dodržování omezení plynoucích ze zákona, přičemž není rozdílu mezi klasickým vysíláním a webcastingem.

Zásadně se ovšem u webcastingu nejedná o užití díla zpřístupňováním veřejnosti on demand dle ustanovení § 18 odst. 2 AutZ.³⁰⁵ Výjimku tvoří situace, kdy webcaster umožňuje zhlédnutí až se zpožděním (tzv. streaming „near on demand“, tedy na pomezí mezi nelineárním a lineárním streamingem) a dále když je možné dílo zhlédnout jak real-time, tak ze záznamu (tzv. catch-up); tehdy spatřujeme určitou kombinaci s prvky nelineárního streamingu a jedná se tak o zpřístupňování díla veřejnosti on demand v režimu ustanovení § 18 odst. 2 AutZ.³⁰⁶

303 POLČÁK, R. et al. *§ 21 Vysílání rozhlasem nebo televizí. K odst. 1. Bod 7.* In: POLČÁK, R. et al. *Autorský zákon.*

304 POLČÁK, R. et al. *Sdělování veřejnosti. § 18. Obecná ustanovení. K odst. 2. Bod 19.* In: POLČÁK, R. et al. *Autorský zákon.*

305 JANŠA, L. et al. *Op. cit.*, s. 340.

306 POLČÁK, R. et al. *§ 21 Vysílání rozhlasem nebo televizí. K odst. 1. Bod 7.* In: POLČÁK, R. et al. *Autorský zákon.*

3.7.1.1 C-607/11 ITV Broadcasting vs. TVCatchup

SDEU se problematikou webcastingu zabýval v rozsudku ve věci C-607/11 ITV Broadcasting Ltd a další proti TVCatchup Ltd.³⁰⁷ Podobně jako v rozhodnutí ve věci BestWater dle názoru autora této práce Soudní dvůr nebyl zcela přesný v pojmenování daného specifického užití díla na internetu, resp. používá zde pojmu streaming, a to v širším smyslu jakožto technologii, bez rozlišování nelineárního či lineárního streamingu, natož simulcastingu. Nejedná se každopádně o nelineární streaming, jak byl vyložen výše, ale spíše webcasting, resp. ještě přesněji simulcasting;³⁰⁸ toto označení bude níže používáno. Lze se však domnívat, že tato nepřesnost nemá na právní stránku věci vliv.

Žalobkyněmi jsou v řízení společnosti poskytující komerční televizní vysílání, které jsou nositelkami práv k vysílání i autorských práv k vysílaným dílům. Žalovaná společnost TVCatchup Ltd jejich pozemní a satelitní vysílání zachycuje, konvertuje a streamuje na internetu,³⁰⁹ snaží se při tom, aby uživatelé mohli konzumovat jen takový streamovaný obsah, k jehož přijímání v podobě klasického televizního vysílání již mají licenční oprávnění.³¹⁰ Souhlasem s podmínkami poskytování služby TVCatchup Ltd (a jejím využíváním) uživatelé stvrzují, že toto oprávnění licencí nabyli. TVCatchup Ltd navíc využívá nástroj k odmítnutí přístupu při nesplnění podmínek na základě lokace. Ze své činnosti žalovaná generuje zisk.

Žalobkyně podaly proti žalované žalobu k High Court of Justice ve Spojeném království pro porušování práv televizního vysílatele a autorských práv neoprávněným užitím díla především formou sdělování veřejnosti dle čl. 3 odst. 1 InfoSoc.³¹¹ High Court of Justice si nebyl jistý, zda nastíněný

307 Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 7. března 2013. ITV Broadcasting Ltd, ITV 2 Ltd, ITV Digital Channels Ltd, Channel 4 Television Corporation, 4 Ventures Ltd, Channel 5 Broadcasting Ltd, ITV Studios Ltd proti TVCatchup Ltd. Věc C-607/11. [online]. In: *Info-Curia* [právní informační systém]. [cit. 2023-3-23]. Dostupné z: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=134604&doclang=CS> Soudcem zpravodajem byl opět prof. Jiří Malenovský.

308 Srov. *Written Observations to the President and members of the Court of Justice of the European Union*, bod 57. [online]. [cit. 2023-04-02]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/dgs/legal_service/submissions/c2011_607_obs_en.pdf.

309 Bod 13 rozsudku SDEU ve věci C-607/11 ITV Broadcasting vs. TVCatchup.

310 Ibidem, bod 10.

311 Ibidem, bod 16.

simulcasting lze považovat za sdělování díla veřejnosti, přerušil proto řízení a položil SDEU několik alternativních předběžných otázek.

SDEU se tedy v rozhodnutí věnoval upřesňování pojmu sdělování veřejnosti, v době před hyperlinkovými judikáty. Uvedl, že pojem sdělování veřejnosti je nutné chápat extenzivně a k námitce žalované, že nabízela toliko technický prostředek k zlepšení či zajištění příjmu původního vysílání, který není dle dřívější judikatury SDEU „sdělováním“, odkázal na tuto svou starší judikaturu³¹² a upozornil, že takový účel jednání žalované nesledovalo.³¹³ Žalovaná se dále bránila, že jejím jednáním není splněna nezbytná podmínka nové veřejnosti. SDEU opět srovnává s totožnou starší judikaturou a argument TVCatchup Ltd nevyvrací.³¹⁴ Spatřuje zásadní rozdíl v tom, že oproti žalovanou citovaným rozhodnutím se zde opravdu o sdělování nové veřejnosti nejedná, neboť okruh adresátů je zhruba stejný, čímž by nešlo o užití díla sdělováním veřejnosti, SDEU ovšem zavádí kritérium přídatné. Nejedná se sice o novou veřejnosti, ale významné je, že dochází k simulcastingu novou technologií, prostřednictvím zcela jiného media.

Z tohoto důvodu a s odkazem na bod 23 odůvodnění InfoSoc o právu autora na sdělování veřejnosti jakýmkoliv přenos nebo dalším přenosem a ustanovení čl. 3 odst. 3 InfoSoc o nevyčerpání tohoto práva Soudní dvůr uvádí, že pro streaming jejich děl musí autoři udělit individuální a samostatné svolení pro každý přenos, když k nim dochází odlišnou technologií a každý je určen veřejnosti.³¹⁵

312 Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 4. října 2011. Football Association Premier League Ltd, NetMed Hellas SA, Multichoice Hellas SA proti QC Leisure, Davidu Richardsonovi, AV Station plc, Malcolm Chamberlainovi, Michaelu Maddenovi, SR Leisure Ltd, Philipu Georgi Charlesi Houghtonovi, Dereku Owenovi (C-403/08) a Karen Murphy proti Media Protection Services Ltd (C-429/08). Spojené věci C-403/08 a C-429/08, bod 194. [online]. In: *Info-Curia* [právní informační systém]. [cit. 2023-3-23]. Dostupné z: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=110361&doclang=CS>
Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 13. října 2011. Airfield NV, Canal Digitaal BV proti Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers CVBA (Sabam) (C-431/09) a Airfield NV proti Agicoa Belgium BVBA (C-432/09). Spojené věci C-431/09 a C-432/09, body 74 a 79. [online]. In: *Info-Curia* [právní informační systém]. [cit. 2023-3-23]. Dostupné z: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=111226&doclang=CS>

313 Bod 28 rozsudku SDEU ve věci C-607/11 ITV Broadcasting vs. TVCatchup.

314 Ibidem, bod 37.

315 Ibidem, body 24, 26 a 39.

K otázce zisku a jeho relevanci SDEU uvedl, že nepředstavuje nezbytnou podmínku, která by rozhodovala o samotné existenci sdělování veřejnosti.³¹⁶

Spor mezi týmiž účastníky pak SDEU řešil ještě ve věci C-275/15, zde se již ale neposuzovalo užití díla na internetu, ale výklad pojmu „přístup ke kabelu vysílacích služeb“ z ustanovení čl. 9 InfoSoc. V této souvislosti lze upozornit na poněkud vybočující rozhodnutí ve věci C-138/16 (AKM Zürs) zaměřené na sdělování veřejnosti u kabelového vysílání.³¹⁷

Komentované rozhodnutí tak závazně určilo, že při provozování streamingu obecně dochází k užití díla sdělováním veřejnosti a pro tuto retransmisi pozemního vysílání ve formě internetového streamingu nositelé autorských a souvisejících práv musí udělit individuální a samostatné svolení.

Z obecného pohledu pak lze doplnit, že takovéto přebírání signálu od vysílatele a současné, úplné a nezměněné zpřístupňování nejspíše spadá do užití díla sdělováním veřejnosti ve formě přenosu televizního vysílání dle ustanovení § 22 odst. 1 AutZ.³¹⁸

3.7.1.2 C-279/13 C More Entertainment AB vs. Linus Sandberg

Druhým komentovaným rozhodnutím SDEU z oblasti webcastingu je rozsudek ve věci C-279/13 C More Entertainment AB proti Linusi Sandbergovi.³¹⁹ I toto rozhodnutí je dalším důkazem trendu kombinování několika způsobů užití díla najednou. V tomto judikátu se Soudní dvůr věnoval jak otázce webcastingu,

316 Ibidem, body 42 a 43.

317 SYNODINOU, Tatiana. Communication to the public in the Zurs.net case: more explanations, less clarity. In: *Kluwer Copyright Blog*. [online]. [cit. 2023-03-27]. Dostupné z: <https://copyrightblog.kluweriplaw.com/2017/08/23/communication-public-zurs-net-case-explanations-less-clarity>

318 POLČÁK, R. et al. § 22 Přenos rozhlasového nebo televizního vysílání. K odst. 1. Bod 5. In: POLČÁK, R. et al. *Autorský zákon*.

319 Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 26. března 2015. C More Entertainment AB proti Linusi Sandbergovi. Věc C-279/13. [online]. In: *Info-Curia* [právní informační systém]. [cit. 2023-3-23]. Dostupné z: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=163250&doclang=CS>
Role soudce zpravodaje se opět zhostil prof. Jiří Malenovský.

tak hyperlinkingu, konkrétně embeddingu (jde o jeden z dílů zmiňované „hyperlinkové tetralogie“).

C More Entertainment AB je společností provozující placený televizní kanál a na webové stránce za poplatek webcastuje zápasy ledního hokeje. Žalovaný, pan Linus Sandberg, na své webové stránce umožnil v případě dvou vysílaných zápasů obcházení platebního systému žalované prostřednictvím simple linkingu. Žalobkyně opakovaně pana Sandberga notifikovala o porušování jejích autorských práv a posléze přijala proti odkazování DRM opatření.

Nejvyšší švédský soud řízení přerušil a položil SDEU pět předběžných otázek týkajících se převážně povahy hyperlinků jakožto užití díla sdělováním veřejnosti, přičemž Soudní dvůr mu obratem zaslal kopii recentního rozhodnutí ve věci Svensson s dotazem, zda vnitrostátní soud na otázkách trvá.³²⁰ Čtyři otázky pak byly vzaty zpět a ponechána pouze ta směřující na to, zda pojem sdělování veřejnosti může zahrnovat více prvků než stanoví čl. 3 odst. 2 InfoSoc.³²¹ I proto se rozsahem jedná o krátký judikát.³²²

Vnitrostátní soud se jinými slovy ptal, zda znění InfoSoc garantující vysílatelům výlučné právo udělit svolení nebo zakázat zpřístupnění veřejnosti on demand brání rozšíření jejich ochrany vnitrostátní úpravou.

Na úvod je třeba poznamenat, že samotné sportovní utkání není pochopitelně autorským dílem,³²³ ale jeho zachycení a vysílání již ano (právo výrobce zvukově obrazového záznamu nebo vysílatele).³²⁴ SDEU v judikátu nejprve stvrzuje, že v případě takového webcastingu se nejedná o užití díla zpřístupněním veřejnosti on demand, tj. dle ustanovení čl. 3 odst. 2 InfoSoc,

320 Ibidem, bod 20.

321 Ibidem, bod 21.

322 Rozhodnutí obsahuje pouze 38 bodů.

323 Nejde o audiovizuální dílo, neboť nejsou naplněny definiční znaky díla (nejde o výsledek jedinečné tvůrčí činnosti), s možnou výjimkou u sportů založených i na uměleckém a estetickém dojmu, např. krasobruslení, disciplína prostná u sportovní gymnastiky či synchronizované plavání.

324 POLČÁK, R. et al. *Právo rozhlasového a televizního vysílatele k jeho vysílání. § 83 Vysílání a vysílatel. K odst. 1. Bod 9.* In: POLČÁK, R. et al. *Autorský zákon.*

potażmo § 18 odst. 2 AutZ, neboť není naplněna podmínka možnosti přístupu k dílu na místě a v čase podle své volby (webcasting probíhá real-time, tj. nikoliv v čase dle volby).³²⁵ Jde ale o užití díla sdělováním veřejnosti dle ustanovení čl. 3 odst. 1 InfoSoc, resp. § 18 odst. 1 AutZ.

K již samotné předběžné otázce soud poukázal na ustanovení čl. 8 odst. 3 související směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/115/ES ze dne 12. prosince 2006, o právu na pronájem a půjčování a o některých právech v oblasti duševního vlastnictví souvisejících s autorským právem. Rozhodl, že vnitrostátní právní úprava může rozšířit ochranu oproti úpravě směrnice a stanovit tak jiné podmínky.³²⁶ Vycházel mj. z toho, že cílem InfoSoc není odstranit ty rozdíly (nebo jim bránit) v právních řádech členských států, které neovlivňují vnitřní trh negativně.³²⁷

Z hlediska hyperlinkingu byl rozsudek zklamáním, proto je v práci zahrnut do podkapitoly streaming. Rozsudek Svensson totiž explicitně určoval pouze to, jaké odkazy sdělování díla veřejnosti nepředstavují. V důsledku stažení předběžných otázek komentovaný judikát nenaplnil příležitost pozitivně definovat, kdy by odkaz naopak sdělováním díla veřejnosti byl.³²⁸ Problému se tak věnoval až výše zmíněný judikát ve věci GS Media BV.

3.8 P2P

Svou vlastní podkapitolu a pozornost zasluhuje i tzv. peer-to-peer technologie, zkráceně P2P, česky přeložitelné jako zhruba „rovný s rovným“. Koncepce systémů P2P znamená jistou alternativu ke klasickému paradigmatu server—klient, se kterým jsme doposud pracovali; v něm se typicky místní zařízení (klient) připojuje přes internet k vzdálenému serveru (jinému počítači) a komunikuje s ním, probíhá přitom jednostranný downloading (ze serveru ke klientu), uploading (od klienta na server) atp. V P2P systémech je toto pojetí centrálního serveru buď zcela, nebo do velké míry opuštěno, neboť zde každé

³²⁵ Bod 27 rozsudku SDEU ve věci C-279/13 C More Entertainment AB vs. Linus Sandberg.

³²⁶ Ibidem, body 35 a 37.

³²⁷ Ibidem, bod 29.

³²⁸ BARTOŇ, M. *Op. cit.*, s. 171.

jednotlivé zařízení zásadně plní zároveň roli jak klienta, tak serveru. Právě z hlediska toho, zda v P2P systému figuruje nějaký centrální server, lze rozlišovat P2P sítě na dvě základní podskupiny, a to centralizované a decentralizované sítě. Zavedení a správa klasického serveru s sebou obvykle nese odpovídající nároky na technické znalosti a zkušenosti, naproti tomu zapojení se do P2P sítí je zpravidla uživatelsky velmi jednoduché a funguje tzv. „out of the box“. Je to umožněno díky speciálním počítačovým programům (a jiným aplikacím), pomocí kterých interakce v P2P síti probíhá, na druhou stranu jejich využití představuje nezbytnou podmínku účasti v P2P síti.

P2P sítě s centralizovaným vyhledáváním jsou dnes již spíše určitým reliktem minulosti, převažovaly v době velkého boomu P2P sítí zhruba na přelomu tisíciletí. Zapojené počítače, kterých bychom tehdy v případech některých typů sítí napočítali řádově desítky milionů,³²⁹ plní roli malých rozestých serverů, tj. nabízí určité soubory, které má k dispozici, často např. hudební, audiovizuální díla, e-knihy aj. bez svolení nositelů autorských práv, i klientů provádějících downloading. Prvek centralizace spočívá v tom, že vyhledávání, indexaci, propojování jednotlivých zapojených zařízení a další služby zajišťuje konkrétní centrální vzdálený server. Osoba provozující tento server tak prakticky celý systém kontroluje, zaštiťuje a je jakýmsi zprostředkovatelem. Jedním z nejrozšířenějších reprezentantů tohoto typu P2P sítě byla síť programu Napsteru, známá z přelomového amerického sporu s již zmiňovanou společností RIAA, resp. A&M Records, Inc. jakožto hlavní žalobkyní, jež je součástí RIAA.³³⁰ Kalifornský soud v judikátu konstatoval porušování autorských práv ze strany uživatelů programu a spoluodpovědnost provozovatelů Napsteru (porušování umožňovali, věděli o něm a měli z jejich činnosti zisk z reklamy), načež byl provoz Napsteru ukončen.³³¹ Dnes se lze s typickou centralizovanou P2P sítí setkat např. v podobě sítě a programu Soulseek určené původně (na počátku tisíciletí) k vydávání hudebních děl undergroundovými a nezávislými umělci. Jistou modifikací centralizovaného

329 JANSA, L. et al. *Op. cit.*, s. 334.

330 Přelomový rozsudek amerického United States Court of Appeals for the Ninth Circuit ve věci *A&M Records, Inc. v. Napster, Inc.*, 239 F.3d 1004 (9th. Cir., 2001).

331 JANSA, L. et al. *Op. cit.*, s. 335.

modelu pak představují např. kdysi populární programy Kazaa³³² používající FastTrack protokol či různé klienty protokolu Direct Connect, kupř. DC++.³³³ Ty již neoperují s jediným centrálním serverem, ale množstvím menších serverů, tzv. hubů, bez kterých ovšem fungování dané sítě stále možné není.

V případě modelu decentralizovaných P2P sítí není zásadně nezbytná existence žádného centrálního serveru. Plně decentralizovaná síť, resp. plně P2P síť, umožňuje plnit funkce, které v předchozí koncepci obstarávaly jeden nebo vícero serverů, přímo prostřednictvím jednotlivých decentralizovaných zapojených zařízení. Např. vyhledávání souborů tak funguje odesláním dotazu na nejbližší uzel sítě, který v případě negativního výsledku automaticky totožný dotaz posílá k dalším a dalším zařízením na principu geometrické posloupnosti. Tím se tedy nahrazuje funkce centrálního serveru. Historickým průkopníkem tohoto modelu byla síť a program Gnutella³³⁴, v současnosti například systém GNUnet či protokol BitTorrent v DHT módu či s využitím PEX protokolu.³³⁵

Právě protokol BitTorrent lze patrně v současnosti označit za nejpopulárnějšího zástupce P2P modelu.³³⁶ Ta sice umožňuje za pomoci výše

332 Program byl vyvinut estonskými vývojáři včetně miliardáře Jaana Tallinna, kteří následně stáli za komunikačním programem Skype. Funkcionalita programu Skype umožňující uživatelům přímé P2P propojení bez zprostředkujícího serveru byla dokonce založena na kódu Kazaa. Srov. BOOTH, Callum. Skype didn't deliver on P2P's promise, but Estonia has. In: *The Next Web*. [online]. [cit. 2023-03-26]. Dostupné z: <https://thenextweb.com/news/skype-p2p-promise-internet-estonia>.

333 Tento protokol a program dosud existuje, ale prakticky upadl v zapomnění.

334 První klientský program měl být původně licencovaný pod GNU GPL, odkud pramení jeho název, není však součástí FOSS GNU Project. Srov. *Regarding Gnutella*. [online]. [cit. 2023-03-26]. Dostupné z: <https://www.gnu.org/philosophy/gnutella.html>.

335 Tj. za použití pouze tzv. distributed hash table propojujících jednotlivá zařízení, bez využití trackerů. PEX značí peer exchange, protokol dále usnadňující a zefektivňující čisté P2P propojení.

336 V tomto ohledu je vhodné upozornit na nesmírně všestranný komunikační FOSS standard a protokol Matrix, který kromě klasického přístupu server—klient nabízí i hned několik zcela P2P modelů, byť zatím ve fázi vývoje. Matrix je decentralizovanou a FOSS službou, tj. vlastní server si může spustit lokálně kdokoliv bez závislosti na jiných subjektech a k připojení a obsluze je možno využít mnoho GUI programů. V posledních letech začaly tento přizpůsobitelný ekosystém využívat např. německá armáda (BundesMessenger), německý zdravotnický sektor, množství samosprávných celků (kupř. lucemburský Luxchat) či univerzit. Je ale např. vyvíjen i na Matrixu založený software decentralizovaného metaverza, sociálních sítí, propojení s jinými protokoly a službami jako WhatsApp, Facebook Messenger (tudíž lze používat pomocí funkce přemostění jeden FOSS program pro množství odlišných komunikátorů). Tuto interabilitu a svobodu software silně podporuje i připravované nařízení Akt o digitálních trzích zmíněné již v podkapitole 3.1

zmíněného nastavení ve spojení s tzv. magnet linky prakticky zcela decentralizovaný provoz, typické je ovšem použití speciálních *.torrent souborů a trackerů. Torrent soubory jsou malé soubory obsahující metadata, tj. textové informace o uploadovaných souborech daného uživatele, tzv. seedera. Tyto soubory jsou v klasickém pojetí uploadovány na servery, které následně tyto soubory agregují či indexují, zpravidla umožňují i vyhledávání, třídění a dodávání dalších informací. Zájemce o downloading tento *.torrent soubor stáhne, vloží jej do specializovaného programu a ten začne downloadovat od seedera, je-li nějaký připojen, zpřístupňované soubory, které jsou automaticky rozděleny na velké množství velmi malých souborů. Jakmile tento downloadující uživatel (peer) nazývaný v tomto stádiu leech (pijavice) získá alespoň některý z těchto malých souborů, automaticky jej uploaduje zároveň dalším leechům, jsou-li nějakí připojeni. Jakmile daný leech již všechny části souborů stáhl, stává se seederem, tj. již jen uploaduje pro ostatní leechy. Všechna připojená zařízení pak označuje pojem swarm (roj); v rámci něj si peerové navzájem uploadují a downloadují zmíněné malé části souborů, dle toho, kdo jaký má již k dispozici.

Zmíněný tracker pak představuje decentralizovaný server, na který je odkazováno v *.torrent souborech a jeho smyslem je zprostředkování spojení mezi jednotlivými peery. Tracker sbírá např. informace o tom, jaký peer nabízí kterou konkrétní část souborů, počet seederů a leechů aj.

Torrenting se hojně používá k nelegálnímu sdílení autorsky chráněných děl, díky své decentralizaci má ale nezastupitelnou roli např. při downloadingu distribucí FOSS operačního systému GNU/Linux, které jsou většinou distribuovány právě primárně a oficiálně technologií BitTorrent protokolu. Odpadá tím nutnost náročného provozování vysokorychlostních a vysokokapacitních centralizovaných klasických serverů.

Internet.

P2P technologii ovšem ještě rozšířeněji používá např. i firma Microsoft při šíření aktualizací operačního systému Windows, aby ulehčil zátěži centrálních serverů a umožnil sdílení aktualizčních souborů automaticky mezi uživateli

Z právního hlediska u P2P sítí dochází ze strany leechů zásadně vždy k užití díla uploadingem a downloadingem zároveň,³³⁷ tj. pokud je předmětem procesu torrentingu chráněné autorské dílo, jedná se v případě absence svolení nositele autorských práv o neoprávněné sdělování díla veřejnosti zpřístupňováním on demand dle ustanovení § 18 odst. 2 AutZ a rozmnožování dle ustanovení § 13 AutZ. Seedeři pak po ukončení downloadingu pokračují „jen“ ve sdělování díla veřejnosti. Specifičnost P2P modelu včetně torrentingu lze ilustrovat např. i tím, že někdy v praxi nemusí být z hlediska subjektivní stránky jednoduché určit, jakého jednání se daný peer dopustil; může např. uploadovat, aniž by o tom věděl. Nezřídka také nastává situace, kdy více osob zpřístupňuje pouze určité části díla a žádná z nich přitom dílo celé.

3.8.1 C-610/15 Stichting Brein vs. Ziggo BV a další – The Pirate Bay

Za velmi významný judikát zaměřený na specifika P2P je považován rozsudek SDEU ve věci C-610/15 Stichting Brein proti Ziggo BV a XS4ALL Internet BV (známý též jako The Pirate Bay).³³⁸

Stichting Brein je nadace zastupující nositele autorských práv, která opakovaně byla účastníkem v řízení SDEU o předběžné otázce, mj. i v již komentovaném judikátu Filmspeler. Žalovaní jsou poskytovateli internetového připojení, po kterých žalobkyně žádá blokaci doménových jmen a IP adres vyhlášeného torrentového indexu a trackeru The Pirate Bay označovaného Soudním dvorem jako „online platforma pro sdílení“.³³⁹ Velká část zákazníků zmíněných providerů aktivně funkce The Pirate Bay využívala, zavedením zmíněného opatření by nebylo bez speciálních dodatečných opatření na straně

337 Technologicky to možné sice je, ovšem nejde o defaultní nastavení a v praxi bývá takovému leechi downloading bez uploadingu omezován.

338 Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 14. června 2017. Stichting Brein proti Ziggo BV, XS4ALL Internet BV. Věc C-610/15. [online]. In: *Info-Curia* [právní informační systém]. [cit. 2023-3-23]. Dostupné z: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=191707&doclang=CS>

339 Ibidem, bod 2.

Provozovatelé serveru byli již v trestněprávním řízení uznáni vinnými a potrestáni na vnitrostátní úrovni.

uživatelů nebo serveru³⁴⁰ možno se na server s převážně nelegálním obsahem³⁴¹, fungujícím v P2P jako zprostředkovatel, připojit a bylo by tak docíleno vyšší ochrany nositelů autorských práv.

Nejvyšší nizozemský soud měl za prokázané, že The Pirate Bay umožňuje neoprávněné zpřístupňování chráněných autorských děl a že klienti poskytovatelů internetového připojení tuto platformu k porušování autorských práv využívají.³⁴² Nebyl si však jist, zda dosavadní judikatura SDEU nabízí jednoznačnou odpověď na otázku, zda vytvářením a udržováním systému nelegálního P2P sdílení, provozováním indexu *.torrent souborů a umožňováním uploadingu těchto souborů i sám server The Pirate Bay užívá autorská díla sdělováním veřejnosti dle ustanovení čl. 3 odst. 1 InfoSoc. Server The Pirate Bay totiž, zopakujeme-li úvodní výklad o fungování BitTorrent protokolu, sám přímo neobsahuje předmětná autorská díla, nýbrž „pouze“ zprostředkovává a zjednodušuje jejich P2P sdílení.

SDEU pregnantně shrnuje principy P2P sítí a BitTorrent protokolu³⁴³ a velmi hojně v argumentaci odkazuje na rozhodnutí ve věci Filmspeler a jeho prostřednictvím na starší judikáty z oblasti hyperlinkingu, z nichž velká část byla již v práci popisována.

Dle ustanovení čl 3 odst. 1 InfoSoc je nositelům autorských práv vlastní preventivní právo zakázat sdělování díla veřejnosti. Soudní dvůr opakuje vnímání pojmu sdělování veřejnosti, zdůrazňuje nutnost chápat je v širokém smyslu,³⁴⁴ posuzovat individuálně³⁴⁵ a doplňující kritéria pak vážit jak individuálně, tak ve vzájemné souvislosti.³⁴⁶ Významné okolnosti představuje vědomost o protiprávnosti jednání³⁴⁷ a dosahování zisku.³⁴⁸

340 Typicky přístup přes proxy server, VPN či síť TOR, ze strany serveru pak tvorba proxy či obdobných domén nebo spuštění záložních serverů.

341 Bod 12 rozsudku SDEU ve věci C-610/15 Stichting Brein proti Ziggo BV a další — The Pirate Bay.

342 Ibidem, bod 15.

343 Ibidem, body 10 až 12.

344 Ibidem, bod 22.

345 Ibidem, bod 23.

346 Ibidem, bod 25.

347 Ibidem, bod 26.

348 Ibidem, bod 29.

SDEU uvedl, že díla sice přímo mezi sebou uploadují a downloadují peerové, ale provozovatelé The Pirate Bay jednají s plnou znalostí důsledků svého jednání s cílem P2P proces usnadnit.³⁴⁹ Lze souhlasit s názorem SDEU, že tyto osoby svým jednáním celý proces usnadňovaly a hrály v něm nepominutelnou úlohu,³⁵⁰ a to i kdyby The Pirate Bay fungovalo v plně decentralizovaném P2P režimu. Provozovatelé navíc veřejně v názorových sekcích webové stránky serveru výslovně prohlašovali, že jejich cílem je zpřístupnit chráněná díla uživatelům a k tomuto jednání čtenáře podněcovali.³⁵¹

Předmětem zkoumání bylo s odkazem na judikát *ITV Broadcasting vs. TVCatchup* to, jakému množství osob jsou díla souběžně a postupně zpřístupňována.³⁵² Jednalo se nesporně o blíže neurčený vysoký počet i potenciálních adresátů (desítky milionů, byť ne těch, jejichž poskytovatelem internetového připojení jsou žalovaní).³⁵³

SDEU upozornil také na bod 27 recitálu *InfoSoc* hovořící o „pouhém poskytnutí“ fyzického zařízení k uskutečnění nebo umožnění sdělování a rozhodl, že o toto jednání nejde, neboť provozovatelé serveru prováděli další činnosti jako indexace, třídění katalogů, filtraci a administraci databáze s torrenty.³⁵⁴

Z nastíněných důvodů SDEU dospěl k závěru, že The Pirate Bay se dopouštěl o užití díla sdělováním veřejnosti zpřístupňování on demand dle čl. 3 odst. 1 *InfoSoc* a určil tak najisto, že provozování torrentového indexu a trackeru s nelegálně uploadovanými díly je v rozporu s unijní autorskoprávní úpravou.

Rozhodnutí v komentované věci reflektuje Nejvyšší soud České republiky např. v usnesení ve věci sp. zn. 5 Tdo 1167/2017 ze dne 18. října 2017.

349 Ibidem, bod 36.

350 Ibidem, bod 37.

351 Ibidem, bod 45.

352 Ibidem, bod 41.

353 Ibidem, bod 42.

354 V současné době je server právě pro nedostatky ve správě katalogů vedoucí k častému výskytu malware na ústupu v popularitě.

3.8.2 C-70/10 Scarlet Extended vs. SABAM

Zařazení tohoto judikátu SDEU³⁵⁵ bylo avizováno již v podkapitole 3.4 Uploading. Jedná se o další spor kolektivního správce autorských práv SABAM, tentokrát v řízení před SDEU procesním postavení žalovaného, s poskytovatelem internetového připojení Scarlet Extended SA. SABAM zjistil, že zákazníci poskytovatele připojení neoprávněně v rámci P2P šíří jí spravovaná chráněná autorská díla, a soudně se dožadoval znemožnění jakékoliv formy uploadingu nebo downloadingu souborů s konkrétními díly (tj. kromě blokace mělo být prováděno i filtrování). Scarlet Extended SA se proti prvoinstančnímu rozhodnutí ukládajícímu takový příkaz odvolala, neboť jej není schopna z technologických důvodů splnit, navíc zvolené opatření půjde poměrně obejít.^{356,357} Scarlet Extended SA taktéž měla za to, že systém filtrování porušuje tehdejší unijní právo týkající se ochrany osobních údajů (filtrování bude zahrnovat práci s IP adres jakožto osobními údaji).³⁵⁸

Belgický soud přerušil řízení a položil SDEU dvě předběžné otázky; zda lze soudně uložit povinnost preventivní, co do okruhu osob i časově neomezené filtrace pro identifikaci a blokaci uploadingu a downloadingu souborů s autorskými díly a zda je nutné v případě kladné odpovědi při vydání takového soudního příkazu aplikovat princip proporcionality.³⁵⁹ Jednalo se tak o velmi obdobný případ jako již komentovaný C-360/10 Sabam vs. Netlog, jen v tomto případě šlo o P2P model.

SDEU tak uvedl, že dle ustanovení čl. 12 směrnice o elektronickém obchodu poskytovatel služby, není-li původcem informace a nijak do ní nezasahuje a nenakládá s ní, za ni není odpovědný (institut bezpečného přístavu u služby tzv. typu mere conduit).³⁶⁰ Ustanovení čl. 15 téže směrnice vylučuje obecnou

355 Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 24. listopadu 2011. Scarlet Extended SA proti Société belge des auteurs, compositeurs et  diteurs SCRL (SABAM). Věc C-70/10. [online]. In: *Info-Curia* [právní informační systém]. [cit. 2023-3-24]. Dostupné z: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=115202&doclang=CS>

356 Ibidem, bod 24.

357 Soudní znalec k tomu podotkl, že taková blokace a filtrace možná teoreticky je, ale bude narážet na mnohé technické překážky, srov. bod 22.

358 Bod 26 rozsudku SDEU ve věci C-70/10 Scarlet Extended vs. SABAM.

359 Ibidem, bod 28.

360 HUSOVEC, M. *Zodpovednosť na internete podľa českého a slovenského práva*, s. 126.

povinnosti dohledu nad přenášenými daty; to se vztahuje jen na mere conduit, caching a hosting, v ostatních případech by se mělo postupovat dle zásady proporcionality.³⁶¹

Požadavek zavést komplexní, nákladný a trvalý systém je v rozpor s ustanovením čl. 3 odst. 1 směrnice InfoSoc.³⁶² SDEU i v tomto rozsudku argumentoval rovinou základních práv a svobod (zásah do svobody podnikání by tady převážil právo na ochranu duševního vlastnictví).³⁶³ Navíc může dojít i k porušování základních práv samotných zákazníků Scarlet Extended SA, konkrétně práva na ochranu osobních údajů z ustanovení čl. 8 a svobody přijímat a rozšiřovat informace chráněnou v ustanovení čl. 11 LZPEU.³⁶⁴

V tomto judikátu tak SDEU konstatoval, že není přikázat poskytovateli internetového připojení zavedení systému filtrace a blokace přenosu souborů v rámci P2P.

3.8.3 C-597/19 M.I.C.M. Limited vs. Telenet BVBA

S problematikou fenoménu P2P a ochranou osobních údajů³⁶⁵ souvisí např. i rozhodnutí SDEU ve věci C-597/19 M.I.C.M. Limited proti Telenet BVBA,³⁶⁶ v němž se nositelka autorských práv k velkému množství pornografických filmů domáhala na poskytovateli internetového připojení poskytnutí informací o IP adresách peerů sdílejících tato díla pomocí BitTorrent protokolu. SDEU zde k torrentingu judikoval, že uploading a downloading segmentů malých, osamoceně nepoužitelných, sdílených souborů v rámci torrentingu (vizte výše) je užitím díla dle ustanovení čl. 3 odst. 1 a 2 InfoSoc (zpřístupňování on demand). Poměrně důležitým příspěvkem k výše nastíněné otázce vědomosti uživatele o uploadingu při užívání BitTorrent klienta pak uvedl, že

Tj. prostého přenosu, např. v případě poskytovatele internetu.

361 HUSOVEC, M. *Zodpovednosť na internete podľa českého a slovenského práva*, s. 141.

362 Bod 48 rozsudku SDEU ve věci C-70/10 Scarlet Extended vs. SABAM.

363 Ibidem, bod 49.

364 Ibidem, bod 50.

365 Z tohoto důvodu nebude rozhodnutí zkoumáno v práci důkladněji.

366 Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 17. června 2021. Mircom International Content Management & Consulting (M. I. C. M.) Limited proti Telenet BVBA. Věc C-597/19. [online]. In: *Info-Curia* [právní informační systém]. [cit. 2023-3-24]. Dostupné z: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=243102&doclang=CS>

automaticnost uploadingu v rámci fungování BitTorrent protokolu je bez právní relevance za podmínky, že peer s tímto principem souhlasil po náležitém informování.³⁶⁷ K předběžné otázce týkající se ochrany osobních údajů se SDEU vyjádřil tak, že čl. 6 pododst. 1 písm. f) GDPR (titul zpracování osobních údajů: oprávněný zájem) a čl. 15 odst. 1 směrnice o soukromí a elektronických komunikacích³⁶⁸ zásadně nebrání systematickému zaznamenávání IP adres³⁶⁹ peerů ve swarmu, ani sdělování jmen a poštovních adres těchto osob za účelem podání žaloby na náhradu škody. Stanoveny jsou ovšem omezující podmínky: musí jít o případy odůvodněné, přiměřené, nezneužívající a jejich titulem musí být konkrétní vnitrostátní norma.³⁷⁰

3.9 DSMS

Samostatnou kratší kapitolu věnujme poměrně nové autorskoprávní unijní DSMS transponované koncem roku 2022 do AutZ. Její analýza by zasluhovala samostatnou diplomovou či jinou práci, zůstaneme tedy jen u velmi stručného nástinu změn, které přináší, několika noticek o vlivu na některé již predestřené judikáty a jednoho rozhodnutí SDEU týkajícího se souladu znění směrnice s unijním právem.

Významnou novinkou je zavedení nového autonomního pojmu evropského práva: poskytovatel služeb pro sdílení obsahu online, upravený především v čl. 17 DSMS. Tím je každá služba informační společnosti, která sděluje veřejnosti velký počet uživatelům uploadovaných děl, může soutěžit s ostatními obdobnými službami a ze své činnosti generuje zisk (vyžaduje kumulativní naplnění podmínek; příklady: streamovací platformy, filesharingová úložiště, sociální sítě aj.). Tyto subjekty mají zpřísněné povinnosti a dopadá na ně

³⁶⁷ Ibidem, bod 133.

BitTorrentové klient programy často při prvním spuštění zobrazují krátkou informaci o této eventualitě, s tím, že užíváním programu toto peer bere na vědomí.

³⁶⁸ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES ze dne 12. července 2002 o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací.

³⁶⁹ Takové služby nabízejí specializované firmy, zapojit se do P2P BitTorrent procesu může ale kdokoliv a z podstaty protokolu zobrazit IP adresy ostatních peerů. Na tomto principu funguje např. veřejně dostupná webová stránka iknowwhatyoudownload.com.

³⁷⁰ Bod 133 rozsudku SDEU ve věci C-597/19 M.I.C.M. Limited proti Telenet BVBA.

změna odpovědnostního režimu stran user generated obsahu. Zatímco dosud byla odpovědnost vystavěna na principu „notice and takedown“, tj. po upozornění smazání nelegálně zpřístupněného obsahu, a poté možnosti odpovědnost vyloučit s odkazem na bezpečný přístav, nyní hovoříme o zásadě „notice and stay down“ (po oznámení neumožnit přístup k dílu a vynaložit nejlepší úsilí k zabránění dalšímu takovému uploadingu). Navíc takto posuzované subjekty výslovně musí vynaložit nejlepší úsilí k získání licence k danému dílu. Až při splnění těchto předpokladů je možné se bránit v hranicích bezpečného přístavu. Důsledkem by mělo být posílení ochrany práv a zájmů nositelů autorských práv. Subjekty nesplňující podmínky poskytovatele služeb pro sdílení obsahu online nadále zůstávají ve „starém“ režimu „notice and takedown“, změkčený režim pak platí pro určité nově existující poskytovatele.³⁷¹

Novelizací došlo ke změně v této práci mnohokrát zmiňovaného ustanovení čl. 18 odst. 2 AutZ; sdělováním díla veřejnosti je dle druhé věty výslovně zpřístupňování díla poskytovatelem služby pro sdílení obsahu online v případě user generated obsahu.

Dle recitálu 62 odůvodnění DSMS se možnost zproštění odpovědnosti nevztahuje na služby usnadňující pirátství jako jsou torrent indexy a tzv. warez diskusní fóra sloužící k poskytování odkazů na autorskoprávně chráněná díla. Na druhou stranu, aby byla vyvozena přímá odpovědnost takových služeb, musí se zřejmě jednat o služby přímo umožňující přístup k neoprávněně uploadovaným dílům.³⁷²

Nová úprava donutila již představený český filesharingový server Ulož.to, který nově je poskytovatelem služeb pro sdílení obsahu online, nejprve ke změnám v poskytované službě vyhledávání (upuštění od vlastního vyhledávače souborů a zavedení několika externích).³⁷³ Následně provedl transformaci

371 K podrobnostem srov. ustanovení čl. 17 odst. 6 DSMS.

372 SLIWKA, Rostislav. Poskytovatel služeb sdílení obsahu online dle směrnice (EU) 790/2019, s. 120. *Revue pro právo a technologie*. [online]. 2020, **11**(21), s. 91-128. [cit. 2023-04-01]. ISSN 1805-2797. Dostupné z: <https://doi.org/10.5817/RPT2020-1-5>.

373 URBAN, Petr. Ulož.to kvůli novému zákonu pokazilo vyhledávání. Vlastní vyhledávač nahradilo čtyřmi cizími. In: *Živě.cz – O počítačích, internetu, vědě a technice*. [online]. [cit. 2023-03-26]. Dostupné z: <https://zive.cz/clanky/ulozto-pokazilo-vyhledavani-vlastni->

směrem k soukromému cloudovému úložišti a zřejmě tak chce využít negativní definice pojmu poskytovatel služeb pro sdílení obsahu online za účelem, aby se na něj nová úprava nevztahovala.³⁷⁴ Dle ustanovení čl. 2 odst. 6 DSMS se za nově upravené poskytovatele nepovažují neziskové online encyklopedie, neziskové vědecké či jiné archivy a především cloudové služby poskytující možnost uploadingu obsahu výlučně k soukromým účelům. Patrně by pak provozovatel úložiště nemusel fungovat v režimu „notice and stay down“ a postačoval by režim mírnější. V závislosti na dalším vývoji a povaze nově konstruované služby lze očekávat další právní spory a judikaturu. Nositelé autorských práv budou pravděpodobně rozporovat interpretaci, že pro Ulož.to platí stejná pravidla jako pro soukromé cloudy.³⁷⁵ Zástupci Ulož.to podali ústavní stížnost proti filtrovací povinnosti (overblockingu).³⁷⁶

I&Q Group figurující v komentovaném rozsudku Hellshare z bodu práce 3.4.7 zvolila jiný přístup. Za milník lze považovat dohodu provozovatele úložiště s Asociací komerčních televizí o zavedení automatizovaného předběžného filtrování uploadovaného obsahu.³⁷⁷

Velmi diskutovaným tématem nejen legislativního procesu DSMS bylo i zakotvení nového výlučného práva vydavatelů tiskových publikací na rozmnožování a zpřístupňování publikací pro užití na internetu on demand ve smyslu InfoSoc. Výkon tohoto práva může být umožněn poskytovateli služeb informační společnosti jen na základě svolení, zpravidla za poplatek. Důvodem této úpravy je náprava stavu, kdy zejména velké internetové platformy jako vyhledávače, agregátory zpráv či sociální často zobrazovaly úryvky či celý obsah tiskových publikací na své platformě, čímž snižovaly motivaci čtenáře navštívit původní zdroj obsahu, kterému tak unikal zisk. Dotčené společnosti

vyhledavac-nahradilo-google-m-seznamem-a-dve-dalsimi/sc-3-a-220149

374 Ministerstvo kultury výslovně tvrdilo, že se týká i platformy Ulož.to.

375 JETMAR, Jakub. TV Nova žaluje Ulož.to, to mění svoje vyhledávání. In: *Médiář — Denně o médiích a marketingu*. [online]. [cit. 2023-03-26]. Dostupné z: <https://www.mediar.cz/tv-nova-zaluje-uloz-to-to-meni-svoje-vyhledavani>

376 JETMAR, Jakub. Hellshare a Hellspy se s komerčními televizemi dohodly na ochraně videoobsahu. In: *Médiář — Denně o médiích a marketingu*. [online]. [cit. 2023-03-26]. Dostupné z: <https://www.mediar.cz/hellshare-a-hellspy-se-s-komercnimi-televizemi-dohodly-na-ochrane-videoobsahu>

377 Ibidem.

na to reagovaly např. odstraňováním předmětných náhledů, aby na ně nové podmínky nedopadaly.³⁷⁸ Další variantou, jak se snaží placení odměny velké společností vyhnout, je využití modelů strojového učení či nepřesně umělé inteligence. Např. společnost provozující vyhledávač Google a chatbot založený na strojovém učení Google Bard by vygenerováním krátkého textu na základě celého novinářského článku mohla novou úpravu obejít³⁷⁹ a využít tak (prozatím) určité šedé neprobádané zóny objektivního práva, kterou oblast umělé inteligence a souvisejících fenoménů je. Bude jistě velmi zajímavé, jak se zákonodárce a potažmo judikatura k těmto problémům postaví.

Z výlučného práva na užití publikace jsou vyňaty simple linking, blíže nedefinované „velmi krátké úryvky“ či jednotlivá slova. Je třeba upozornit, že ustanovení článku 15 odst. 1 DSMS ovšem výslovně obsahuje ještě soukromá nebo nekomerční užití individuálními uživateli, kteréžto ovšem v české vnitrostátní úpravě nenajdeme.³⁸⁰

3.9.1 C-401/19 Polská republika proti Evropskému parlamentu a Radě EU

SDEU se v době psaní této práce o DSMS velmi krátce zmínil v několika rozhodnutích, v nichž na budoucí právní úpravu napříště upozorňoval, v žádném judikátu ovšem novou úpravu doposud neaplikoval. Přesto se již s DSMS meritorně zabýval v rozsudku ve věci C-401/19 Polská republika proti Evropskému parlamentu a Radě Evropské unie.³⁸¹

378 PETROVÁ, Lucie. Neefektivní vyhledávání na internetu v důsledku novely autorského zákona? In: *Právní prostor*. [online]. [cit. 2023-03-27]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/ostatni-pravo/neefektivni-vyhledavani-na-internetu-v-dusledku-novely-autorskeho-zakona>

379 SKALICKÝ, Matěj. Napíše referát i kuchařku na drogy. Dopad AI bude srovnatelný s industriální revolucí, říká analytik. In: *iROZHLAS - spolehlivé a rychlé zprávy*. [online]. [cit. 2023-03-27]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/veda-technologie/technologie/vinohradska-12-slerka-cibulka-umela-inteligence-podcast_2302150600_pj

380 NOVÁK, Jaromír. Novela autorského zákona přináší „daň z odkazu“, ale zapomíná na soukromé či nekomerční užití. In: *Lupa.cz - server o českém Internetu*. [online]. [cit. 2023-03-28]. Dostupné z: <https://www.lupa.cz/clanky/novela-autorskeho-zakona-dava-prava-vydavatelum-ale-zapomina-na-soukrome-ci-nekomercni-uziti>. Srov. ustanovení § 87b odst. 8 AutZ.

381 Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 26. dubna 2022. Polská republika proti Evropskému parlamentu, Radě Evropské unie. Věc C-401/19. [online]. In: *Info-Curia [právní informační systém]*. [cit. 2023-3-25]. Dostupné z:

Polská republika podala k SDEU žalobu na zrušení kontroverzního článku 17 DSMS a posouzení jeho souladu, především zakotvení přímé odpovědnosti výše zmíněných subjektů a opatření pro předběžnou kontrolu uploadovaného obsahu, s právem na svobodu projevu a informací zaručených v čl. 11 LZPEU.

SDEU žalobkyni nejprve přisvědčil, že ustanovení čl. 17 odst. 4 písm. b) a písm. c) in fine DSMS stanovující podmínky zproštění odpovědnosti de facto nelze naplnit bez předchozí automatizované kontroly,³⁸² resp. automatického filtrování a rozpoznávání obsahu při velkém množství nahrávaných souborů, přičemž jiné alternativy nebyly v řízení navrženy.³⁸³

Takový požadavek předběžné kontroly sám o sobě je schopný vyvolat omezení základních práv na svobodu projevu a informací uživatelů.³⁸⁴

SDEU v argumentaci pokračuje upozorněním na to, že unijní normotvůrce nastavil jednoznačný a určitý rámec pro požadovaná opatření, přičemž zakázána jsou ta, jež by filtrovala a blokovala legální obsah.³⁸⁵ Systém nerozlišující mezi legálním a nelegálním obsahem by jistě nebyl slučitelný s uvedenými základními právy a nebyl by proporcionální ve vztahu k ochraně duševního vlastnictví.³⁸⁶ Jak již opakovaně ve svých rozhodnutích SDEU zdůrazňuje, klíčovým parametrem judikatorní praxe musí být nalezení rovnováhy mezi oběma chráněnými zájmy.

SDEU upozorňuje též na úpravu zákonných licencí včetně nově upravené parodie a pastiše³⁸⁷ a dále poznamenává, že povinnost předběžné kontroly se dle dikce DSMS aktivuje až po předání relevantních a nezbytných informací o daných dílech, do té doby uploadovaný obsah filtrován nemá být.³⁸⁸ Dále

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=258261&doclang=CS>

382 Ibidem, bod 24.

383 Ibidem, bod 54.

384 Ibidem, body 55 a 58.

385 Ibidem, bod 85.

386 Ibidem, bod 86.

387 Ibidem, bod 87.

388 Ibidem, bod 89.

směrnice stanoví, že obecná povinnost dohledu není přípustná, tj. nelze vyžadovat předběžné opatření u souborů vyžadujících samostatné posouzení jejich obsahu.³⁸⁹ Konečně směrnice obsahuje i dodatečné záruky procesního charakteru (stížnosti a přezkum fyzickou osobou).³⁹⁰

Z těchto důvodů SDEU žalobu zamítl a konstatoval, že povinnost kontrolovat user generated obsah je doplněna dostatečnými zárukami, které zajišťují přípustné proporcionální omezení základních práv na svobodu projevu a informací. Konkrétní podoba spravedlivé rovnováhy mezi jednotlivými základními právy při transpozici předmětného článku DSMS do vnitrostátního práva je ponechána členským státům.

Pro praxi judikát přináší toliko to, že DSMS, resp. její patrně nejkontroverznější čl. 17, není v rozporu s LZPEU. Ke skutečné aplikovatelnosti ovšem řečeno mnoho nebylo. Důraz je kladen na nezbytnost co nejkvalitnější technologie filtrování, přičemž SDEU k uznává, že takové řešení není ideální, leč lepšího ale není.

389 Ibidem, bod 90.

390 Ibidem, body 93 až 95.

Závěr

V diplomové práci se autor zabýval užitím díla na internetu s hlavním akcentem na související judikaturu SDEU a českých soudů. Po vyložení základních institutů autorského práva byla v druhé kapitole nastíněna problematika užití autorského díla, včetně někdy opomíjeného institutu veřejných licencí a fenoménu open source softwaru, prozatím bez zvláštního zřetele na prostředí internetu. Vyloženy byly širší souvislosti týkající se užití díla. Zájem autora se postupně přeléval do oblasti užití díla již čistě na internetu.

Klíčovou část práce představuje kapitola třetí, jež na úvod pracovala s internetem jakožto nedílnou součástí dnešního globalizovaného světa a stručně se jím zabývala z právní stránky. Na to navázalo představení nejzásadnějších specifik užití autorského díla v prostředí internetu a poté již následovaly pasáže věnované jednotlivým zvláštním způsobům užití díla na internetu.

Autor se snažil zužitkovat své znalosti z IT oblasti a nabízet čtenáři hlubší perspektivu a vhled do odlišností jednotlivých způsobů užití díla. Ústřední pasáže práce pak tvoří rozbor příslušných nejzásadnějších soudních rozhodnutí českých soudů (oblast trestněprávní i civilní) a především SDEU.

Užití díla odkazováním je v práci zastoupeno největším počtem komentovaných judikátů. Jedním z důvodů je kategorizace tohoto způsobu užití do vícera subtypů, druhým pak fakt, že bylo častým předmětem rozhodování SDEU. Zejména v případě hyperlinkingu tak byl v práci mapován i vývoj judikatury SDEU, jehož výsledky jsou přehledně shrnuty v grafické podobě v příloze práce.

Rozhodovací praxe SDEU se opakovaně vyhýbala zodpovězení některých kardinálních otázek a do dob judikátu ve věci GS Media nezohledňovala

původně nelegální zpřístupnění díla. Doktrínu nové veřejnosti zavedenou SDEU lze kritizovat, ale je třeba Soudnímu dvoru přiznat konzistentnost a snahu o postupné formulování zpřesňujících kritérií, byť posun není takový, jak navrhuji nejen generální advokáti. Autor zastává názor, že české soudy přistupovaly v době před relevantní judikaturou SDEU k problematice odkazování vhodněji, neboť lépe rozlišovaly faktické rozdíly mezi subtypy hyperlinků.

Za perspektivní způsob užití díla na internetu, který je efektivní, uživatelsky příjemný a přitom nabízí spravedlivé odměňování pro nositele autorských práv a šetření jejich práv (samozřejmě v závislosti na podmínkách konkrétní služby), považuje autor streaming. Boom streamovacích služeb registrovaný v posledních letech má jistě efekt i pro potlačování tzv. pirátství. Na druhou stranu jsou na místě mírné obavy z možné monopolizace (nejen) streamovacích služeb jen na business model tzv. „product as a service“ a závislosti konzumace obsahu na podmínkách streamovacích společností, na úkor klasických fyzických nosičů.

Práce je spíše popisného a výkladového charakteru, doplňována je analytickými pasážemi. Hlubší kritická analýza vybraných segmentů tohoto velmi rozsáhlého tématu může být předmětem další vědecké a publikační činnosti.

Výhledově bude jistě velice zajímavé sledovat, jak se SDEU a národní soudy postaví k výkladu DSMS. Nejednoznačnými zůstávají odpovědi na otázky, na koho úprava směrnice jako na adresáta přesně dopadá (princip „notice and stay down“), kde se nachází hranice vynaložení veškerého úsilí k získání licence apod. Nová regulace streamingu rovněž předkládá neurčité pojmy, ke kterým se, doufejme, SDEU dříve či později také judikatorně vyjádří (např. kdy je poskytování videonahrávek vytvořených uživateli ještě zásadní funkcí platformy pro sdílení videonahrávek).

Seznam zkratk

AI	Artificial Intelligence
AutZ	zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
BSD	Berkeley Software Distribution
DILIA	Divadelní, literární, audiovizuální agentura, z.s.
DRM	Digital Rights Management
DSMS	Digital Single Market směrnice (Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/790 ze dne 17. dubna 2019 o autorském právu a právech s ním souvisejících na jednotném digitálním trhu a o změně směrnic 96/9/ES a 2001/29/ES)
FOSS	Free and open source software
GDPR	General Data Protection Regulation
GNU GPL	GNU General Public License
GNU LGPL	GNU Lesser General Public License
GUI	Graphic User Interface (grafické uživatelské rozhraní)
InfoSoc	směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001, o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti
LZPEU	Listina základních práv Evropské Unie (2012/C 326/02)
MIT	Massachusetts Institute of Technology
ObčZ	zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
OTP	One Time Password
P2P	Peer to peer („rovný s rovným“)
PR	public relations
RAM	Random-access memory (paměť s náhodným přístupem)
SDEU	Soudní dvůr Evropské unie

SSD	Solid State Drive (polovodičový disk)
URL	Uniform Resource Locator
WWW	World Wide Web
ZNSIS	zákon o některých službách informační společnosti (Zákon č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů)

Seznam použitých zdrojů

Seznam použité literatury

- BARTOŇ, Martin. Internetový odkaz jako užití díla. *Revue pro právo a technologie*. [online]. 2016, 7(14), s. 151-215 [cit. 2023-04-01]. ISSN 1805-2797. Dostupné z: <https://journals.muni.cz/revue/article/view/6122/pdf>
- ČERMÁK, Jiří. *Internet a autorské právo*. 2. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Linde Praha, a.s., 2003. ISBN 80-7201-423-4.
- DRTINA, Martin. Videá na webu (ne)patří všem, soud otáčí judikaturu. *Právní rádce*. 2021, 29(4), s. 18-19. Praha: Economia a.s. ISSN 1210-4817.
- HOLCOVÁ, Irena, Veronika KŘEŠŤANOVÁ, Tomáš DOBŘICHOVSKÝ, Adéla FALADOVÁ, Zuzana CÍSAŘOVÁ, Petra ŽIKOVSKÁ, Alexandra WÜNSCHOVÁ PUJMANOVÁ a Jan KRÍŽ. *Autorský zákon: Komentář [Systém ASPI]*. Wolters Kluwer [cit. 2023-2-24]. ASPI_ID KO121_2000CZ. Dostupné v Systému ASPI. ISSN: 2336-517X.
- HUSOVEC, Martin, Matúš MESARČÍK a Jozef ANDRAŠKO. *Právo informačných a komunikačných technológií 1*. Bratislava: TINCT, 2020. ISBN 978-80-973837-0-1.
- HUSOVEC, Martin. *Zodpovednosť na internete podľa českého a slovenského práva*. Praha: CZ.NIC, 2014. ISBN 978-80-904248-8-3.
- JANSA, Lukáš, Petr OTEVŘEL, Jiří ČERMÁK, Petr MALIŠ, Petr HOSTAŠ, Michal MATĚJKA a Ján MATEJKA. *Internetové právo*. Brno: Computer Press, 2016. ISBN 978-80-251-4664-4.
- KOHL, Uta. *Jurisdiction and the Internet: A Study of Regulatory Competence over Online Activity*. Cambridge: Cambridge University Press, 2007. ISBN 978-0-521-84380-5.
- LOUTOCKÝ, Pavel. Odpovědnost online platform za nelicencovaný obsah, s. 151-153. In: Přehled aktuální judikatury II/2021. *Revue pro právo a technologie*. [online]. 2021, 12(24), s. 135-172 [cit. 2023-04-01]. ISSN 1805-2797. Dostupné z: <https://doi.org/10.5817/RPT2021-2-5>

MYŠKA, Matěj, Radim POLČÁK, Jaromír ŠAVELKA, Libor KYNCL a Iveta SVIRÁKOVÁ. Veřejné licence v České republice. Masarykova univerzita [online]. Verze 2.0. 2014. [cit. 2023-2-21]. ISBN 978-80-210-7193-3. Dostupné z: https://is.muni.cz/repo/1203341/Myska_et_al._-Verejne_licence_2.0_-_online.pdf

MYŠKA, Matěj. Odkaz není zločin? Embedding, užití díla a trestný čin porušování autorského práva. *Revue pro právo a technologie*. [online]. 2014, **4**(7), s. 42-44 [cit. 2023-04-01]. ISSN 1805-2797. Dostupné z: <https://journals.muni.cz/revue/article/view/4368/pdf>

MYŠKA, Matěj. Výjimky a omezení autorského práva v prostředí digitálních sítí. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2020. ISBN 978-80-7598-842-3.

POLČÁK, Radim, Pavel KOUKAL, Rudolf LEŠKA, Matěj MYŠKA, Jiří HRABÁNEK, Jan ZIBNER, Michal ŠALOMOUN, Michal KOŠČÍK, Petr PRCHAL, Jan BARTÁK, Martin VALOUŠEK, Dominika COLLETT, Pavel MATEC a Jan TULÁČEK. *Sdělování veřejnosti. § 18. Obecná ustanovení. 3.* In: POLČÁK, Radim, Pavel KOUKAL, Rudolf LEŠKA, Matěj MYŠKA, Jiří HRABÁNEK, Jan ZIBNER, Michal ŠALOMOUN, Michal KOŠČÍK, Petr PRCHAL, Jan BARTÁK, Martin VALOUŠEK, Dominika COLLETT, Pavel MATEC a Jan TULÁČEK. *Autorský zákon* [Systém ASPI]. Nakladatelství Leges [cit. 2023-2-27]. ASPI_ID KO12112000CZ. Dostupné v Systému ASPI. ISSN: 2336-517X.

POLČÁK, Radim, Pavel LOUTOCKÝ, František KASL, Jakub MÍŠEK, Petr HOSTAŠ, Tomáš LECHNER, Miroslav UŘIČAŘ, Václav STUPKA, Tereza KYSELOVSKÁ, Matěj MYŠKA a Jan TOMÍŠEK. *Právo informačních technologií*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018. ISBN 978-80-7598-045-8.

PULLMANNOVÁ, Helena. Ústavní soud potvrzuje judikaturu Nejvyššího soudu v oblasti sdělování děl veřejnosti odkazem. *Revue pro právo a technologie*. [online]. 2018, **9**(17), s. 51-58 [cit. 2023-04-01]. ISSN 1805-2797. Dostupné z: <https://doi.org/10.5817/RPT2018-1-3>

SLIWKA, Rostislav. Poskytovatel služeb sdílení obsahu online dle směrnice (EU) 790/2019. *Revue pro právo a technologie*. [online]. 2020, **11**(21), s. 91-128. [cit. 2023-04-01]. ISSN 1805-2797. Dostupné z: <https://doi.org/10.5817/RPT2020-1-5>.

SRSTKA, Jiří, Jan BARTÁK, Tomáš DOBŘIČHOVSKÝ, Pavel KOUKAL, Rudolf LEŠKA, Pavel MATEC, Petr PRCHAL, František PŮRY, Petra SKŘEJPKOVÁ, Vladimír SMEJKAL, Ivo TELEC, František VYSKOČIL a Petra ŽIKOVSKÁ. *Autorské právo a práva související*. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2019. ISBN 978-80-7502-386-5.

SVOBODA, Jan. Deep link ve světle autorského práva. *Iurium Scriptum*. [online]. 2018, 1(3), s. 27-35 [cit. 2023-04-02]. ISSN 2570-5709. Dostupné z: <https://www.iurium.cz/media/File/2301/File351.pdf>

TELEC, Ivo a Pavel TŮMA. *Autorský zákon. Komentář*. Praha: Verlag C. H. Beck, 2007. ISBN 978-80-7179-608-4.

ŽOLNERČÍKOVÁ, Veronika. Je hypertextový odkaz na neoprávněně zveřejněné dílo užitím autorského díla? *Revue pro právo a technologie*. [online]. 2016, 7(14), s. 133-142 [cit. 2023-04-01]. ISSN 1805-2797. Dostupné z: <https://journals.muni.cz/revue/article/view/6148/pdf>

Seznam použitých internetových zdrojů

About CC Licenses. Creative Commons. [online]. [cit. 03.03.2021]. Dostupné z: <https://www.creativecommons.org/about/cclicenses>

About Project Gutenberg. [online]. [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: <https://gutenberg.org/about>

About the Internet Archive. [online]. [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: <https://archive.org/about>

BOOTH, Callum. Skype didn't deliver on P2P's promise, but Estonia has. In: *The Next Web*. [online]. [cit. 2023-03-26]. Dostupné z: <https://thenextweb.com/news/skype-p2p-promise-internet-estonia>

BUSHNELL, Henry. Inside the complex world of illegal sports streaming. In: *Muso Magazine*. [online]. [cit. 2023-03-26]. Dostupné z: <https://www.muso.com/magazine/inside-the-complex-world-of-illegal-sports-streaming>

Comparison of free and open-source software licenses. In: *Wikipedia: the free encyclopedia*. [online]. [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Comparison_of_free_and_open-source_software_licenses

Creative Commons Platforms. [online]. [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://creativecommons.org/about/platform>

ČERMÁK, Jiří. *Internet a autorské právo*. Výuková prezentace, 2016. [online]. [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: <https://www.prf.cuni.cz/dokumenty-download/1404055114>

From object to iframe — other embedding technologies. [online]. [cit. 2023-03-27]. Dostupné z: https://developer.mozilla.org/en-US/docs/Learn/HTML/Multimedia_and_embedding/Other_embedding_technologies

HARMON, Elliot a Mitch STOLTZ. GitHub Reinstates youtube-dl After RIAA's Abuse of the DMCA. In: *Deeplinks Blog, Electronic Frontier Foundation*. [online]. [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: <https://www.eff.org/deeplinks/2020/11/github-reinstates-youtube-dl-after-riaas-abuse-dmca>

HART, Michael S. *The Project Gutenberg Mission Statement, by Michael Hart*. [online]. [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: https://www.gutenberg.org/about/background/mission_statement.html

HTML <iframe> Tag. [online]. [cit. 2023-03-27]. Dostupné z: https://www.w3schools.com/tags/tag_iframe.ASP

HUSOVEC, Martin. What Does BestWater Decision Mean For Future of Embedding? In: *Tech Notes - digital innovation & civil liberties (+DSA)*. [online]. [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://husovec.eu/2014/11/what-does-BestWater-decision-mean-for-future-of-embedding>

JETMAR, Jakub. Hellshare a Hellspy se s komerčními televizemi dohodly na ochraně videoobsahu. In: *Médiář — Denně o médiích a marketingu*. [online]. [cit. 2023-03-26]. Dostupné z: <https://www.mediar.cz/hellshare-a-hellspy-se-s-komercnimi-televizemi-dohodly-na-ochrane-videoobsahu>

JETMAR, Jakub. TV Nova žaluje Ulož.to, to mění svoje vyhledávání. In: *Médiář — Denně o médiích a marketingu*. [online]. [cit. 2023-03-26]. Dostupné z: <https://www.mediar.cz/tv-nova-zaluje-uloz-to-to-meni-svoje-vyhledavani>

KOVÁŘ, Dalibor. Revize směrnice o audiovizuálních mediálních službách - kam jsme se po dvou letech dostali a co nás čeká? In: *Havel & Partners blog*. [online]. [cit. 2023-03-26]. Dostupné z: <https://www.havelpartners.blog/revize-smernice-o-audiovizualnich-medialnich-sluzbach-kam-jsme-se-po-dvou-letech-dostali-a-co-nas-ceka>

Licensing. [online]. [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.fandom.com/licensing>

List of major Creative Commons licensed works. In: *Wikipedia: the free encyclopedia*. [online]. [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_major_Creative_Commons_licensed_works

LOKHORST, Geert. GS Media in the National Courts: Fresh Issues on the meaning of 'for profit'. In: *Kluwer Copyright Blog*. [online]. [cit. 2023-03-26]. Dostupné z: <https://copyrightblog.kluweriplaw.com/2017/01/17/gs-media-national-courts-fresh-issues-meaning-profit>

MATZNER, Jiří. Online služby v novele autorského zákona. In: *Česká justice*. [online]. [cit. 2023-03-27]. Dostupné z: <https://www.ceska-justice.cz/blog/online-sluzby-v-novele-autorskeho-zakona>

MR_GOLDBERG. goldberg_emulator. In: *GitLab: The DevSecOps platform*. [online]. [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: https://gitlab.com/Mr_Goldberg/goldberg_emulator#but-it-breaks-steam-drm-

MYŠKA, Matěj. Odkaz je/není zločin. Nehodící se škrtněte. In: *Magazín M: Zprávy z MUNI*. [online]. [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: <https://www.em.muni.cz/komentare/7363-odkaz-je-neni-zlocin-nehodici-se-skrtnete>

NOVÁK, Jaromír. Novela autorského zákona přináší „daň z odkazu“, ale zapomíná na soukromé či nekomerční užití. In: *Lupa.cz - server o českém Internetu*. [online]. [cit. 2023-03-28]. Dostupné z: <https://www.lupa.cz/clanky/novela-autorskeho-zakona-dava-prava-vydavatelum-ale-zapomina-na-soukrome-ci-nekomercni-uziti>

PETROVÁ, Lucie. Neefektivní vyhledávání na internetu v důsledku novely autorského zákona? In: *Právní prostor*. [online]. [cit. 2023-03-27]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/ostatni-pravo/neefektivni-vyhledavani-na-internetu-v-dusledku-novely-autorskeho-zakona>

Project Gutenberg Permissions, Licensing and other Common Requests. [online]. [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: <https://gutenberg.org/policy/permission.html>

PULLMANNOVÁ, Helena. 33 T 54/2016 - Sdělování díla veřejnosti po rozhodnutí SDEU ve věci GS Media BV. In: *ICT judikatura*. [online]. [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: https://ictjudikatura.law.muni.cz/wiki/33_T_54/2016_-_Sd%C4%9Blov%C3%A1n%C3%AD_d%C3%ADla_ve%C5%99ejnosti_po_rozhodnut%C3%AD_SDEU_ve_v%C4%9Bci_GS_Media_BV

Regarding Gnutella. [online]. [cit. 2023-03-26]. Dostupné z: <https://www.gnu.org/philosophy/gnutella.html>

ROSATI, Eleonora. CJEU rules that linking can be restricted by contract, though only by using effective technological measures. In: *The IPKat*. [online]. [cit. 2023-03-26]. Dostupné z: <https://ipkitten.blogspot.com/2021/03/cjeu-rules-that-linking-can-be.html>

ROSATI, Eleonora. CJEU rules that private copying also applies in the cloud and warns against thinking that everything is communication to the public. In: *The IPKat*. [online]. [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: <https://ipkitten.blogspot.com/2022/04/cjeu-rules-that-private-copying-also.html>

ROSATI, Eleonora. Linking after VG Bild-Kunst ... in a table. In: *The IPKat*. [online]. [cit. 2023-04-25]. Dostupné z: <https://ipkitten.blogspot.com/2021/03/linking-after-vg-bild-kunst-in-table.html>

SKALICKÝ, Matěj. Napíše referát i kuchařku na drogy. Dopad AI bude srovnatelný s industriální revolucí, říká analytik. In: *iROZHLAS - spolehlivé a rychlé zprávy*. [online]. [cit. 2023-03-27]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/veda-technologie/technologie/vinohradska-12-slerka-cibulka-umela-inteligence-podcast_2302150600_pj

SYNODINOU, Tatiana. Communication to the public in the Zurs.net case: more explanations, less clarity. In: *Kluwer Copyright Blog*. [online]. [cit. 2023-03-27]. Dostupné z: <https://copyrightblog.kluweriplaw.com/2017/08/23/communication-public-zurs-net-case-explanations-less-clarity>

ŠČERBA, Tomáš. *Click-wrap zmluvy*. [online]. [cit. 2023-03-22]. Dostupné z: <https://is.muni.cz/do/1499/el/estud/praf/ps09/kontraktace/web/pages/click-wrap.html>

URBAN, Petr. Ulož.to kvůli novému zákonu pokazilo vyhledávání. Vlastní vyhledávač nahradilo čtyřmi cizími. In: *Živě.cz – O počítačích, internetu, vědě a technice*. [online]. [cit. 2023-03-26]. Dostupné z: <https://zive.cz/clanky/ulozto-pokazilo-vyhledavani-vlastni-vyhledavac-nahradilo-googlem-seznamem-a-dve-dalsimi/sc-3-a-220149>

Welcome to Project Gutenberg. [online]. [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: <https://gutenberg.org>

What is the license for the content I post? [online]. [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://stackoverflow.com/help/licensing>

Wikisource. In: *Wikipedia: the free encyclopedia*. [online]. [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: <https://en.wikipedia.org/wiki/Wikisource>

Written Observations to the President and members of the Court of Justice of the European Union, bod 57. [online]. [cit. 2023-04-02]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/dgs/legal_service/submissions/c2011_607_obs_en.pdf

Seznam použitých právních předpisů

Bernská úmluva o ochraně literárních a uměleckých děl, 1886, vyhlášená jako Vyhláška ministra zahraničních věcí č. 133/1980 Sb.

Listina základních práv Evropské unie, 2012/C 326/02

Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/790 ze dne 17. dubna 2019 o autorském právu a právech s ním souvisejících na jednotném digitálním trhu a o změně směrnic 96/9/ES a 2001/29/ES

Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/790 ze dne 17. dubna 2019, o autorském právu a právech s ním souvisejících na jednotném digitálním trhu a o změně směrnic 96/9/ES a 2001/29/ES

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES, o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES, o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001, o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti

Zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 242/2022 Sb., o službách platform pro sdílení videonahrávek

Zákon č. 242/2022 Sb., o službách platform pro sdílení videonahrávek

Zákon č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 496/2012 Sb., o audiovizi, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 132/2010 Sb., o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání, ve znění pozdějších předpisů.

Seznam použité judikatury

Nález Ústavního soudu ze dne 31. října 2022, sp. zn. II.ÚS 2342/22. [online]. *Ústavní soud* [cit. 2023-3-25]. Dostupné z: https://nalus.usoud.cz:443/Search/GetText.aspx?sz=2-2342-22_1

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. srpna 2021, sp. zn. 23 Cdo 2793/2020 [online]. *Nejvyšší soud* [cit. 2023-3-17]. Dostupné z: https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/833F4A8DFC84436EC125879F001E37FA

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne dne 8. června 2022, sp. zn. 23 Cdo 1840/2021-557 [online]. *Nejvyšší soud* [cit. 2023-3-17]. Dostupné z:

https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/D99CD7A601A668EDC125887C004F101A

Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 10. dubna 2014. ACI Adam BV a další proti Stichting de Thuiskopie, Stichting Onderhandeligen Thuiskopie vergoeding. Věc C-435/12. [online]. In: *Info-Curia* [právní informační systém]. [cit. 2023-3-17]. Dostupné z: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=150786&doclang=CS>

Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 13. října 2011. Airfield NV, Canal Digitaal BV proti Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers CVBA (Sabam) (C-431/09) a Airfield NV proti Agicoa Belgium BVBA (C-432/09). Spojené věci C-431/09 a C-432/09, body 74 a 79. [online]. In: *Info-Curia* [právní informační systém]. [cit. 2023-3-23]. Dostupné z: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=111226&doclang=CS>

Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 13. února 2014. Nils Svensson, Sten Sjögren, Madelaine Sahlman, Pia Gadd proti Retriever Sverige AB. Věc C-466/12. [online]. In: *Info-Curia* [právní informační systém]. [cit. 2023-3-15]. Dostupné z: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=147847&doclang=CS>

Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 14. června 2017. Stichting Brein proti Ziggo BV, XS4ALL Internet BV. Věc C-610/15. [online]. In: *Info-Curia* [právní informační systém]. [cit. 2023-3-23]. Dostupné z: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=191707&doclang=CS>

Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 16. února 2012. Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers CVBA (SABAM) proti Netlog NV. Věc C-360/10 [online]. In: *Info-Curia* [právní informační systém]. [cit. 2023-3-13]. Dostupné z: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=119512&doclang=CS>

Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 17. června 2021. Mircom International Content Management & Consulting (M. I. C. M.) Limited proti Telenet BVBA. Věc C-597/19. [online]. In: *Info-Curia* [právní informační systém]. [cit. 2023-3-24]. Dostupné z: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=243102&doclang=CS>

Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 22. června 2021. Frank Peterson proti Google LLC, YouTube Inc., YouTube LLC, Google Germany GmbH (C-682/18). Elsevier Inc. proti Cyando AG (C-683/18). Spojené věci C-682/18 a C-683/18. [online]. In: *Info-Curia* [právní informační systém].

[cit. 2023-3-15]. Dostupné z:
[https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?
text=&docid=243241&doclang=CS](https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=243241&doclang=CS)

Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 24. března 2022. Austro-Mechana Gesellschaft zur Wahrnehmung mechanisch-mukalischer Urheberrechte Gesellschaft mbH proti Strato AG. Věc C-433/20. [online]. In: *Info-Curia* [právní informační systém]. [cit. 2023-3-15]. Dostupné z: [https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?
text=&docid=256462&doclang=CS](https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=256462&doclang=CS)

Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 24. listopadu 2011. Scarlet Extended SA proti Société belge des auteurs, compositeurs et éditeurs SCRL (SABAM). Věc C-70/10. [online]. In: *Info-Curia* [právní informační systém]. [cit. 2023-3-24]. Dostupné z: [https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?
text=&docid=115202&doclang=CS](https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=115202&doclang=CS)

Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 26. března 2015. C More Entertainment AB proti Linusi Sandbergovi. Věc C-279/13. [online]. In: *Info-Curia* [právní informační systém]. [cit. 2023-3-23]. Dostupné z: [https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?
text=&docid=163250&doclang=CS](https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=163250&doclang=CS)

Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 26. dubna 2017. Stichting Brein proti Jacku Frederiku Wullemsovi. Věc C-527/15. [online]. In: *Info-Curia* [právní informační systém]. [cit. 2023-3-18]. Dostupné z: [https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?
text=&docid=190142&doclang=CS](https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=190142&doclang=CS)

Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 26. dubna 2022. Polská republika proti Evropskému parlamentu, Radě Evropské unie. Věc C-401/19. [online]. In: *Info-Curia* [právní informační systém]. [cit. 2023-3-25]. Dostupné z: [https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?
text=&docid=258261&doclang=CS](https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=258261&doclang=CS)

Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 4. října 2011. Football Association Premier League Ltd, NetMed Hellas SA, Multichoice Hellas SA proti QC Leisure, Davidu Richardsonovi, AV Station plc, Malcolmu Chamberlainovi, Michaelu Maddenovi, SR Leisure Ltd, Philipu Georgi Charlesi Houghtonovi, Dereku Owenovi (C-403/08) a Karen Murphy proti Media Protection Services Ltd (C-429/08). Spojené věci C-403/08 a C-429/08. [online]. In: *Info-Curia* [právní informační systém]. [cit. 2023-3-23]. Dostupné z: [https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?
text=&docid=110361&doclang=CS](https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=110361&doclang=CS)

Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 5. června 2014. Public Relations Consultants Association Ltd proti Newspaper Licensing Agency Ltd a další. Věc C-360/13 [online]. In: *Info-Curia* [právní informační

system]. [cit. 2023-3-12]. Dostupné z:
[https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?
text=&docid=153302&doclang=CS](https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=153302&doclang=CS)

Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 7. března 2013. ITV Broadcasting Ltd, ITV 2 Ltd, ITV Digital Channels Ltd, Channel 4 Television Corporation, 4 Ventures Ltd, Channel 5 Broadcasting Ltd, ITV Studios Ltd proti TVCatchup Ltd. Věc C-607/11. [online]. In: *Info-Curia* [právní informační systém]. [cit. 2023-3-23]. Dostupné z:
[https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?
text=&docid=134604&doclang=CS](https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=134604&doclang=CS)

Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 7. prosince 2006. Sociedad General de Autores y Editores de España (SGAE) proti Rafael Hoteles SA. Věc C-306/05. [online]. In: *Info-Curia* [právní informační systém]. [cit. 2023-3-15]. Dostupné z:
[https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?
text=&docid=66355&doclang=CS](https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=66355&doclang=CS)

Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 7. srpna 2018. Land Nordrhein-Westfalen proti Dirku Renckhoffovi. Věc C-161/17 [online]. In: *Info-Curia* [právní informační systém]. [cit. 2023-3-15]. Dostupné z:
[https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?
text=&docid=204738&doclang=CS](https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=204738&doclang=CS)

Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 8. září 2016. GS Media BV proti Sanoma Media Netherlands BV, Playboy Enterprises International Inc., Brittě Geertruidě Dekkerové. Věc C-160/15. [online]. In: *Info-Curia* [právní informační systém]. [cit. 2023-3-18]. Dostupné z:
[https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?
text=&docid=183124&doclang=CS](https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=183124&doclang=CS)

Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 9. března 2021. VG Bild-Kunst proti Stiftung Preußischer Kulturbesitz. Věc C-392/19. [online]. In: *Info-Curia* [právní informační systém]. [cit. 2023-3-22]. Dostupné z:
[https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?
text=&docid=238661&doclang=CS](https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=238661&doclang=CS)

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. března 2014, sp. zn. 5 Tdo 196/2014 [online]. *Nejvyšší soud* [cit. 2023-3-17]. Dostupné z:
[https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/F34D4963
40CC5BD3C1257CD00030857B](https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/F34D496340CC5BD3C1257CD00030857B)

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. listopadu 2014, sp. zn. 5 Tdo 1136/2014 [online]. *Nejvyšší soud* [cit. 2023-3-20]. Dostupné z:
[https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/569F903F
3669CA60C1257DC8003B8AD4](https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/569F903F3669CA60C1257DC8003B8AD4)

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. března 2009, sp. zn. 5 Tdo 234/2009 [online]. *Nejvyšší soud* [cit. 2023-3-16]. Dostupné z: https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/0873CA8A4A362534C1257A4E0066BE88

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. května 2020, sp. zn. 5 Tdo 178/2020 [online]. *Nejvyšší soud* [cit. 2023-3-21]. Dostupné z: https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/0D5E51FA07B06D6CC12585D700187492

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. února 2013, sp. zn. 8 Tdo 137/2013 [online]. *Nejvyšší soud* [cit. 2023-3-19]. Dostupné z: https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/763AE1D4853A3985C1257B5C004F46EE

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. května 2013, sp. zn. 5 Tdo 271/2013 [online]. *Nejvyšší soud* [cit. 2023-3-19]. Dostupné z: https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/E60F6D68B7D0D840C1257BBA00548D0F

Usnesení Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 16. ledna 2017, sp. zn. 33 T 54/2016 [online]. *Obvodní soud pro Prahu 4* [cit. 2023-3-21]. Dostupné z: https://wiki.pirati.cz/_media/tiskove-zpravy/pirati_%20436871814_0_usnesenizastaveni.pdf

Usnesení Soudního dvora Evropské unie ze dne 21. října 2014. BestWater International GmbH proti Michaelu Mebesovi, Stefanu Potschovi. Věc C-348/13. [online]. In: *Info-Curia* [právní informační systém]. [cit. 2023-3-18]. Dostupné z: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=159023&doclang=CS>

Usnesení Ústavního soudu ze dne 25. října 2017, sp. zn. I. ÚS 578/15 [online]. *Ústavní soud* [cit. 2023-3-20]. Dostupné z: https://nalus.usoud.cz:443/Search/GetText.aspx?sz=1-578-15_1

Seznam příloh

Příloha č. 1: Tabulka shrnující právní režim hyperlinkingu v doktríně SDEU po rozhodnutí ve věci C-392/19 VG Bild-Kunst vs. Stiftung Preußischer Kulturbesitz.

Příloha č. 1

Tabulka shrnující právní režim hyperlinkingu v doktríně SDEU po rozhodnutí ve věci C-392/19 VG Bild-Kunst vs. Stiftung Preußischer Kulturbesitz.

Dostupnost odkazovaného obsahu	Svolení autora se zveřejněním obsahu	Smluvní omezení hyperlinkingu	Úmysl dosažení zisku	Vědomost o protiprávnosti linkovaného obsahu	Sdělování veřejnosti	Porušení autorského práva
Volně dostupný	Ano	Ne	N/A	N/A	Ne (Svensson, GS Media, VG Bild-Kunst)	Ne
Volně dostupný	Ano	Ano, bez efektivních technických prostředků	N/A	N/A	Ne (Svensson, GS Media, VG Bild-Kunst)	Ne
Volně dostupný	Ano	Ano, s efektivními technickými prostředky	N/A	N/A	Ne (Svensson, GS Media, VG Bild-Kunst)	Ano*
Volně nedostupný	Ano	N/A	N/A	N/A	Ano (BestWater, GS Media)	Ano
Volně dostupný	Ne	N/A	Ne	Ne	Ne (GS Media)	Ne
Volně dostupný	Ne	N/A	Ne	Ano (např. po upozornění)	Ano (GS Media)	Ano**
Volně dostupný	Ne	N/A	Ano	Ano (na základně vyvratitelné domněnky)	Ano (GS Media)	Ano**
Volně nedostupný	Ne	N/A	N/A	N/A	Ano	Ano

* Bez zohlednění aplikovatelnosti výjimek a omezení dle např. čl. 5 InfoSoc.

** Tehdy, když osobě sdělující link bude prokázána vědomost o protiprávnosti odkazovaného obsahu, či pokud tato osoba nevyvrátí domněnku této vědomosti.³⁹¹

³⁹¹ ROSATI, Eleonora. Linking after VG Bild-Kunst ... in a table. In: *The IPKat*. [online] [cit. 2023-04-25]. Dostupné z: <https://ipkitten.blogspot.com/2021/03/linking-after-vg-bild-kunst-in-table.html>. Upraveno a přeloženo autorem práce.

Judikatura SDEU a českých soudů k užití děl na Internetu

Abstrakt

Tato diplomová práce se zabývá problematikou užití autorského díla na internetu a jejím cílem je sestavit přehled nejzásadnější judikatury týkající se tématu a na vhodných místech ji analyzovat. Systematicky sestává ze tří hlavních kapitol. První je úvodního, obecného charakteru a je zaměřena na výklad základních pojmů autorského práva vůbec a na otázku autorství. Ve druhé kapitole se autor věnuje institutům a evropské i české platné právní úpravě užití autorského díla, na kterou je nahlíženo spíše generálním prizmatem. Již zde je ovšem postupně akcentována internetová rovina problému a pro zvýšení čtenářského komfortu je napříč prací hojně odkazováno na předcházející či teprve následující partie. Prostoru se dostává také někdy opomíjenému institutu veřejných licencí a open source softwaru.

Třetí, nejrozsáhlejší a stěžejní kapitola práce pojednává nejprve o fenoménu celosvětové sítě internet a jeho uchopení z právního hlediska a pokračuje vylíčením nejzásadnějších specifik užití díla na internetu. Na to je navázáno baterií jednotlivých zvláštních způsobů užití autorského díla v prostředí internetu. Každý specifický způsob užití díla je nejprve představen po stránce technologické, přičemž autor se snaží využít svých mimoprávních znalostí a nabízet čtenáři hlubší perspektivu. Jednotlivé podkapitoly zabývající se konkrétními specifickými způsoby užití díla jsou pak vyplněny ústředními pasážemi práce, které představují rozbor příslušných nejzásadnějších soudních rozhodnutí českých soudů (řízení trestněprávní i civilní) a především Soudního dvora Evropské unie.

Práce zahrnuje kromě historicky stěžejních judikátů, které formovaly doktrínu Soudní dvora Evropské unie, i zcela aktuální spory, které v několika případech stále ještě nejsou urovnány. Práce neopomíjí ani nové

instituty a rychle se rozvíjející právní úpravu v oblasti zájmu práce, např. směrnici DSM.

Klíčová slova: užití autorského díla, internet, judikatura

Case law of the CJEU and Czech courts on the use of works on the Internet

Abstract

This thesis deals with the issue of the use of copyright works on the Internet and its aim is to compile an overview of the most relevant case law on the subject and to analyse it in appropriate sections. Systematically, it consists of three main chapters. The first is of an introductory, general nature and focuses on the interpretation of the basic concepts of copyright in general and the question of authorship. In the second chapter, the author focuses

on the institutes and the European and Czech legislation in force on the use of copyright works, which is viewed through a rather general prism. Already here, however, the Internet aspect of the problem is gradually emphasized and, to increase the reader's comfort, references to previous or subsequent parts are made extensively throughout the work. The sometimes neglected institute of public licenses and open source software is also given prominence.

The third, most extensive and central chapter of the thesis, discusses firstly the phenomenon of the World Wide Web and its perception from a legal point of view and continues by describing the most important specifics of the use of copyright works on the Internet. This is followed by a battery of specific uses of copyright works in the Internet environment. Each specific use of copyright work is first introduced in a technical sense, with the author attempting to draw on his extra-legal knowledge to offer the reader a deeper perspective. The individual subchapters dealing with specific specific uses of the work are then filled with the central passages of the work: short treatises on the most relevant major judicial decisions of the Czech courts (criminal and civil cases) and, above all, of the Court of Justice of the European Union.

In addition to the historically pivotal case law that has shaped the doctrine of the CJEU, the work also includes very recent disputes that are still pending in several cases. The work does not omit new institutes and rapidly developing legislation in the field of interest, such as the DSM Directive.

Keywords: use of copyrighted works, Internet, case law